

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY WYDAWNICTW GOSPODARCZYCH

Rok VI

Maj – Czerwiec 1952 r.

Zeszyt 3

TREŚĆ

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej — Bolesław Bierut (W 60-lecie urodzin)	106
Andrzej Grodek — Przegląd polskich bibliografii nauk ekonomicznych	108

BIBLIOGRAFIA

I Marksizm-leninizm	111
II Ekonomia polityczna	112
III Historia	113
IV Geografia	114
V Budownictwo socjalistyczne	114
VI Polityka i gospodarka światowa	117
VII Planowanie gospodarki narodowej	121
VIII Ustawodawstwo	121
IX Statystyka	122
X Rachunkowość. Kontrola. Sprawozdawczość	122
XI Finanse	123
XII Praca	125
XIII Przemysł	130
XIV Rolnictwo i Leśnictwo	136
XV Transport	139
XVI Handel i żywnienie zbiorowe	141
XVII Zagadnienia komunalne. Gospodarka mieszkaniowa	143
XVIII Szkolenie zawodowe	144
XIX Bibliografia. Encyklopedie. Słowniki	144

OMÓWIENIA, SPRAWOZDANIA, ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Edward Łukawer — Literatura współczesnym imperializmie	146
Henryk Katz — Współczesne monopole amerykańskie	148
K.O. — Międzynarodowa Konferencja Gospodarcza w Moskwie. Zestawienie bibliograficzne	149
Jan Zieleniewski — Polskie powojenne wydawnictwa książkowe z zakresu handlu zagranicznego. Zestawienie bibliograficzne	150
Mirosław Orłowski — Budżety terenowe w świetle piśmiennictwa	152
Wojciech Szmidt — Zagadnienia ekonomiki Państwowych Gospodarstw Rolnych. Przegląd literatury	153
Uzupełnienia i zmiany w Wykazie Czaśopism (i ich skrótów), zamieszczonym w zeszycie 1/52 Przeglądu Bibliograficznego Wydawnictw Gospodarczych	156
Spis treści drugiego zeszytu Przeglądu Bibliograficznego Wydawnictw Gospodarczych	156

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bolesław Bierut

(W 60-lecie urodzin)

* Bolesław Bierut, Przewodniczący Krajowej Rady Narodowej, a następnie pierwszy Prezydent Polski Ludowej, urodził się 18 kwietnia 1892 r. w Lublinie, w rodzinie bezrolnego chłopa. W wieku lat 13 za udział w strajku szkolnym 1905 r. Bolesław Bierut został wydalony ze szkoły powszechnej, toteż nad swym wykształceniem pracował poza szkołą.

W bardzo młodym wieku Bolesław Bierut rozpoczyna działalność społeczno - polityczną należąc początkowo do PPS-lewicy, a później do KPRP przekształconej w KPP.

W okresie pierwszej wojny światowej Bolesław Bierut bierze czynny udział w rewolucyjnym ruchu robotniczym w Lublinie, a później w Warszawie, gdzie uczestniczy w tworzeniu Rad Delegatów Robotniczych.

W pierwszych latach powojennych Bolesław Bierut jest jednym z organizatorów i kierowników robotniczej spółdzielczości spożywców, mającej początkowo wyraźne oblicze klasowe i rewolucyjne.

Represje policyjne powodują, że Bolesław Bierut poświęca się całkowicie pracy rewolucyjnej w nielegalnym aparacie partyjnym KPP pełniąc szereg odpowiedzialnych funkcji we władzach centralnych partii. Po kilkakrotnych aresztowaniach zmuszony zostaje do wyjazdu w 1928 r. za granicę, gdzie studiuje nauki społeczne. W r. 1931 wraca do kraju i staje znowu do czynnej pracy w KPP.

W końcu 1933 r. Bolesław Bierut zostaje skazany przez władze sanacyjne za przynależność do Komunistycznej Partii Polski na 7 lat więzienia. We wrześniu 1939 r. opuszcza więzienie w Rawiczu i znajduje się w szeregach obrońców Warszawy.

Pod przewodnictwem PPR, w której kierownictwie Bolesław Bierut bierze czynny udział, demokracja polska z klasą robotniczą na czele, zorganizowała walkę zbrojną z okupantem, wywalczyła w oparciu o sojusz ze Związkiem Radzieckim niepodległość państwową i zorganizowała aparat władzy ludowej.

Przy najczynniejszym współudziale Bolesława Bieruta powstała Krajowa Rada Narodowa, której przewodniczył w noc z 31 grudnia 1943 r. na 1 stycznia 1944 r. W lipcu 1944 r. zostaje powierzona Bolesławowi Bierutowi funkcja Przewodniczącego KRN. 5 lutego 1947 r. Sejm Ustawodawczy RP wybiera Bolesława Bieruta Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej.

Od powstania Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej zorganizowanej na podstawach rewolucyjnej ideologii marksizmu-leninizmu, Bolesław Bierut jest Przewodniczącym Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Z WYPOWIEDZI PREZYDENTA BOLESŁAWA BIERUTA

„...aby iść szybko naprzód, aby wydobyć się z ponurej pułczyny zniszczeń i zacofania, aby utorować narodowi wolną drogę pełnego rozkwitu jego sił twórczych, konieczny jest rozwój nie tylko przemysłu i rolnictwa, konieczny jest również szybki rozwój oświaty, nauki, kultury i sztuki, konieczny jest równoczesny rozwój pełnych potrzeb materialnych i duchowych człowieka“.

„Wolny od przesądów działacz naukowy i kulturalny, twórca, czy wychowawca, musi zdawać sobie przede wszystkim sprawę, że podstawowym źródłem jego twórczości jest ciężka praca robotnika i chłopca, codzienny, mozolny wysiłek ludu pracującego, który go żywi i karmi, wobec którego jest on moralnie zobowiązany. Obowiązkiem twórcy, kształtującego duchową dziedzicę życia narodu, jest wczuć się w tętno pracy mas ludowych, w ich tęsknotę i potrzeby, z ich wzruszeń i przeżyć czerpać natchnienie twórcze do własnego wysiłku, którego celem głównym i podstawowym winno być podniesienie i uszlachetnienie poziomu życia tych mas. Twórczość oderwana od tego celu wynika z pobudek społecznych“.

„Konieczna jest na całym froncie kulturalnym ofensywa w kierunku upowszechnienia i udostępnienia kultury dla całego narodu. Trzeba, aby przy wysokim poziomie artystycznym książka była tania, dobra i dostępna dla najszerzych mas“.

(Fragmenty przemówienia na otwarciu radiostacji we Wrocławiu w dn. 16.IX.1947 r. Życie Nauki. 1951, nr 5-6, str. 490—494).

„Upowszechnienie nauki, oświaty, kultury i sztuki nie oznacza bynajmniej obniżenia ich poziomu. Nie oznacza też w żadnym razie ograniczenia wolności pracy badawczo - naukowej. Wprost przeciwnie — otwiera bez porównania szersze pole dla twórczości uczonego, podnosząc jego autorytet w sercu i świadomości mas ludowych“.

(Z przemówienia na zebraniu inauguracyjnym Rady Głównej do Spraw Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dn. 22.I.1948 r. Życie Nauki. 1951, nr. 5—6, str. 497).

„Jak nigdy dotąd stoją dziś w Polsce przed pracownikami nauki otworem olbrzymie możliwości pracy naukowej. Nigdy badania naukowe nie nabierały tak wielkiej wagi dla narodu polskiego jak właśnie dziś, w okresie gdy naród nasz tworzy swym wysiłkiem nową epokę twórczego życia, której pierwszym etapem i symbolem jest urzeczywistniany pomyślnie wielki nasz Plan 6-letni — plan gruntownej przebudowy i uwielokrotnienia sił wytwórczych Polski“.

„Podstawowym zadaniem nauki w tym przelomowym okresie historycznym jest włączyć się mocniej, głębiej, wszechstronniej niż dotąd w ten twórczy i decydujący o znaczeniu Polski w świecie wysiłek narodu. Od was zależy, aby w warunkach nowego ustroju ujrzeć owoce swej pracy, aby widzieć, jak ona przyczyniła się do szybkiego rozwoju naszego przemysłu i rolnictwa, naszej gospodarki i kultury, jak Wasza myśl twórcza pomaga likwidować nasze zacofanie, jak czyni pracę ludzką coraz wydajniejszą, jak wzbogaca i uszlachetnia życie człowieka“.

(Z listu do obradującego w lipcu 1951 r. w Warszawie Kongresu Nauki Polskiej. Życie Nauki. 1951, nr 7-8, str. 651—652).

„Przyswajając sobie teorię marksistowsko-leninowską — sięgajcie do tych genialnych wzorów czujnej i twórczej myśli stalinowskiej, które pomogą Wam, jako przyszłym wychowawcom czołowych szeregów partyjnych, rozwiązywać właściwie i słusznie praktyczne zagadnienia naszej walki i naszego budownictwa socjalistycznego, które pomogą skuteczniej obalać wrogie teorie, szerzej mobilizować masy, hartować ich postawę ideologiczną, szybciej kształtować ich świadomość“.

(Bolesław Bierut: O Partii. Warszawa 1952. Przemówienie na inauguracji roku akademickiego w Instytucie Kadr Naukowych przy KC PZPR w dn. 16.X.1950, str. 219).

*
* * *

W związku z 60-leciem urodzin Prezydenta Bolesława Bieruta ukazała się praca, oparta na źródłowych materiałach, pióra Józefa Kowalczyka pt. „Bolesław Bierut — życie i działalność“ (Warszawa 1952. K i W, s. 149). Zob. poz. 1530.

Poza tym wiele czasopism uczciło 60-lecie urodzin Prezydenta Bieruta zamieszczając okolicznościowe artykuły, życiorysy oraz niejednokrotnie przyczynki do życiorysu Prezydenta.

Zasługują na specjalną uwagę następujące pozycje:

Przewodniczący partii — wierny uczeń Lenina i Stalina, Trybuna Ludu. 1952, nr 108, str. 3.

Ochab Edward: Żołnierz i wódz klasy robotniczej i narodu polskiego. Nowe Drogi. 1952, z. 4, str. 7—17.

Kozłowska Helena: „O partii“ — zbiór prac towarzysza Bieruta. Nowe Drogi. 1952, z. 4, str. 18—26.

Kruczkowski Leon: Opiekun polskiej kultury. Nowa Kultura. 1952, nr 16-17, str. 1.

Krzywicka Irena: Człowiek socjalistyczny. Nowa Kultura. 1952, nr 16-17, str. 10.

Siekińska Jadwiga: Pierwszy budowniczy kultury socjalistycznej. Trybuna Wolności. 1952, nr 16, str. 9.

Stawiński Julian: Budowniczy socjalistycznego narodu. Wieś. 1952, nr 16-17, str. 8.

Kołodziejki Henryk: Praca Prezydenta Rzeczypospolitej Bolesława Bieruta nad umocnieniem rad narodowych i usprawnieniem gospodarki terenowej. Rada Narodowa. 1952, nr 8, str. 9—14.

Kratko Zygmunt: Wskazania towarzysza Bieruta dla związków zawodowych. Przegląd Związkowy. 1952, nr 4, str. 148—150.

ANDRZEJ GRODEK

Przegląd polskich bibliografii nauk ekonomicznych

I BIEŻĄCA REJESTRACJA WYDAWNICTW EKONOMICZNYCH

Zanim powstała specjalna bieżąca bibliografia nauk ekonomicznych wydawnictwa z tej dziedziny były umieszczane w bibliografiach ogólnych. Bieżącą rejestrację książek polskich zaczyna prowadzić wychodzący od r. 1878 do 1914 w Krakowie miesięcznik *Przewodnik Bibliograficzny*. Podawał on jednak książki tylko w układzie alfabetycznym, a indeksy rzeczowe nie były sporządzane. Podobnie układ tylko alfabetyczny mają wydawane w latach 1882 — 1886 *Wiadomości Bibliograficzne Warszawskie*. Dopiero wychodzący w latach 1901 — 1914 miesięcznik *Książka* podaje spisy w układzie działowym. Książki treści ekonomicznej znajdują się tutaj w działach zatytułowanych: Prawo, ekonomia, nauki społeczne, Publicystyka oraz Przemysł i handel.

W czasie pierwszej wojny w latach 1914—1919 ukazywało się w Krakowie czasopismo pt. *Bibliografia Polska*, dające spisy tylko alfabetyczne bez rzeczowych indeksów.

Po wojnie w r. 1920 wznowiony został w Warszawie *Przewodnik Bibliograficzny* i wychodził do r. 1928, z przerwą za rok 1923, a za rok 1922 w formie dodatku do miesięcznika *Książka*. Stosował on układ krzyżowy, tzn. w szeregu alfabetycznym podawał również hasła rzeczowe, odsyłające do poszczególnych pozycji alfabetycznych. Wreszcie jako trzecia seria wydawany był „*Przewodnik*“ w latach 1929 — 1933 w układzie działowym (m.in. działy: Prawo, nauki społeczne oraz Przemysł i handel).

Kontynuacją niejako „*Przewodnika*“ był wydawany przez księgarnię Trzaski, Everta i Michalskiego miesięcznik (10 numerów rocznie) *Nowa Książka*, podający spisy w układzie działowym. M.in. były tam następujące działy: XI Prawo i nauki społeczne, XII Polityka i publicystyka i XXIV Przemysł i handel. W r. 1939 ukazało się pięć numerów.

Wszystkie wymienione bibliografie podawały tylko wybór literatury. Pełną rejestrację druków w języku polskim jak i wychodzących w Polsce oraz wydanych poza granicami kraju a Polski dotyczących, rozpoczął wydawany od r. 1928 przez Bibliotekę Narodową tygodnik pt. *Urzędowy Wykaz Druków*. Do każdego numeru dołączany był indeks przedmiotowy, odsyłający do numeru pozycji. W latach 1931 — 1936 dołączano indeksy roczne w układzie klasowym (tzn. działów ułożonych alfabetycznie), podające autora i skrót tytułu, a w ostatnim indeksie z 1936 r. tylko numery pozycji. Można wymienić przykładowo następujące hasła podawane przez indeks: Bankowość i finanse, Bezrobocie, Biurowość. Ekonomia, Emigracja, Gospodarstwo społeczne, Handel, Kryzys, dalej Socjalizm itd.

Urzędowy Wykaz Druków kontynuowany jest po wojnie (od r. 1946) w układzie działowym

pn. *Przewodnik Bibliograficzny*. Początkowo książki treści ekonomicznej klasyfikowane były w następujących działach: XVI Ekonomia, XVII Nauki i zagadnienia społeczne, XXV Przemysł, rzemiosło, handel, transport. Klasyfikacja była kilkakrotnie zmieniana. Obecnie działy treści ekonomicznej są następujące: I Marksizm-leninizm, VI Nauki społeczno-polityczne i ekonomiczne, VII Polityka i gospodarka światowa, VIII Planowanie, statystyka, kontrola, IX Finanse, X Praca, XVII Handel, XVIII Zagadnienia komunalne.

Pierwszą, o ile mi wiadomo, bibliografię ekonomiczną zaczęło ogłaszać czasopismo „*Ekonomista Polski*“, wychodzące we Lwowie od r. 1889 do 1894 (za rok 1889 w t. I z 1890 r. i t. V z 1891 r., za rok 1890 i częściowo 1891 w t. VI z 1891 r., a w t. XVII z r. 1894 za czas od lipca 1891 do grudnia 1893).

Próba „*Ekonomisty Polskiego*“ nie znalazła kontynuatorów, jeżeli pominie się fragmentaryczne notatki bibliograficzne czy wykazy nadesłanych książek, jakie zamieszczał wychodzący od r. 1901 w Warszawie kwartalnik „*Ekonomista*“.

Dopiero w okresie pierwszej wojny światowej ogłoszona została w wydawnictwie „*Zagadnienia polskiej polityki gospodarczej po wojnie*“ (Kraków 1917) „*Bibliografia ekonomiczna z lat wojny 1914—1916*“, opracowana przez Z. Daszyńską-Golińską i M. Balsigerową. Jak piszą sami autorzy, daleko jej jest do kompletności ze względu na warunki wojenne.

Po wojnie od r. 1921 do 1939 stały dział bibliografii prowadził wydawany w Poznaniu kwartalnik *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*. Oprócz działu ekonomicznego, zawierającego poddziały: teoria ekonomii, historia gospodarcza, nauka o zaludnieniu, polityka agrarna, górnictwo i przemysł, handel i komunikacja, skarbowość, polityka socjalna, zagadnienia kredytowe, spółdzielczość i statystyka, wprowadzono w r. 1930 dział: umiejętności handlowe, zmieniając później jego nazwę na nauki handlowe. Spisami objęto początkowo tylko książki.

Ogólną bibliografię artykułów z czasopism zaczęły początkowo *Wiadomości Bibliograficzne Warszawskie* (od r. 1882 do 1886) zamieszczając m.in. dział: Nauki społeczne, prawo, polityka, statystyka, ekonomia.

Bibliografię artykułów treści ekonomicznej podjął najpierw wydawany we Lwowie *Ekonomista Polski* pt. *Przegląd rzeczy ekonomicznych w prasie polskiej*, w t. I z 1890 i II z 1891 za rok 1889, w t. V z 1891 za lata 1890 i 1891, a w t. XVII z 1894 r. za czas od lipca 1891 do grudnia 1893 r. Próba urwała się z chwilą zawieszenia wydawnictwa. Toteż bibliografię artykułów można znaleźć dopiero od r. 1901 do 1914 w formie treści poszczególnych numerów czasopism w miesięczniku *Książka*, a za lata

1914 — 1919 w wydawanej w Krakowie Bibliografii Polskiej, jak i w Przeglądzie Bibliograficznym od r. 1920.

Bibliografię artykułów treści ekonomicznej podjął następnie warszawski kwartalnik *Ekonomista*, ogłaszając opracowany przez Instytut Gospodarstwa Społecznego *Przegląd czasopism* (t. I—IV z 1922 r. i t. III z 1923). Przegląd objął rok 1922 i pierwszą połowę 1923. Na tym bibliografię przerwano. Kontynuował ją następnie *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*, dołączając do bibliografii książek również artykuły w czasopismach. W r. 1935 przestał je jednak podawać, albowiem w r. 1934 powstał specjalny dwutygodnik *Prasa Gospodarcza* jako dodatek do siedmiu czasopism ekonomicznych. Obejmował tylko artykuły czasopism polskich. W r. 1939 pismo usamodzielniało się i zmieniło tytuł na *Bibliografia Gospodarcza artykułów w pismach periodycznych*, (dodajmy polskich). Podawano również artykuły o Polsce w ważniejszych czasopismach zagranicznych.

Wszystkie wymienione wydawnictwa nie obejmowały całości publikacji z zakresu nauk ekonomicznych. Całość, a więc zarówno książki jak i artykuły, objął dopiero od listopada 1946 *Przegląd Bibliograficzny Czasopism Gospodarczych i Społeczno-Gospodarczych*, wychodzących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, wydawany od r. 1946/47 jako dwumiesięcznik w formie dodatku do *Gospodarki Planowej*. Tytuł uległ następnie zmianie na *Przegląd Bibliograficzny Wydawnictw Gospodarczych*. Od r. 1951 Przegląd został czasopismem samodzielnym wydawanym przez Polgos. Wydawnictwa z okresu 1945/46 nie objęte przez Przegląd zostały zarejestrowane w *Roczniku Bibliograficznym Polskich Wydawnictw Ekonomicznych* (Warszawa 1948).

Przegląd podawał początkowo tylko artykuły z czasopism. Aby mieć zatem pełny obraz bieżących publikacji ekonomicznych, należy korzystać z działów ekonomicznych Przewodnika Bibliograficznego, o którym mowa była wyżej, oraz z Przeglądu Bibliograficznego.

Oprócz Przeglądu Bibliograficznego zawartość czasopism w ogóle opracowuje Instytut Bibliograficzny Biblioteki Narodowej. Wydał on w formie powielanej w latach 1948/50 *Rocznik I* w dwóch tomach za lipiec — grudzień 1947 r. i *Rocznik II* w dwóch tomach i czterech częściach za styczeń — grudzień 1948 pt. *Bibliografia zawartości czasopism*. Przewidziane są dalsze roczniki. *Rocznik I* zawiera m. in. działy: Polityka, Ekonomika, Nauki i zagadnienia społeczne, Przemysł i rzemiosło, Handel, Transport. W zakresie działów układ jest krzyżowy. W roczniku II działy podzielono na poddziały. Każdy rocznik posiada indeks alfabetyczny.

Od lipca 1951 bibliografia zawartości czasopism zaczęła ukazywać się jako miesięcznik, stosując tą samą klasyfikację co Przewodnik Bibliograficzny. Szeroki początkowo zakres uwzględnianych czasopism (również i dzienników) uległ zwężeniu. Bibliografia zawartości czasopism nie uwzględnia rzecz jasna książek i publikacji zagranicznych. Również podziały

poszczególnych działów są mniej szczegółowe, a to ze względu na mniejszą ilość uwzględnianych pozycji. Pozycje nie są adnotowane. Natomiast Przegląd Bibliograficzny Wydawnictw Gospodarczych począwszy od zeszytu 7/8 1949 r. podaje pozycje adnotowane artykułów czasopism polskich jak również książek polskich oraz ważniejsze książki i artykuły z czasopism radzieckich i krajów demokracji ludowej oraz postępowych publikacji państw kapitalistycznych.

II EKONOMICZNA BIBLIOGRAFIA RETROSPEKTYWNA

O ile bieżąca rejestracja wydawnictw i publikacji ekonomicznych została ostatnio pomyślnie rozwiązana, to bibliografii retrospektywnej po dziś dzień nie ma, choć próby były podjęte już w początkach ubiegłego stulecia. Za pierwszą taką próbę uważać można *Feliksa Bentkowskiego: Historię literatury polskiej wystawionej w spisie dzieł drukiem ogłoszonych* (Warszawa 1814), będącą właściwie bibliografią a nie historią piśmiennictwa. Uwzględniła ona w dziale „Polityka“ dzieła ekonomiczne, dzieląc je na prace „O ekonomii politycznej i administracji publicznej... w ogólności“ i na „Pisma dotyczące się ekonomii politycznej w szczególności“. W swoim „spisie“ wymienia Bentkowski dzieła Modrzewskiego, Popławskiego, Wybickiego, Stroynowskiego i innych. Daleko bibliografii Bentkowskiego do kompletności. Liczni kontynuatorzy, kompletujący i korygujący Bentkowskiego, jak np. *A. Chłędowski: Spis dzieł polskich opuszczonych lub źle oznaczonych w Bentkowskiego Historii Literatury Polskiej* (Lwów 1818), i inni nie wielkie wnieśli uzupełnienia.

Po Bentkowskim *Michał Wiszniewski* w dziesiątym tomie swojej *Historii Literatury Polskiej* (Kraków 1857), będącej rodzajem rozumowanej bibliografii, w dziale „Pism politycznych“ i „O pieniądzu, handlu i Żydach“ podał ważniejsze wydawnictwa treści ekonomicznej z lat 1506—1650. Również niepełny, ale już tylko dzieła ekonomicznej treści obejmujący, jest *Mieczysława Marasségo: Przegląd polskiej literatury ekonomicznej z uwzględnieniem stosunków ekonomicznych Królestwa Polskiego* (Kraków 1864), który raczej zaliczyć by należało do historii myśli ekonomicznej aniżeli do bibliografii.

Pełnej bibliografii nauk ekonomicznych szukać też należy nie w specjalnych opracowaniach ale w bibliografiach ogólnych. Taką jest monumentalna *Bibliografia Polska Karola Estreicher*, której pierwszy tom wyszedł z druku w r. 1872, a wydawana jest do chwili obecnej. Najpierw ukazała się w siedmiu tomach w latach 1872—1882 *Bibliografia XIX stulecia* ułożonych alfabetycznie druków wydanych do r. 1880. Układ jest krzyżowy, a więc dający w jednym rejestrze alfabetycznym również odsyłacze od haseł rzeczowych (np. Ekonomia, Socjalizm, Handel, Rewolucja, Chłopi, Włościanie, Robotnicy itd.). W takim samym układzie w latach 1906—1916 ukazała się w czterech tomach bibliografia za lata 1881—1900. Wreszcie począw-

szy od r. 1891 zaczęły się ukazywać poszczególne tomy bibliografii druków wydanych od XV w. do r. 1800. Przed kilku miesiącami wyszedł pierwszy zeszyt tomu 34, obejmujący literę Z do Załuski. Jak z tego widać bibliografia zbliża się do końca. I tu układ jest alfabetyczny podług autora lub pierwszego słowa tytułu dzieł anonimowych. Podawane są dalej odsyłacze do autorów lub tytułów od haseł rzeczowych takich jak Ekonomia, Pieniądz, Cło, Handel itp.

Zanim powstały samodzielne bibliografie nauk ekonomicznych, książki tej treści podawane były łącznie z innymi naukami, zwłaszcza prawnymi. Można tu podać *St. Botwińskiego: Bibliografia prawnicza obejmująca dzieła z dziedziny prawa, ekonomii, statystyki i nauk społecznych z ostatnich lat dwunastu 1878—1889* (Lwów 1890). Dołączony jest do niej rejestr systematyczny z działem ekonomia polityczna, podający nazwisko autora z numerem pozycji układu zasadniczego. Również *Adolf Suligowski w Bibliografii prawniczej polskiej XIX i XX wieku* (Warszawa 1911) podaje dużo pozycji ekonomicznych, choć nie pod hasłami ekonomicznymi ale prawnymi, np. Prawo robotnicze i przemysłowe.

Dopiero po I wojnie światowej podjęta została pierwsza próba zestawienia polskiego dorobku w zakresie piśmiennictwa ekonomicznego. Kierując się potrzebami „słuchaczy seminariów ekonomicznych przy wyższych zakładach naukowych“, przystąpił Instytut Gospodarstwa Społecznego pod kierunkiem prof. Ludwika Krzywickiego do opracowania bibliografii ekonomicznej. Opublikowany został tylko pierwszy zeszyt pt. *Materiały do bibliografii ekonomicznej w języku polskim*, w t. I z 1923 r. warszawskiego kwartalnika *Ekonomista*. Bibliografia objęła zagadnienia teoretyczne, historię doktryn ekonomicznych i podręczniki ekonomii, zarówno książki jak i artykuły w czasopismach, z wieku XIX i XX, a częściowo również XVIII. Autorzy traktowali bibliografię jako „przyczynek“, który „nie wyczerpuje całości piśmiennictwa ekonomicznego w tym zakresie“.

Zasadnicze znaczenie ma opracowana przez Zannę Kormanową, a wydana przez Instytut Gospodarstwa Społecznego bibliografia druków socjalistycznych pt. *Materiały do bibliografii druków socjalistycznych na ziemiach polskich w latach 1866—1918* (Warszawa 1935, przedrukowane przez Książkę i Wiedzę w r. 1949). Układ jest alfabetyczny. Nie obejmuje artykułów w czasopismach, zamieszcza natomiast spis czasopism.

Jak widać nie mamy po dzień dzisiejszy pełnej polskiej bibliografii nauk ekonomicznych. Fragmentaryczny tylko charakter mają ogłoszone drukiem w różnych czasach dość liczne zestawienia bibliograficzne dotyczące różnych dziedzin jak np. bezrobocie, polityki agrarnej, poli-

tyki i opieki społecznej, spółdzielczości, organizacji pracy, rachunkowości oraz ogłaszane w wydawanym przez Bibliotekę KC PZPR Biuletynie Bibliograficznym (od 1946 r.) zestawienia piśmiennictwa z różnych zakresów, jak np. Narodowy Plan Gospodarczy, handel wewnętrzny itd.

W tym stanie rzeczy, kiedy nie ma pełnej bibliografii, a są jedynie materiały do niej, warto podać i drukowany katalog zbiorów największej w kraju biblioteki ekonomicznej, a mianowicie *Biblioteki Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie* (obecnie Szkoły Głównej Planowania i Statystyki) wydrukowany przed wojną ale wydany już po wojnie, opracowany przez dr. Andrzeja Grodka. Obejmuje on zarówno druki polskie jak i obce, ale tylko książki oraz tytuły czasopism.

Potrzeba specjalnej bibliografii ekonomicznej od dawna dawała się odczuć. Już w r. 1905 wystąpił na łamach kwartalnika *Ekonomista* (t. I s. 193—197) znany później historyk *Marceli Handelsman* z artykułem „W sprawie bibliografii społeczno-ekonomicznej“. *Handelsman* pisał już wówczas: „Potrzeba bibliografii w dziedzinie nauk ekonomicznych daje się odczuwać każdemu, kto na tej niwie pracuje lub tylko pracować zamierza. Ktokolwiek bądź przystępuje do pracy naukowej, napotyka zapory nie do przezwyciężenia, których może najistotniejsza część polega na tym, że musi rozpoczynać pracę od fundamentu. Dorobek poprzedników częstokroć pozostaje dla niego zasłonięty mgłą tajemnicy, a to najczęściej dlatego, iż nie wie, gdzie szukać wiadomości o tym, co zostało dokonane. Zużywamy zupełnie bezcelowo nazbyt wiele energii na to, by odkrywać dawno już odkryte Ameryki i w ten sposób całkiem nieekonomicznie tracimy nasze siły... I to jest pierwszy poważny bardzo wzgląd — natury czysto praktycznej. Bibliografia wszelka jest koniecznym warunkiem dalszego prawidłowego rozwoju myśli naukowej...“ A dalej pisze: „Każda nauka... musi rozwijać się w ciągłości. Tę ciągłość osiągnąć można tylko na drodze myślowego zestawienia całego po dziś dzień wytworzonego materiału, zarejestrowania, zsumowania faktów danych, by móc zrobić krok dalszy, by wejść na następny szczebel tej drabiny, która ma nas z czasem doprowadzić do kaplicy jedynego bóstwa „Prawdy“... I to jest drugi ważniejszy jeszcze wzgląd, wymagający jak najszybszego sporządzenia bibliografii systematycznej szczegółowej nauk ekonomicznych“.

Trudno dziś po 47 latach nie powtórzyć i potwierdzić w całej rozciągłości słów *Handelsmana*. Można też zakończyć jego słowami: „Nawołując obecnie do utworzenia bibliografii ekonomiczno-społecznej, dajemy wyraz tej potrzebie, która już dojrzała do stanu zupełnego uświadomienia“. Słowa te po dzień dzisiejszy nie straciły na aktualności.

I MARKSIZM — LENINIZM

KLASYCY MARKSIZMU — LENINIZMU

1469. ★LENIN W. I.: **Dlaczego socjaldemokracja powinna wypowiedzieć zdecydowaną i bezwzględną wojnę socjalistom-rewolucjonistom? Rewolucyjne awanturnictwo. Podstawowa teza przeciw eserowcom. Socjalizm drobnoburżuazyjny a proletariacki.** Warszawa 1952. K i W, s. 58, 2 nlb. Mała Biblioteczka Marksizmu-Leninizmu. Nr 8. Materiały do studiowania 3 rozdziału Krótkiego Kursu Historii WKP(b).

1470. ★LENIN W. I.: **Na właściwą drogę. Likwidacja likwidatorska. Rozbieżności w europejskim ruchu robotniczym.** Warszawa 1951. K i W, s. 38, 2 nlb. Mała Biblioteczka Marksizmu-Leninizmu. Nr 20. Materiały do studiowania 4 rozdziału Krótkiego Kursu Historii WKP(b).

Walka Lenina z oportunizmem i rewizjonizmem w ruchu robotniczym.

1471. ★LENIN W. I.: **Program agrarny socjaldemokracji w rewolucji rosyjskiej.** (Autoreferat). Warszawa 1952. K i W, s. 38, 1 nlb. Mała Biblioteczka Marksizmu-Leninizmu. Nr 19. Materiały do studiowania 3 rozdz. Krótkiego Kursu Historii WKP(b).

Streszczenie własnej pracy przez Lenina, pt. „Program agrarny socjaldemokracji w pierwszej rosyjskiej rewolucji lat 1905—7”, napisane dla Przeglądu Socjaldemokratycznego (organ SDKPiL) a opublikowane w Przeglądzie w r. 1908.

1472. ★STALIN I. W.: **Itogi pierwszej piątiletki.** Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 45, 3 nlb.

Przemówienia Stalina, dotyczące zadań pierwszego radzieckiego planu pięcioletniego.

1473. ★STALIN I. W.: **Zagadnienia leninizmu.** Wyd. 5. Warszawa 1951. K i W, s. 796, tabl. 1.

Piąte polskie wydanie „Zagadnień leninizmu”, podobnie jak i poprzednie, odpowiada ściśle ostatniemu, jedenastemu wydaniu rosyjskiemu. Do piątego wyd. dodano wykaz źródeł wszystkich cytata z klasyków marksizmu — leninizmu.

Zob. poz. 1635.

PRACE O KLASYKACH
MARKSIZMU — LENINIZMU

1474. COGNIOT G.: **Genialne dzieło o ideologicznych podstawach rewolucyjnej partii marksistowskiej.** (W 50 rocznicę ukazania się książki Lenina „Co robić?”). O trwały pokój. 1952, nr 11, str. 2.

1475. ★OBICZKIN G. D.: **O „Manifestie partii komunistycznej” K. Marksa i F. Engelsa.** Tłum. z ros. Warszawa 1951. K i W, s. 45, 2 nlb.

Historyczne warunki powstania „Manifestu partii komunistycznej”. Zasadnicze idee Manifestu. Rozwinięcie idei Manifestu Komunistycznego przez Lenina i Stalina.

1476. POLETAJEW A. A.: **W. I. Lenin i amerykańsko-je raboczeje dwizenije.** Wopr. istorii. 1952, nr 1, str. 82—105.

Współpraca Lenina z przywódcami amerykańskiego ruchu robotniczego. Publikacje Lenina związane tematycznie z amerykań. ruchem robotn. Znaczenie Rewolucji Październikowej dla międzynarodowego ruchu robotniczego.

1477. SAWICKAJA R.: **Czterciortoje izdanije soczinenij Władimira Ilicza Lenina.** Bibliotekar. 1952, nr 1, str. 1—9.

Szczegółowe omówienie zawartości czwartego radzieckiego wydania zbiorowego dzieł Lenina.

1478. SAWICKAJA R. M.: **Izdanije proizwiedienij W. I. Lenina w SSSR i za granicój.** Wopr. istorii. 1952, nr 1, str. 126—145.

Omówienie i chronologiczny przegląd wydań prac Lenina w Zw. Radz. i za granicą. Wkład pracy Instytutu Marksa, Engelsa i Lenina.

Zob. poz. 1637, 1730, 1963.

PRACE O MARKSIZMIE — LENINIZMIE

1479. ★BIERUT B.: **O partii.** Warszawa 1952. K i W, s. 317, 2 nlb.

Zbiór przemówień i artykułów prez. Bieruta poświęconych zagadnieniom partii, analizie jej zadań, rozbudowy, jej rozwoju w kierunku partii typu bolszewickiego. Przemówienia i artykuły zawarte w zbiorze stanowią twórczy wkład do rozwoju polskiej nauki o partii. W pracach tych zawarte jest teoretyczne uogólnienie doświadczeń poszczególnych etapów rozwoju PZPR. **Rec. H. KOZŁOWSKA: „O partii”** — Zbiór prac tow. Bieruta. Nowe Drogi 1952, z 4, str. 18—26. Recenzja zawiera wnikliwą analizę zawartości publikacji. Podkreślenie jej zawartości i znaczenia dla każdego aktywisty partyjnego. Szczegółowe omówienie niektórych zagadnień zawartych w zbiorze: marksistowsko-leninowska analiza dziejów polskiego ruchu robotniczego, rozwinięcie i podkreślenie stalinowskiej zasady jedności teorii i praktyki, uwypuklenie roli i zadań partii w okresie budownictwa socjalizmu.

1480. ★MEHRING F.: **Über den historischen Materialismus.** Berlin 1950. Dietz Verlag, s. 124, 2 wyd.

Przystępny wykład zasad materializmu historycznego. Dwie obszernie przedmowy F. Oelssnera krytycznie oświetlają pracę Mehringa.

1481. ★OELSSNER F.: **Rosa Luxemburg.** Berlin 1951. Dietz Verlag, s. 216.

Życie i działalność R. Luksemburg. Krytyczne oświetlenie luksemburgizmu; jego podstawy ekonomiczne i filozoficzne. Książkę zamyka rozdział poświęcony walce E. Thälmana z luksemburgizmem w ruchu robotniczym.

1482. WERFEL R.: **Klasa robotnicza — hegemon narodu, awangarda ludzkości.** W przededniu Pierwszego Maja — dnia międzynarodowej solidarności mas pracujących. Nowe Drogi. 1952, z. 4, str. 27—36.

Klasa robotnicza i jej rewolucyjna misja dziejowa. Istota i znaczenie międzynarodowej solidarności proletariatu. Znaczenie święta 1 maja dla ludzi pracy całego świata.

1483. ZAWADZKI J.: **U źródeł historycznych społecznych teorii prawnicy socjalistycznej.** Ekonomista. 1952, z. 1, str. 32—57.

Zarys historyczny walki marksizmu z oportunizmem i rewizjonizmem w ruchu robotniczym. Walka Marksa i Engelsa z proudhonizmem i ideologia Lassalle'a. Rozwój reformizmu w l. 1872—1904. Stanowisko Bernsteina i jego poglądy. Burżuazyjny nacjonalizm PPS jako wyraz rewizjonizmu w polskim ruchu robotniczym. Walka Lenina i Stalina z rewizjonizmem i oportunizmem w ruchu robotniczym. (Artykuł stanowi fragment większej pracy).

Zob. poz. 1508, 1515, 1666.

II EKONOMIA POLITYCZNA

ZAGADNIENIA OGÓLNE

1484. **Dyskusja poświęcona ocenie prac magisterskich w wyższych szkołach ekonomicznych.** *Ekonomista*. 1952, z. 1, str. 157—166.

Sprawozdanie z konferencji zorganizowanej przez PTE w grudniu ub. r., poświęconej omówieniu kryteriów oceny prac magisterskich na wyższych uczelniach ekonomicznych. Analiza popełnianych błędów, podsumowanie dyskusji przez prof. Pohorillego, wnioski.

1485. ★MINC B.: **Zagadnienia dochodu narodowego.** Wyd. 2 uzupełnione. Warszawa 1951. K i W, s. 278, 2 nlb.

Pojęcie dochodu narodowego. Krytyka burżuazyjnych teorii dochodu narodowego z uwzględnieniem poglądów polskich ekonomistów burżuazyjnych. Marksowska teoria dochodu narodowego. Zagadnienie dochodu narodowego w warunkach kapitalizmu i socjalizmu. Dochód narodowy w planowaniu radzieckim i polskim. Metody szacowania dochodu narodowego w statystyce burżuazyjnej. Szacunki dochodu narodowego w Polsce Ludowej.

Zob. poz. 1657.

HISTORIA MYŚLI EKONOMICZNEJ

1486. **Historia polskiej postępowej myśli społecznej i filozoficznej XIX w. (do r. 1864).** *Myśl filozof.* 1952, z. 1, str. 91—146.

Projekt rozdziału, przygotowywanej przez Instytut Filozofii Akademii Nauk ZSRR, *Historii Filozofii*. Rozdział ten został opracowany przez zespół pracowników naukowych IKKN przy KC PZPR. Opracowanie zawiera analizę poglądów przedstawicieli postępowej myśli społecznej (Lelewela, Konarskiego, Kamińskiego, Gromad Ludu Polskiego, Dembowskiego, Ściegiennego i in.) oraz krytykę poglądów przedstawicieli kierunku burżuazyjnego nacjonalizmu i mesjanizmu.

1487. LIPiŃSKI E.: **Dyskusja o kierunku rozwoju ekonomicznego w Polsce w latach osiemdziesiątych.** *Ekonomista*. 1952, z. 1, str. 15—31.

Charakterystyka sytuacji ekonomicznej ziem polskich po r. 1864. Proces proletaryzacji wsi. Wpływy narodnictwa rosyjskiego i powstanie kierunku „ludowego“ w polskiej myśli ekonomicznej. Dyskusja ekonomistów polskich na temat odrębności rozwoju ekonomicznego Polski. Stanowisko St. Krusińskiego i krytyka tych teorii. Analiza poglądów L. Krzywickiego na kwestię agrarną i niedocenianie przez Krzywickiego roli chłopów.

1488. ★ZAMIATIN W. N.: **Ekonomiczeskije wzglady N. G. Czernyszewskowo.** Moskwa 1951. *Gospolitizdat*, s. 447, 1 nlb.

Historyczne tło epoki działalności Czernyszewskiego. Stosunki ekonomiczne i społeczne Rosji carskiej w tej epoce. Poglądy Czernyszewskiego na przedmiot i metodę ekonomii politycznej (pieniądz, kapitał i praca). Stosunek jego do nauki M. rksa.

Zob. poz. 1483, 1490, 1665.

EKONOMIA POLITYCZNA
FORMACJI PRZEDKAPITALISTYCZNYCH

1489. ★EILDERMANN H.: **Die Urgesellschaft ihre Verwandtschaftsorganisationen und ihre Religion.** Berlin 1950. Dietz Verlag, s. 431, 7 nlb.

Okres dzikości. Stosunki wytwórcze oraz podział dóbr. Analiza organizacji rodowych.

EKONOMIA POLITYCZNA KAPITALIZMU

1490. KUSMINOW I.: **Keynes der Ideolog der imperialistischen Reaktion und des Krieges.** *Neue Welt*. 1952, nr 2, str. 157—173.

Charakterystyka powszechnego kryzysu kapitalizmu. Teoria Keynes'a i ich krytyka. Keynes jako przedstawiciel obozu reakcji i wojny.

1491. ★OELSSNER F.: **Die Wirtschaftskrisen.** Tom I. *Die Krisen im vormonopolistischen Kapitalismus.* Berlin 1951. Dietz Verlag, s. 308.

Bankructwo burżuazyjnych teorii koniunktur. Kryzysy w ustroju kapitalistycznym wynikiem zasadniczych sprzeczności tego ustroju. Socjalne następstwa kryzysów. Kryzysy w okresie poprzedzającym kapitalizm przemysłowy. Periodyczne kryzysy XIX w.

Zob. poz. 1637.

EKONOMIA POLITYCZNA SOCJALIZMU

1492. BIEŁOW P. T.: **W sprawie trzech cech produkcji w warunkach socjalizmu.** O rozwoju radzieckiego społeczeństwa socjalistycznego. Warszawa 1951. K i W, str. 238—305. Zob. poz. 1549.

Stałe przeobrażanie się i zmiany w procesie produkcji dóbr materialnych. Współdziałanie sił wytwórczych i stosunków produkcji. Zagadnienie reprodukcji rozszerzonej. Zagadnienie stosunku między czynnikiem żywiołowym a świadomym w rozwoju produkcji społecznej.

1493. FIEDOSIEJEW P. N.: **J. W. Stalin o budownictwie społeczeństwa komunistycznego.** O rozwoju radzieckiego społeczeństwa socjalistycznego. Warszawa 1951. K i W, str. 5—72. Zob. poz. 1549.

Stalin jako twórca podstaw ekonomii politycznej socjalizmu. Teoria możliwości zbudowania socjalizmu w jednym kraju w warunkach otoczenia kapitalistycznego. Teoria socjalistycznej industrializacji kraju i kolektywizacji rolnictwa i zag. stworzenia bazy materialno-technicznej socjalizmu. Państwo socjalistyczne jako podstawowe narzędzie budownictwa komunizmu.

1494. JAROSŁAWSKI J.: **O właściwości społecznej.** *Nowe Drogi*. 1952, z. 4, str. 95—104.

Społeczna własność środków produkcji podstawa ustroju socjalistycznego. Powstanie własności socjalistycznej możliwe jedynie na drodze dyktatury proletariatu. Rozwój własności socjalistycznej w Polsce Ludowej.

1495. ★KRONROD J., MAJZENBERG L.: **Akumulacja socjalistyczna.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. *Polgos*, s. 52, 1 nlb.

Różnice między akumulacją socjalistyczną a kapitalistyczną. Rola przemysłu w powstawaniu akumulacji socjalist. i w tworzeniu bazy materialno-wytwórczej. Przewaga gosp. socjalistycznej nad kapitalistyczną.

1496. ŁOKSZIN Je.: **Podział środków produkcji w warunkach socjalizmu.** (Skrót art. z *czas. Bolszewik*. 1952, nr 2). *Życie gosp.* 1952, nr 6, str. 297—301.

Zob. poz. 1497.

1497. ŁOKSZIN Je.: **Raspriedielenije sriedstw proizvodstwa pri socializmie.** *Bolszewik*. 1952, nr 2, str. 33—44.

Podział dochodu narodowego na środki produkcji i środki spożycia. Znaczenie socjalistycznego podziału środków produkcji.

1498. ROZENTAL M. M.: **J. W. Stalin o właściwościach sprzeczności i formach ich przewyciężenia w okresie walki o socjalizm i komunizm.** O rozwoju radzieckiego społeczeństwa socjalistycznego. Warszawa 1951. K i W, str. 73—131. Zob. poz. 1549.

Znaczenie teoretycznego opracowania przez Stalina zagadnienia sprzeczności okresu przejściowego od kapitalizmu do socjalizmu. Wszechstronna analiza typów i grup tych sprzeczności. Drogi i formy ich przewyciężenia. Podkreślenie roli krytyki i samokrytyki jako siły napędowej rozwoju społeczeństwa socjalistycznego.

1499. TRAJNIN A. N.: **Uczenie towarzysza Stalina o bazisie, nadstrojkie i problema zaszczity socialistycznej sietiemy choziajstwa.** Sowiet. gosud. prawo. 1952, nr 2, str. 20—28.

Socjalistyczna treść gospodarki radzieckiej w świetle nauki Stalina o bazie i nadbudowie. Rozwój stosunków prawnych na podstawie 4 artykułu Konstytucji Stalinowskiej. Znaczenie kodeksu karnego dla ochrony socjalistycznej własności.

Zob. poz. 1541, 1549, 1552, 1686, 1798.

III HISTORIA

1500. ★BRODA J.: **Andrzej Zamojski a sprawa chłopstwa w drugiej połowie XVIII w.** Warszawa 1951. LSW, s. 173, 2 nlb.

Sytuacja chłopów polskich w XVIII wieku. Omówienie próby reform społeczno-agrarnych, projektowanych przez przedstawiciela wielkiej własności — Andrzeja Zamojskiego. Reakcja szlachty na reformatorskie poczynania i pisma Zamojskiego. Znaczenie próby rozwiązania zagadnienia włościańskiego w pismach Zamojskiego jako jednego z punktów programu szlacheckiego obozu reform w Polsce w 2 poł. XVIII w.

1501. ★ERPENBECK F.: **Wilhelm Pieck.** Berlin 1951. Dietz Verlag, s. 172.

Barwnie nakreślona biografia prezydenta NRD W. Piecka. Obejmuje ona lata szkolne, okres działalności partyjnej oraz lata po 2 wojnie świat. Książka stanowi interesujący przyczynek do historii ruchu robotniczego w Niemczech.

1502. ★FOSTER W.: **Outline political History of the Americas.** New York 1951. International Publishers, s. 668. Rec. POLTARAK A.: Die Wahrheit über die Geschichte Amerikas. Neue Welt. 1952, nr 6, str. 763—766.

Rec. podkreśla zalety książki demaskującej imperializm amerykański. Dodatnią stroną książki jest przedstawienie historii ruchu robotniczego w St. Zjedn. na tle historii politycznej oraz walki ruchu robotniczego o pokój. Zob. poz. 50.

1503. ★HILTON R. H., FAGAN J. H.: **Powstanie angielskie 1381.** Tłum. z ang. Warszawa 1951. PIW, s. 221, 3 nlb.

Zob. poz. 806.

1504. ★JÓZWIAK F. (Witold): **Polska Partia Robotnicza w walce o wyzwolenie narodowe i społeczne.** Warszawa 1952. K i W, s. 286, 4 nlb. tabl. 27. Wydział Historii Partii KC PZPR.

Praca jest pierwszym systematycznym wykładem dziejów PPR. Daje ona marksistowsko-leninowskie oświetlenie przełomowego okresu historii Polski. Autorem pracy, wydanej z okazji dziesięciolecia PPR, jest jeden z najwybitniejszych działaczy PPR, szef sztabu Gwardii Ludowej i Armii Ludowej.

1505. ★KUCZYNSKI J.: **Fortschrittliche Wissenschaft.** Wyd. 2 uzupełnione. Berlin 1951. Aufbau-Verlag, s. 165, 2 nlb.

Stalin jako historyk. Postępowy charakter nauki w ZSRR. Stan nauk ekonomicznych w NRD. Błędy w opracowaniach niemieckiej historii gospodarczej. Walka o postępową naukę w Niemczech.

1506. ★KUCZYNSKI J.: **Die Geschichte der Lage der Arbeiter im englischen Kolonialreich von 1800 bis zur Gegenwart.** Band V. Berlin 1950. Die Freie Gewerkschaft, s. 230.

Historia położenia robotników w imperium brytyjskim w okresie od r. 1800 do czasów najnowszych. Na tle ogólnych stosunków politycznych i gospodarczych Wielkiej Brytanii autor omawia położenie klasy robotniczej w poszczególnych częściach imperium brytyjskiego (Kanadzie, Australii, Nowej Zelandii i Połudn. Afryce). Dane statystyczne. Tablice.

1507. ★KUCZYNSKI J.: **Położenie robotników w Niemczech od 1800 r. do czasów dzisiejszych.** Tłum. z niem. Warszawa 1952. K i W, s. XLII, 577, 1 nlb. Biblioteka Przekładów Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych.

Analiza położenia robotników przeprowadzona na podstawie obszernego materiału faktycznego i statystycznego, z uwzględnieniem zasadniczych etapów w rozwoju kapitalizmu w Niemczech. Uzasadnienie marksowskiej teorii bezwzględnej i względnej pauperyzacji klasy robotniczej w warunkach kapitalizmu. Przedmowa poprzedzająca pracę Kuczyńskiego daje analizę i ocenę dzieła. Zawiera też ona uzupełnienie części II omawiającej okres panowania faszystów w Niemczech (1933—1945).

1508. ★LUXEMBURG R.: **Briefe aus dem Gefängnis.** Berlin 1950. Dietz Verlag, s. 70.

Zbiór listów R. Luksemburg pisanych w więzieniu w latach 1916—1918 do Zofii Liebknecht. Książka zbliża czytelnika do zasłużonej bojowniczkii o socjalizm.

1509. ★MAŃKOW A. G.: **Ceny i ich dwiżenije w Roskom gosudarstwie XVI wieku.** Moskwa — Leningrad 1951. Izdat. A. N. SSSR, s. 271, 3 nlb.

Publikacja zawiera zestawienia i tablice dotyczące kształtowania się cen produktów rolnych i niektórych przemysłowych w Rosji w XVI w. W tekście omówiono źródła oraz metody stosowane przy analizie danych statystycznych.

1510. ★MEHRING F.: **Dzieje Niemiec od schyłku wieków średnich.** Warszawa 1951. K i W, s. 328.

Nowe wydanie pracy F. Mehringa stanowiącej zwięzły zarys dziejów narodu niemieckiego. Jedną z głównych wartości dzieła stanowi oparcie go na dialektycznej metodzie materializmu historycznego. Przedmowa do wydania niem. z 1947 (str. 5—11) daje wnikliwą ocenę pracy podkreślając jej zalety i wskazując na błędy ideologiczne (zwłaszcza mylną ocenę postaci Lasalle'a).

1511. ★Studien zum amerikanischen Kapitalismus. Przedmowa S. Kahna. Berlin 1950. Die Wirtschaft, s. 118.

Studia teoretyczno-ekonomiczne na temat imperializmu amerykańskiego. Określenie wysokości przywłaszczanej wartości dodatkowej. Dochód narodowy w St. Zjedn. Stopa życiowa mas pracujących. Marksowska analiza kapitalizmu amerykańskiego po 2 wojnie światowej.

1512. ★TODT E.: **Die gewerkschaftliche Betätigung in Deutschland von 1850 bis 1859**. Berlin 1950. Die Freie Gewerkschaft, s. 144.

Walka reakcji ze związkami zawodowymi i jej wpływ na dalszy rozwój ruchu robotniczego. Strajki. Zestawienie i opis strajków. Organizacje robotnicze w Niemczech w latach 1850—1859.

1513. ★TODT E., RADANDT H.: **Zur Frühgeschichte der deutschen Gewerkschafts-Bewegung. (1800—1849)**. Wstęp J. Kuczyńskiego. Berlin 1950. Die Freie Gewerkschaft, s. 221.

Gospodarcze i socjalne przesłanki rewolucji 1848/49 r. Powstanie, formy i rodzaje organizacji zawodowych w Niemczech w okresie 1800—1848 r. Udział organizacji zawodowych w rewolucji 1848/49 r.

1514. ★**W dziesiątą rocznicę powstania Polskiej Partii Robotniczej**. (Materiały i dokumenty). Warszawa 1952. K i W, s. 645. Rec. A. Kubacki. Nowe Drogi, str. 105—111. Zob. poz. 819.

Omówienie i analiza zawartości wyczerpującej publikacji odzwierciedlającej bohaterską walkę PPR.

1515. ★**Walka o stworzenie bolszewickiej partii w Rosji (1883—1901)**. Konsultacje do rozdziałów I, II, III i IV Krótkiego Kursu Historii WKP(b). Tłum. z ros. Warszawa 1951. K i W, s. 551, 3 nlb.

Walka o stworzenie socjaldemokratycznej partii robotniczej w Rosji (1883—1901). Utworzenie Socjaldemokratycznej Partii Robotniczej Rosji. Bolszewicy w okresie pierwszej rewolucji rosyjskiej (1904—1907). Mieszczywicy i bolszewicy w okresie reakcji stołypinowskiej. Ukonstytuowanie się bolszewików w samodzielną partię marksistowską (1908—1912).

1516. ★WYCECH C.: **Z przeszłości ruchów chłopskich**. Warszawa 1952. LSW, s. 221, 3 nlb.

Zarys historii walk klasowych chłopów polskich przeciw uciskowi feudalnemu w latach 1768—1861. Rewolucja humańska. Spisek F. Gorzkowskiego. Plebejski program Gromad Ludu Polskiego. Ludowy spisek P. Ściegiennego. Powstanie chłopskie w Galicji 1846. Związek Plebejuszy. Pierwsze wystąpienia chłopów w sejmach.

Zob. poz. 1480—81, 1486—87, 1489, 1723, 2008.

IV GEOGRAFIA

1517. ★WIENIN W. M.: **Panama i Panamski Kanał**. Moskwa 1951. Geografiz, s. 71, 1 nlb.

Zarys gospodarczo-społecznej geografii Republiki Panamskiej. Stopień i formy opanowania Panamy przez St. Zjedn. Znaczenie ekonomiczne, polityczne i militarne Kanału Panamskiego. Walka sił postępowych Panamy o wolność i demokrację.

1518. ★WITKOWICZ W.: **Putieszestwieje po sowietkom Uzbekistanu**. Moskwa 1951. Molodaja Gwardija, s. 330, 6 nlb., 1 mapa.

Zbiór reportaży z podróży po Uzbekistanie. Charakterystyka sytuacji gospodarczej rejonów tej re-

publiki. Realizacja stalinowskich planów przeobrażenia przyrody.

1519. ★ZAJCZIKOW W. T.: **Korieja**. Moskwa 1951. Geografiz, s. 477, 3 nlb.

Zarys geografii społeczno-gospodarczej Korei. Przyczyny oraz następstwa polityczne, społeczne i gospodarcze podziału Korei na Północną i Południową. Monografia ważniejszych okręgów gospodarczych. W załączeniu: tablice statystyczne, tłumaczenie nazw geograficznych. Literatura.

Zob. poz. 1648, 2027.

V BUDOWNICTWO SOCJALISTYCZNE

ZAGADNIENIA OGÓLNE

1520. ★**Ewropiejskie strony narodnej demokracji na puti k socjalizmu**. Moskwa 1951. Gosplanizdat, s. 276. Rec. TIAPKIN N. K., SALUN I. W.: Sowiet. kniga. 1952, nr 2, str. 83—89.

Recenzja wykazuje błędy merytoryczne w ujęciu tematu: brak pogłębionej analizy przeobrażeń dokonanych w krajach demokracji ludowej, ich zgodności z tezami Lenina i Stalina; brak wyjaśnienia charakteru spółdzielczości w rolnictwie; pominięcie w pracy znaczenia pomocy radzieckiej i gospodarki planowej dla krajów dem. lud.

1521. KLUCZOK W., WIRIASOW K.: **Ekonomiczeskoje sotrudniczestwo stran lagiera socjalizma**. Wniesz. torg. 1952, nr 2, str. 1—9.

Formy i rozmiary współpracy gospodarczej krajów bloku demokratycznego. Charakterystyka umów gospodarczych.

1522. MALAWIN P.: **Strany narodnej demokracji na puti k socjalizmu**. W pomoszcz profsojuz. aktiwu, 1952, nr 6, str. 40—43.

Osiągnięcia krajów demokracji ludowej w walce o zbudowanie podstaw socjalizmu.

1523. MARTYNOW A.: **Wielikaja družba narodow Sowietkowo Sojuza i Kitaja**. Wopr. ekonom. 1952, nr 2, str. 46—60.

Rozwój stosunków gospodarczych między Chinami Ludowymi, a ZSRR i krajami demokracji ludowej wynikiem przyjaznych stosunków sąsiedzkich. Zakres radzieckiej pomocy gospodarczej. Struktura handlu zagranicznego. Wyniki reform gospodar-

czych, społecznych i politycznych w Chinach Ludowych.

1524. **Na drodze rozkwitu gospodarczego**. Nowe Czasy. 1952, z. 9, str. 1—3.

Podsumowanie osiągnięć gospodarczych państw obozu demokratycznego. Znaczenie pomocy ZSRR dla gospodarki krajów dem. lud.

1525. ★PIOTROWSKA-HOCHFELDOWA K.: **Sytuacja materialna robotników i pracowników umysłowych w krajach obozu socjalizmu**. Warszawa 1952. Polgos. s. 182, 1 nlb. Biblioteka Budownictwa Socjalizmu. T. 11.

Porównanie sytuacji mas pracujących w ustroju socjalistycznym i kapitalistycznym. Wzrost stopy życiowej robotników i pracowników umysłowych w Polsce Ludowej. Zdobyte socjalne i kulturalne. Wnikliwa analiza sytuacji ekonomicznej w Polsce i trudności okresu przejściowego budowy podstaw socjalizmu.

POLSKA

1526. BISKUPSKI S.: **Osuszenie Zalewu Wiślanego jako problem gospodarczy**. Życie gosp. 1952, nr 5, str. 216—219.

Korzyści gospodarcze możliwe do osiągnięcia po osuszeniu Zalewu. Kalkulacja kosztów osuszenia i jej amortyzacja. Sposoby wykorzystania osuszonych terenów.

1527. BURDA A.: **Nowa Konstytucja — bilans zwycięstw na drodze do socjalizmu**. Ekonomista. 1952, z. 1, str. 9—13.

Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej odzwierciedleniem głębokich przemian w życiu ekonomicznym narodu. Analiza podstaw prawnych budowy ustroju socjalistycznego w Polsce.

1528. FRENKEL S.: **Zadania gospodarcze na rok 1952.** Życie gosp. 1952, nr 5, str. 213—216.

Planowany wzrost produkcji przemysłowej i rolniczej. Inwestycje. Wzrost produkcji art. konsumpcyjnych. Zagadnienie oszczędnościowe. Stosowanie i rozpowszechnianie przodujących metod pracy.

1529. **Komunikat PKPG o wykonaniu Narodowego Planu Gospodarczego w roku 1951.** Gosp. plan. 1952, nr 2, str. 4—9. Życie gosp. 1952, nr 4, str. 194—199.

1530. ★KOWALCZYK J.: **Bolesław Bierut — życie i działalność.** Warszawa 1952. KiW, s. 149, 1 nlb.

Zarys życia i działalności prez. Bieruta na tle rozwoju i zmagañ polskiego ruchu robotniczego. Wkład prez. Bieruta w budowę podstaw socjalizmu w Polsce. Jest to pierwsza źródłowa publikacja poświęcona osobie prez. Bieruta.

1531. OCHAB E.: **Żołnierz i wódz klasy robotniczej i narodu polskiego.** Nowe Drogi. 1952, z. 4, str. 7—17.

Zwizęży zarys działalności i walki prez. Bieruta. Zasługi prez. Bieruta w budowie podstaw ustroju Polski Ludowej. Twórczy wkład prez. Bieruta do nauki marksizmu-leninizmu.

1532. RUSINEK K.: **Dawniej szlachecka — dziś ludowa.** (U źródeł historycznych i ideologicznych Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej). Prz. Zag. soc. 1952, nr 4, str. 3—11.

Drogi walki o wolność polityczną i społeczną od ustroju feudalnego, poprzez kapitalistyczny do budownictwa podstaw socjalizmu w naszym kraju.

1533. SIENNICKI L.: **Projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.** Życie gosp. 1952, nr 4, str. 163—165.

Charakter i zasady konstytucyj 1921 i 1935 r. Istota i forma władzy ludowej w państwie demokracji ludowej. Projekt nowej konstytucji — odbiciem nowej rzeczywistości Polski Ludowej.

1534. TOPIŃSKI J.: **Wielka karta zwycięstwa w walce o wyzwolenie narodowe i społeczne.** Gosp. plan. 1952, nr 3, str. 6—12.

Projekt Konstytucji — podsumowaniem osiągnięć społeczno-gospodarczych Polski Ludowej. Znaczenie pracy dla naszego ustroju społ.-gospodarczego. Rola i znaczenie stosunków własnościowych. Cele planowej polityki gospodarczej. Spójnia gospodarcza między miastem i wsią.

1535. **Uchwała Prezydium Rządu o projekcie Narodowego Planu Gospodarczego na r. 1952.** Gosp. plan. 1952, nr 3, str. 3—6.

Zadania NPG na 1952 r. w zakresie przemysłu, rolnictwa i leśnictwa, komunikacji, inwestycji i budownictwa, wewnętrznego obrotu towarowego, urzędzeń socjalnych i kulturalnych, zatrudnienia oraz dochodu narodowego.

1536. WENDEL A.: **Ustrój społeczno-gospodarczy w świetle projektu Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.** Prz. Ust. gosp. 1952, nr 3, str. 77—79.

Własność socjalistyczna — podstawą ustroju Polski Ludowej. Formy własności socjalistycznej w projekcie konstytucji (państwowa i spółdzielcza). Przepisy o własności indywidualnej.

1537. WERFEL R.: **Ani na chwilę nie osłabiać tempa.** Nowe Drogi. 1952, z. 3, str. 11—20.

Charakterystyka zadań gospodarczych trzeciego roku Planu 6-letniego. Wielkie inwestycje w kluczowych gałęziach produkcji. Mobilizacja wszystkich sił produkcyjnych narodu warunkiem wykonania planu. Zadania Partii w 1952 r.

1538. WERNER J.: **Rok 1951 w gospodarce narodowej.** Życie gosp. 1952, nr 4, str. 165—168.

Omówienie komunikatu PKPG o wykonaniu Narodowego Planu Gospodarczego w r. 1951.

Zob. poz. 1479, 1504, 1514, 1741, 1760, 1787, 1939.

ZWIĄZEK RADZIECKI

1539. ★**Amierikanskije raboczije o Sowietkom Sojuzie.** Moskwa 1951. Profizdat, s. 70, 2 nlb.

Reportaże z pobytu w ZSRR w 1951 r. delegatów robotniczych ze Stanów Zjedn. A. P.

1540. CZCHIKWADZE W.: **Konstytucja Stalinowska — konstytucją zwycięskiego socjalizmu.** (Tłum. z Plan. choz. 1951, nr 6). Gosp. plan. 1952, nr 3, str. 40—48.

Założenia i zasady konstytucji ZSRR. Wszeczhronne oświetlenie stosunków politycznych i gospodarczych w ZSRR i w krajach kapitalistycznych. Zakłamanie konstytucji burżuazyjnych. Zasadnicze przeciwieństwa demokracji radzieckiej i demokracji burżuazyjnej.

1541. DŻANDILIN N.: **O niektórych właściwościach postępowego rozwoju społeczeństwa socjalistycznego.** O rozwoju radzieckiego społeczeństwa socjalistycznego. Warszawa 1951. KiW, str. 176—237. Zob. poz. 1549.

Stały, ciągły i nieograniczony rozwój społeczeństwa socjalistycznego. Wszeczhronny charakter rozwoju społeczeństwa socjalist. Niespotykane w historii tempo rozwoju społ. socjalist. Świadome kierowanie rozwojem społecznym.

1542. ★FIEDOSIEJEW A. S.: **Tworczeskaja rol sowiet-skowo gosudarstwa i prawa w postrojenii socialisticz-eskowo i kommunisticzeskowo obszczestwa.** Moskwa 1951. Gos. Izd. Jurid. Litier., s. 282, 2 nlb.

Zasady marksistowsko-leninowskiej nauki o roli państwa socjalistycznego. Realizacja tych zasad w państwie radzieckim. Twórcza rola państwa w zakresie budownictwa socjalizmu w ZSRR. Fazy rozwoju państwa radzieckiego.

1543. GURIEWICZ I.: **Podjom chozajstwa i kultury sojuznich riespublik w poslewojennej piatiletke.** Wiestn. statist. 1952, nr 1, str. 16—30.

Omówienie wyników wykonania planów gospodarczych 1951 r. w poszczególnych republikach ZSRR. Podkreślenie poważnych sukcesów na odcinku gospodarczym. Rozwój kultury.

1544. ★KASIMOWSKI J.: **Wielikije strojki kommuni-zma.** Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 100, 4 nlb.

Postępy gospodarki radzieckiej w drodze do komunizmu. Elektryfikacja. Przeobrażenie przyrody. Wielkie budownictwo socjalistyczne.

1545. **Komunikat Centralnego Urzędu Statystycznego przy Radzie Ministrów ZSRR o wynikach wykonania Planu Rozwoju Gospodarki Narodowej ZSRR w 1951 r.** Gosp. plan. 1952, nr 2, str. 64—69.

1546. LIWSZIC R.: **Promyszlennyj podjom ekonomichskich rajonow SSSR w poslewojennoj piatiletke.** Wopr. ekonom. 1952, nr 2, str. 23—35.

Rozwój przemysłu rejonów gospodarczych w ZSRR. Charakterystyka wyników gospodarczych tych rejonów z 1951 r.

1547. LOSIEWA A.: **Sowietckije ženszcziny — aktywnyje stroitielki kommunizma.** W pomoszcz profsojuz. aktiwu. 1952, nr 5, str. 5—8.

Rola kobiet radzieckich w walce o zbudowanie komunizmu.

1548. ★NADTOCZEJEW D. J.: **Leninowsko-stalinowski plan socjalistycznego uprzemysłowienia ZSRR i walka partii bolszewickiej o jego realizację. (Lata 1926—1929).** Tłum. z ros. Warszawa 1951. KiW, s. 55, 1 nlb. Zagadnienia Teorii Marksizmu-Leninizmu Nr 7.

Plan uprzemysłowienia ZSRR częścią wielkiego planu budowy socjalizmu w ZSRR. WKP(b) w walce o uprzemysłowienie kraju w latach 1926—29. Uchwalenie I Planu Pięcioletniego (kwiecień 1929 r.).

1549. ★ **O rozwoju radzieckiego społeczeństwa socjalistycznego.** Zbiór artykułów. Przekład z wydania rosyjskiego przygotowanego przez Akademię Nauk Społecznych przy KC WKP(b). Warszawa 1951. KiW, s. 403, 1 nlb.

Zob. poz. 1492—93, 1498, 1541, 1551, 1555—56.

1550. **Ob itogach wypolnienija gosudarstwiennowo plana razwitiija narodnowo chozjajstwa SSSR w 1951 godu.** Wopr. ekonom. 1952, nr 2, str. 3—12.

Komunikat Centralnego Urzędu Statystycznego przy Radzie Ministrów ZSRR o wykonaniu narodowego planu gospodarczego 1951 r.

1551. PROCKO M. A.: **Rola inteligencji radzieckiej w budownictwie socjalizmu.** O rozwoju radzieckiego społeczeństwa socjalistycznego. Warszawa 1951. KiW, str. 351—403. Zob. poz. 1549.

Powstanie nowej, ludowej inteligencji jest jednym z najważniejszych rezultatów rewolucji kulturalnej w ZSRR. Zadania i osiągnięcia inteligencji radzieckiej.

1552. ★ RIABOW N.: **Socialisticeskoje nakoplenije i je wo istoczniki w pierwoj i wtoroj piatiletkach.** Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 245, 3 nlb.

Zagadnienie samowystarczalności surowcowej i technicznej w radzieckiej gospodarce narodowej. Akumulacja socjalistyczna i jej źródła w pierwszym i drugim planie pięcioletnim ZSRR. Sposoby wykorzystania doświadczeń radzieckich przez kraje demokracji ludowej.

1553. SIENNICKI L.: **Sukces socjalistycznej ekonomiki ZSRR.** Życie gosp. 1952, nr 5, str. 247—249.

Omówienie wyników z wykonania Nar. Planu Gosp. ZSRR w r. 1951 (przem. ciężki, rolnictwo, budownictwo, zatrudnienie). Wzrost dochodu narodowego i dobrobytu ludności ZSRR.

1554. SIWOŁAP I.: **Powyszenie blagosostojanija trudiaszczichsia i rost proizvodstwa produktow pitania w SSSR.** Bolszewik. 1952, nr 4, str. 39—49.

Poprawa warunków bytu ludności pracującej w ZSRR. Ceny. Place. Wzrost i polepszenie jakości produkcji przemysłu spożywczego.

1555. STIEPANIAN C. A.: **O roli Państwa Radzieckiego w zbudowaniu komunizmu.** O rozwoju radzieckiego społeczeństwa socjalistycznego. Warszawa 1951. KiW, str. 132—175. Zob. poz. 1549.

Zadania, funkcje i rola Państwa Radz. w oświeceniu teorii Lenina i Stalina. Jedność wewnętrznej i zagranicznej polityki Państwa Radzieckiego.

1556. SZARIKOW J. S.: **Krytyka i samokrytyka siłą napędową rozwoju społeczeństwa radzieckiego.** O rozwoju radzieckiego społeczeństwa socjalistycznego. Warszawa 1951. KiW, str. 307—350. Zob. poz. 1549.

Lenin i Stalin o krytyce i samokrytyce. Znaczenie krytyki i samokrytyki w pracy partyjnej. Znaczenie bolszewickiej krytyki i samokrytyki dla rozwoju politycznego i gospodarczego ZSRR.

1557. WĄGROWSKI M.: **Inteligencja kraju zwycięskiego socjalizmu.** Nowe Drogi. 1952, z. 3, str. 64—73.

Znaczenie kadr inteligencji radzieckiej dla budownictwa socjalizmu w ZSRR. Oblicze społeczne i ideologiczne inteligencji radzieckiej i jej ścisła łączność z szerokimi masami narodu.

1558. WIKIENTJEW A.: **Nacionalnyj dochod SSSR w pierwoj poslewojennej piatiletkie.** Wiestn. statist. 1952, nr 1, str. 31—41.

Artykuł o charakterze sprawozdawczym porównujący osiągnięcia radzieckie w zakresie wzrostu dochodu narodowego ZSRR z upadkiem gospodarki krajów kapitalistycznych. Struktura dochodu narodowego ZSRR.

Zob. poz. 1472, 1492—93, 1498—99, 1607, 1834, 1934, 1944, 1951.

KRAJE DEMOKRACJI LUDOWEJ

1559. **Befreites Albanien.** Neue Welt. 1952, nr 1, str. 80—87.

Odbudowa gospodarcza w wyzwolonej Albanii. Plan 5-letni. Rozwój kulturalny. Podniesienie stopy życiowej mas pracujących.

1560. BELISCHOWA L.: **Der Bau der Grundlagen des Sozialismus.** Neue Welt. 1952, nr 5, str. 565—575.

Zarys historii Albanii. Powstanie demokratyczno-ludowej republiki albańskiej. Odbudowa kraju. Plany gospodarcze. Budowa podstaw socjalizmu.

1561. BERGER W.: **Ueber einige theoretische Fragen des Fünfjahrplans.** Einheit. 1952, nr 2, str. 144—154.

Polityczne znaczenie planu 5-letniego NRD. Rola państwa w rozwoju gospodarki narodowej. Wzmocnienie spójni ekonomicznej w NRD. Marksistowska ekonomia polityczna a plan 5-letni.

1562. **Bericht der Staatlichen Plankommission über die Erfüllung des Volkswirtschaftsplanes 1951, das erste Jahr des Fünfjahrplanes.** Wirtschaft. 1952, nr 8, str. 3—4.

Wskaźniki wykonania planu gospodarczego NRD w r. 1951 w zakresie: produkcji przemysłowej i rolnej, handlu, urządzeń kulturalno-socjalnych, inwestycji. Bilans siły roboczej.

1563. ★ BOCHEŃSKI J.: **Z życia Niemieckiej Republiki Demokratycznej.** (Dlaczego za Odrą mamy przyjaciół). Warszawa 1951. LSW, s. 54, 1 nlb.

Reportaż z podróży do NRD. NRD na drodze budownictwa socjalistycznego. Stosunek obywateli NRD do Polski Ludowej.

1564. **Gesetz über den Volkswirtschaftsplan 1952.** Wirtschaft. 1952, nr 6, str. 1, 3—5.

Treść ustawy o narodowym planie gospodarczym NRD na r. 1952.

1565. ★ GOTTWALD K.: **W walce o socjalistyczną Czechosłowację.** Tłum. z czes. Warszawa 1951. KiW, s. 333, 1 nlb., tabl. 1.

Wybór przemówień i artykułów Klementa Gottwalda z lat 1936—1949. Odzwierciedlają one walkę narodu czechosłowackiego o zbudowanie socjalizmu. Rola partii komunistycznej. Front walki o pokój. Sojusz z ZSRR i krajami dem. lud. Osiągnięcia gospodarcze Czechosłowacji. Umocnienie bazy gospodarczo-politycznej ustroju ludowo-demokratycznego Czechosłowacji.

1566. HEYMANN ST.: **Ungarn auf dem Wege zum Sozialismus.** Einheit. 1952, nr 2, str. 164—174.

Utrwalenie władzy ludowej na Węgrzech. Wzrost znaczenia klasy robotniczej. Rozwój przemysłu, rolnictwa i handlu w planie 5-letnim. Pomoc ZSRR w budownictwie socjalizmu na Węgrzech.

1567. J. A. G.: **Z osiągnięć gospodarczych Albańskiej Republiki Ludowej.** Gosp. plan. 1952, nr 2, str. 69—70.

Wyniki albańskiego planu 2-letniego (1949—50) oraz zadania planu 5-letniego (1951—1955) w zakresie przemysłu, rolnictwa, budownictwa i komunikacji.

1568. ★ **Konstitucija i osnovnyje zakonodatielnyje akty Narodnoj Rjepubliki Albanii.** Pierwin. s alb. Moskwa 1951. Izd. Inostr. Litier., s. 263, 1 nlb.

Tekst konstytucji albańskiej w redakcji z 4 lipca 1950 r. Ustawy: „O zabezpieczeniu pokoju“, „O radach narodowych“, „O reformie rolnej“ i inne.

1569. KORSKI W.: **Bulgaria wykona plan 5-letni w cztery lata.** Życie gosp. 1952, nr 6, str. 307—309.

Przebieg realizacji planu 1951 r. Podstawowe polityczno-gospodarcze zadania planu na r. 1952 w dziedzinie przemysłu, rolnictwa, transportu, handlu, zatrudnienia i plac.

1570. KUŹMIN I.: **Ekonomika Wiengrii na podiomie Wniesz. torg.** 1952, nr 1, str. 1—6.

Rozwój produkcji przemysłowej na Węgrzech w 1951 r. Inwestycje. Rolnictwo. Zatrudnienie. Handel wewnętrzny i zagraniczny.

1571. MALICH J.: **Plan gospodarczy Czechosłowacji na rok 1952.** Życie gosp. 1952, nr 6, str. 305—307.

Zadania przemysłu, rolnictwa i budownictwa w planie na r. 1952.

1572. ★MANCZCHA P.: **Albania na drodze do socjalizmu.** Tłum. z ros. Warszawa 1951. MON, s. 147.

ZSRR a wyzwolenie Albanii. Utworzenie Albańskiej Republiki Ludowej. Odbudowa i rozwój oświaty i kultury. Znaczenie i działalność Albańskiej Partii Pracy.

1573. MASTALERZ J.: **Przegląd osiągnięć gospodarczych Chińskiej Republiki Ludowej.** Gosp. plan. 1952, nr 3, str. 28—35.

Charakter i zadania „Programu Uprzemysłowienia Kraju”. Sektor państwowy w przem. chińskim. Rozwój ważniejszych gałęzi przemysłu. Sytuacja rolnictwa po reformie rolnej z r. 1950. Postęp w rozwoju gosp. rolnej. Budownictwo inwestycyjne. Trzyletni plan budownictwa przeciwpowodziowego. Ruch spółdzielczy. Handel zagraniczny. System pieniężny. Szkolnictwo. Ochrona zdrowia.

1574. NIKITIN T.: **Erfolge des demokratischen Aufbaus in der Republik Vietnam.** Neue Welt. 1952, nr 2, str. 192—205.

Powstanie Republiki Wietnamskiej. Walka narodu wietnamskiego o niepodległość. Reformy gospodarcze i polityczne. Plany gospodarcze. Rozwój przemysłu i rolnictwa. Upadek przemysłu i rolnictwa w miastach i okęgach opanowanych przez francuskich imperialistów.

1575. ★**Protokoll der Verhandlungen des III Parteitag der Sozialistischen Einheitspartei Deutschlands.** Berlin 1951. Dietz Verlag, s. 419.

Protokół z III Zjazdu SED obejmuje przemówienia: W. Piecka na temat zadań bieżących Partii, O. Grotewohla — o walce społeczeństwa niemieckiego o pokój i front narodowy oraz W. Ulbrichta na temat planu 5-letniego.

1576. RAU H.: **1952 — das entscheidende Jahr des Fünfjahresplanes.** Wirtschaft. 1952, nr 6, str. 5—7.

Wypowiedź Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania NRD wicepremiera H. Raua na temat zadań narodowego planu gospodarczego 1952 — 2 roku planu 5-letniego NRD.

1577. SCHLESINGER H.: **Die Förderung der Jugend im Staatshaushalt.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 4, str. 185—187.

Wysokość środków przeznaczonych z budżetu NRD na: stypendia, inwentarz szkolny, biblioteki, wczasy dla młodzieży oraz hotele młodzieżowe.

1578. STOICA CHIVU: **Rumuńska Republika Ludowa na drodze socjalistycznej industrializacji.** O trwałe pokój. 1952, nr 15, str. 3—4.

Osiągnięcia kluczowych gałęzi przemysłu, rolnictwa, zatrudnienia i płac w r. 1951. Zadania gospodarki narodowej Rumunii na r. 1952 oraz warunki ich wykonania.

1579. **Sukcesy drugiego roku węgierskiego planu 5-letniego.** Życie gosp. 1952, nr 5, str. 249—252.

Osiągnięcia Węg. Republiki Ludowej w zakresie produkcji przemysłowej i rolnej, budownictwa, komunikacji, handlu wewnętrznego, zatrudnienia, kultury i opieki socjalnej.

1580. TURPE W.: **Auf dem Wege zur wirtschaftlichen Selbständigkeit.** Wirtschaft. 1952, nr 4, str. 11.

Omówienie perspektyw rozwojowych gospodarki Chin Ludowych zmierzających do całkowitej samodzielności ekonomicznej.

1581. ★ULBRICHT W.: **Lehrbuch für den demokratischen Staats — und Wirtschaftsaufbau.** Berlin 1951. Dietz Verlag, s. 350.

Zbiór przemówień dotyczących zagadnień planów gospodarczych NRD. Plan 5-letni jego cele i zadania w zakresie przemysłu, rolnictwa, handlu, służby zdrowia i szkolnictwa na tle osiągnięć planu 2-letniego NRD. Książka jest elementarzem życia gospodarczego i państwowego młodej republiki niemieckiej.

1582. WALOUCH ZD.: **Nowa technicka inteligence w budowaniu socialismu.** Zlepszoatel a wynalezce. 1952, nr 7, str. 194—196.

Wypowiedź Sekretarza czechosł. zw. zaw. o roli inteligencji technicznej w budownictwie socjalizmu.

1583. WCH: **Das Nationale Aufbauprogramm 1952 — eine besondere Verpflichtung für den Finanzapparat.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 2, str. 58—59.

Roczny (1952) i perspektywiczny plan odbudowy Berlina. Źródła finansowania tej akcji. Udział aparatu finansowego NRD w organizowaniu akcji gromadzenia funduszy na odbudowę Berlina.

1584. WIRIASOW K., MARTYNOW W.: **Uspiechi Narodnoj Riaspubliki Albanii.** Wniesz. torg. 1952, nr 1, str. 7—11.

Osiągnięcia gospodarcze Albanii Ludowej. Wskaźniki produkcji przemysłowej. Inwestycje w przemyśle. Rolnictwo. System finansowy. Stopa życia ludności pracującej.

1585. **Założenia 5-letniego planu Niemieckiej Republiki Demokratycznej (1951—1955) w zakresie rolnictwa.** Gosp. zboż. 1952, nr 2, str. 25—26.

Zob. poz. 1501, 1656, 1833.

VI POLITYKA I GOSPODARKA ŚWIATOWA

1586. AFANASJEW G.: **Rasszirienije mieżdunarodnoj torgowli i ekonomiceskoje razwitiije otstałych stran.** Wopr. ekonom. 1952, nr 3, str. 59—66.

Znaczenie rozwoju handlu międzynarodowego dla podniesienia gospodarczego krajów zacofanych — w świetle działalności ONZ, dotyczącej pomocy krajom zacofanym gospodarczo. Ustosunkowanie się ONZ do propozycji radzieckich, programu Trumana i angielskiego planu Colombo.

1587. ALEKSANDROW M.: **Mieżdunarodnyje ekonomiceskije swiazi i problema uluczszienija usłowij żizni w zapadnych stranach.** Wopr. ekonom. 1952, nr 2, str. 90—101.

Przyczyny i konsekwencje rozluźnienia stosunków handlowych między Wschodem i Zachodem po 2 wojnie światowej. Pogorszenie się warunków życia ludności w krajach kapitalistycznych. Możliwości poprawy tego stanu.

1588. ARTYMOWSKA Z.: **Titowska Jugosławia — kolonia i baza agresji omerykańskiego imperializmu.** Nowe Drogi. 1952, z. 3, str. 54—63.

Ocena czteroletniej działalności kłiki Tito w kraju i na arenie międzynarodowej. Sytuacja ekonomiczna i polityczna Jugosławii, opanowanej przez imperializm amerykański.

1589. ★**Ausländische Beteteiligungen an westdeutschen Unternehmen.** Berlin 1951. Deutsches Wirtschaftsinstitut, s. 519.

Udział kapitałów zagranicznych w niemieckim przemyśle do r. 1950. Analiza i zestawienie udziałów obcego kapitału w przedsiębiorstwach Niemiec Zach. oraz Zach. Berlina. Dane statystyczne.

1590. BARKOW A.: **Problem Sahary.** Nowe Czas. 1952, z. 13, str. 22—26.

- Omówienie projektów nawodnienia Sahary. Wyniki przeprowadzanych robót. Nawodnienie Sahary i zapewnienie dobrobytu setkom tysięcy ludzi może być zrealizowane jedynie w systemie gosp. socjalistycznej, opartym na zasadach gospodarki planowej.
1591. BIELAK S.: **Japonia pod jarzmem okupacji amerykańskiej**. Życie gosp. 1952, nr 4, str. 186—188.
- Systematyczne podporządkowywanie przem. japońskiego gospodarce St. Zjedn. Penetracja trustów i karteli St. Zjedn. w ważniejszych gałęziach gosp. japońskiej. Zwiększanie dumpingu japońskiego a stałe obniżanie stopy życiowej mas robotniczych i chłopskich. Remilitaryzacja Japonii. Ruch strajkowy robotników japońskich.
1592. BITTEL K.: **Die imperialistischen Wurzeln der Teilung Deutschlands**. Neue Welt. 1952, nr 5, str. 524—544.
- Amerykańsko-angielska polityka podziału Niemiec w latach 1941—1948. Dążenia państw imperialistycznych, zmierzające do zniszczenia Niemiec. Plan podziału Niemiec 1941—42. Polityka ZSRR, zmierzająca do jedności narodu niemieckiego i stworzenia jednolitego państwa niemieckiego, w świetle dokumentów.
1593. ★BUCK T.: **Kanada**. Tłum. z ang. Warszawa 1951. MON, s. 183, 2 nlb.
- Marksistowska analiza sytuacji polityczno-ekonomicznej Kanady. Kryzys narodowy polityki Kanady i ekspansja imperializmu St. Zjedn. Autor publikacji, przywódca kanadyjskiej Robotniczej Partii Postępowej wskazuje drogę odwrócenia niebezpieczeństwa przekształcania Kanady w kolonię St. Zjedn.
1594. ★CATHALA J.: **Zdraycy pokoju**. Tłum. z franc. Warszawa 1952. Czyt., s. 217, 2 nlb.
- Oświetlenie polityki rządu francuskiego, zmierzającej do przygotowania wojny antyradzieckiej. Zarys historyczny polityki zagranicznej Francji od roku 1940. Polityka de Gaulle'a — polityką zdrady narodu. Francja terenem ekspansji St. Zjedn.
1595. CHAMBEIRON R.: **Co może dać Międzynarodowa Konferencja Gospodarcza**. Nowe Czasy. 1952, z. 10, str. 7—11.
- Charakterystyka działalności Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej. Zasady, na których opierają się przygotowania do Konferencji. Powołanie komitetów i grup przygotowawczych w różnych krajach. Zainteresowanie Konferencją wśród kół ekonomicznych całego świata. Podsumowanie dyskusji na temat Konferencji.
1596. ★DATLIN S.: **Afrika pod gnietem imperializma**. Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 129, 1 nlb., 1 mapa.
- Rola Afryki w planach podżegaczy wojennych. Eksploatacja gospodarcza. Dyskryminacja rasowa ludności tubylczej i jej ruch wyzwolenczy.
1597. ★DMITRIJEWSKIJ Ju. D.: **Anglo-egipskijskij Sudan**. Moskwa 1951. Geografiz, s. 255, 1 nlb.
- Szkic geograficzno-gospodarczy Sudanu. Warunki przyrodnicze. Historia. Ludność. Rolnictwo. Transport. Rejon gospodarcze.
1598. FILIPIAK A.: **Ekonomika Anglii na skraju przełomu**. Życie gosp. 1952, nr 5, str. 253—254.
- Katastrofalna sytuacja krajów bloku szterlingowego wynikami polityki zbrojeń. Import i eksport w 1951 r. Penetracja kapitału amerykańskiego w krajach strefy szterlingowej. Obniżenie się stopy życiowej mas pracujących Anglii.
1599. FILIPIAK A.: **Ekonomika Austrii zmierzająca do bankructwa**. Życie gosp. 1952, nr 6, str. 311—314.
- Stały wzrost produkcji artykułów dla gosp. wojennej — kosztem obniżania produkcji art. konsumcyjnych. Upadek rolnictwa. Handel zagraniczny Austrii i struktura towarowa wywozu. Wzrost bezrobocia.
1600. FITUNI Ł.: **Sowietskij Sojuz i międzynarodowe ekonomiczeskoje sotrudnicestwo**. Wopr. ekonom. 1952, nr 2, str. 102—110.
- Rozluźnienie międzynarodowych stosunków gospodarczych i społecznych między ZSRR i krajami kapitalistycznymi. Konsekwencje tego stanu.
1601. GOLLAN J.: **Militaryzacja gospodarki krajów kapitalistycznych pogłębia pauperyzację mas pracujących**. O trwałe pokój. 1952, nr 9, str. 3.
- Spadek realnej wartości płac w Anglii i St. Zjedn. Wzrost podatków. Spadek zużycia artykułów pierwszej potrzeby. Wzrost bezrobocia. Rozwój ruchu strajkowego.
1602. ★GOŁĘBIEWSKI J.: **Zubożenie krajów kapitalistycznych w wyniku zbrojeń**. Warszawa 1952. Czyt., s. 73, 1 nlb.
- Zaostrzenie się sprzeczności kapitalizmu po 2 wojnie światowej. Niedorzeczność „planowanego kapitalizmu”. Charakterystyka gospodarki zbrojeniowej i jej rezultaty w St. Zjedn., Wielkiej Brytanii i Francji.
1603. GROTEWOHL O.: **Die Friedenspolitik der Sowjetunion ein Wesenszug der sozialistischen Gesellschaft**. Einheit. 1952, nr 3, str. 223—238.
- Pokojowa polityka ZSRR warunkiem rozwoju społeczeństwa socjalistycznego. Układ Poczdamski. Polityka zagraniczna NRD.
1604. HONNER F.: **Kampf gegen die drohende Wirtschaftskatastrophe**. Weg u. Ziel. 1952, nr 3, str. 157—167.
- Referat wygłoszony na posiedzeniu Biura Politycznego KP Austrii. Omówienie programu gosp. KP Austrii, zapewniającego pełne zatrudnienie. Przewidywania dotyczące skutków planu Marshalla. Katastrofa burżuazyjnej polityki ekonomicznej w Austrii.
1605. ISKENDEROW P.: **Japonia — amerykański arsenał**. Nowe Czasy. 1952, z. 11, str. 5—8.
- Odbudowa potencjału wojennego Japonii i stała militaryzacja jej gospodarki wynikiem polityki imperializmu amerykańskiego.
1606. ★IWANOW Ł. N.: **Awantiurczeskaja strategija amerykansko imperializma**. Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 47, 1 nlb.
- Opanowanie międzynarodowych rynków przez kapitał amerykański. Wzrost zbrojeń. Agresja w Korei. Współpraca z faszystem. Znaczenie ruchu obrońców pokoju.
1607. ★IWASZIN I.: **Rewolucja październikowa a podział świata na dwa systemy**. Tłum. z ros. Warszawa 1952. Czyt., s. 34, 2 nlb. Wiedza Powszechna 866.
- Rewolucja Październikowa zasadniczym przełomem w dziejach ludzkości. Charakterystyka stosunków gosp. i polit. między ZSRR a krajami kapitalistycznymi w okresie międzywojennym. Znaczenie zwycięstwa ZSRR w 2 wojnie światowej. Sytuacja międzynarodowa i wzrost sił obozu postępu po 2 wojnie światowej.
1608. J. R.: **Pokojowa współpraca międzynarodowa dla walki z głodem**. Prz. Zag. soc. 1952, nr 3, str. 27—33.
- Wpływ wzmoczonego wyścigu zbrojeń na pogorszenie się sytuacji żywnościowej w krajach kapitalistycznych i kolonialnych. Gospodarka wojenna a wyżywienie ludności. Nawiązanie normalnych stosunków handlowych z krajami socjalistycznymi warunkiem przełamania trudności gospodarczych świata kapitalistycznego. Perspektywy Konferencji Moskiewskiej.
1609. KAHN S.: **Der Schumanplan — die blutige Internationale der Kanonenkönige**. Wirtschaft. 1952, nr 9, str. 6.

Plan Schumana fragmentem imperialistycznego planu wojny. Następstwa planu Schumana. Walka z planem Schumana — walką przeciwko nowej wojnie.

1610. ★KAHN A. E.: **Zdradzony naród**. Tłum. z ang. Warszawa 1952. Czyt., s. 420, 4 nlb.

Autor, wybitny publicysta amerykański przedstawia rzeczywiste stosunki społeczno-polityczne i ekonomiczne panujące w St. Zjedn. Terror, dyskryminacja rasowa i ucisk klasowy oraz histeria antykomunistyczna jako cechy charakterystyczne polityki zbrojeń sfer rządzących St. Zjedn.

1611. ★KIRSANOW W.: **Titowska Jugosławia kolonią amerykańskiego imperializmu**. Tłum. z ros. Warszawa 1951. MON, s. 57, 2 nlb.

Klika Tito agenturą imperialistów amerykańskich. Rozkład Komunist. Partii Jugosławii. Następstwa ekonomiczne i społeczne oderwania się Jugosławii od obozu demokracji. Naród jugosłowiański w walce przeciw reżimowi Tito.

1612. ★KOCZETKOW A.: **Wzrost pauperyzacji proletariatu angielskiego**. Tłum. z ros. Warszawa 1951. K i W, s. 39, 1 nlb.

Sytuacja ekonomiczna Anglii po 2 wojnie światowej. Wzrost pauperyzacji proletariatu angielskiego wynikiem imperialistycznej polityki rządu labourystowskiego. Walka klasy robotniczej Anglii o pokój i demokrację ludową.

1613. ★KORIONOW W.: **Imperializm amerykański — wróg narodów**. Tłum. z ros. Warszawa 1952. Czyt., s. 160, 4 nlb. Wiedza Powszechna.

St. Zjedn. jako główna siła obozu imperializmu. Zaborcza polityka St. Zjedn. wobec krajów europejskich i kolonialnych. Ekonomiczne skutki tej polityki. Militaryzacja i faszycyzacja St. Zjedn. Agresja St. Zjedn. w Korei i Chinach Ludow. wynikiem polityki zbrojeń.

1614. KOTKOWSKIJ Ja.: **Rasszirienie ekonomicznych swjazej i wozmożnosti powyszenija zaniatosti w kapitalistycznych stranach**. Wopr. ekonom. 1952, nr 3, str. 31—39.

Stały wzrost bezrobocia w państwach kapit. wynikiem ograniczeń międzynarodowego obrotu towarowego i militaryzacji gospodarki. Znaczenie rozwoju stosunków handlowych z ZSRR, Chinami Ludowymi i krajami demokracji ludowej dla gospodarki państw kapitalistycznych.

1615. L. B.: **Na sesji Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ**. Nowe Czasy. 1952, z. 13, str. 27—28.

Sprawozdanie z przebiegu obrad i dyskusji nad sytuacją gosp. Europy w 1951 r. na VII sesji Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ, zakończonej 18 marca b. r. Wzrastające dążenie do odbudowy rozluźnionych stosunków gospodarczych między Europą Zachodnią a Wschodnią.

1616. ★LENOWICZ A.: **Amerykański imperializm**. Warszawa 1952. K i W, s. 102, 2 nlb.

Źródła i charakter amerykańskiej ekspansji imperialistycznej. Przyczyny dominującej pozycji St. Zjedn. w obozie kapitalizmu. Ekonomiczna baza imperializmu amerykańskiego. Zaostrzenie się antagonyzmów w świecie kapitalistycznym. Wzrost potęgi obozu antyimperialistycznego. Nieuchronność upadku imperializmu amerykańskiego.

1617. ★LEWIN I. D.: **Krach demokracji i sowniennojnoje gosudarstwiennojnoje prawo kapitalistycznych stran**. Moskwa 1951. Akad. Nauk SSSR. Inst. Prawa. Wypusk 1. S Sz A, s. 162, 2 nlb. Wypusk 2. Anglija, s. 168, 3 nlb.

Bankructwo amerykańskiej demokracji burżuazyjnej i faszycyzacja stosunków społeczno-politycznych. Likwidacja praw demokratycznych. Biurokracja. Dyktatura monopolii. Walka mas pracujących przeciw agresji i faszycyzmowi. Sprzeczności w tonie kapitalizmu angielskiego. Zdradziecka polityka Partii Pracy. Bankructwo systemu parlamentarnego i

konstytucyjnej praworządności. Walka narodu angielskiego o pokój, demokrację i socjalizm.

1618. LONGO L.: **O pokój i pracę, o jedność włoskiej klasy robotniczej**. O trwałą pokój. 1952, nr 12, str. 2.

Walka włoskich mas pracujących przeciwko rządowej polityce wojny i wyścigowi zbrojeń. Ruina gospodarcza Włoch. Walka Włoskiej Powszechnej Konfederacji Pracy o podniesienie płac robotniczych i przestrzeganie umów o pracę.

1619. MALINOWSKI J.: **Gospodarka japońska pod władzą amerykańskiego imperializmu**. Gosp. plan. 1952, nr 2, str. 39—46.

Geneza, rozwój i klęska imperializmu japońskiego. Tendencje polityczne i gosp. St. Zjedn. w stosunku do Japonii po 2 wojnie świat. Etapy opanowywania gosp. japońskiej przez monopole amerykańskie. Obecny stan przemysłu i rolnictwa japońskiego. Stałe ubożenie klasy robotniczej. Nasilenie akcji strajkowej. Wzrost oporu ludności wobec perfidnej polityki gosp. St. Zjedn.

1620. MILEJKOWSKIJ A.: **Obostrieniye bor'by między amierikanskim i anglijskim imperializmom z gospodstwo w britanskich dominionach**. Wopr. ekonom. 1952, nr 2, str. 74—89.

Zaostrzenie się walki między amerykańskim i angielskim imperializmem na terenie dominiów brytyjskich. Podstawy polityki angielskiej metropolii w stosunkach z dominiami. Przegląd sytuacji gospodarczej poszczególnych dominiów i rozwoju stosunków handlowych z Anglią. Penetracja amerykańska w dominiach angielskich i jej wyniki.

1621. ★**Monopoli siewodnia**. Pieriew. s. angl. Moskwa 1951. Izdat. Inostr. Litier., s. 152, 4 nlb.

Analiza szkodliwych skutków nadmiernej koncentracji kapitału prywatnego w krajach kapitalistycznych. Formy wyzysku gospodarczego stosowane przez monopole. Rozdział dochodu narodowego w ustroju kapit. Ważniejsze monopole, ich grupy i lokalizacja. (Zob.: Katz H.: Współczesne monopole amerykańskie, str. 148).

1622. ★MOSTOWIEC N.: **Progrlessiwnyje siły SSZA w bor'bijie za mir**. Moskwa 1951. Gospolizdat, s. 108, 4 nlb.

Przebieg i formy walki sił postępowych z siłami reakcji w St. Zjedn. Społeczne podłoże Apelu Sztokholmskiego. Walka o remilitaryzację Niemiec i Pakt Pokoju.

1623. **Der Niedergang und der Verfall des französischen Kapitalismus 1870—1939**. Berichte des Wirtschaftsinstituts. 1951, nr 20—21, str. 2—4.

Zmiany metod i form ekspansji finansowej, polityki i wyzysku kolonialnego jako wyraz stopniowego upadku kapitalizmu francuskiego. Upadek imperializmu francuskiego w okresie 1870—1939.

1624. NORTON B.: **Włoska klasa robotnicza walczy o niezawisłość narodową**. Prz. związk. 1952, nr 2, str. 73—76.

Katastrofalna sytuacja gosp. Włoch — skutkiem podporządkowania się rządu imperialistycznym wpływom St. Zjedn. Nędza włoskiej ludności pracującej. Kryzys rolnictwa. Walka klasowych zw. zawodowych o poprawę warunków bytu, pracy i płacy.

1625. PICZUGIN B.: **Pięta achillesowa gospodarki japońskiej**. Nowe Czasy. 1952, z. 12, str. 3—6.

Znaczenie handlu zagr. dla gospodarki Japonii. Podkreślenie strat, jakie ponosi Japonia wskutek zaniku stosunków handlowych z Chinami. Dążenie Japonii do przywrócenia normalnej wymiany towarowej z krajami demokratycznymi.

1626. **Pieried Międzynarodnym ekonomicznym sowieczanijem w Moskwie**. Wniesz. torg. 1952, nr. 2, str. 36—42.

- Przegląd publikacji krajów kapitalistycznych omawiających zagadnienia związane z Międzynarodową Konferencją Gospodarczą w Moskwie.
1627. ★PIEROW Ł.: **Amierikanskaja agriessija w Korieje**. Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 114, 2 nlb.
Demokratyzacja Korei Północnej po wyzwoleniu spod okupacji japońskiej. Eksploatacja Korei Połudn. przez Amerykanów. Podporządkowanie ONZ wpływom St. Zjedn. Przebieg wojny o wyzwolenie Korei i udział w niej ludności chińskiej.
1628. ★PIESKOW I. B.: **Kampania uczonych lokajów imperializmu przeciwko suwerenności**. Tłum. z ros. Warszawa 1951. K i W, s. 34, 1 nlb.
Autor demaskuje reakcyjny charakter burżuazyjnych teorii negujących zasadę suwerenności państw. Kosmopolityczne „idee” rządu światowego a sprawa pokoju. Stanowisko ZSRR w sprawie suwerenności państw jako wyraz polityki pokojowej.
1629. ★PODKOWIŃSKI M.: **Za amerykańskim kordnem**. Warszawa 1952. Czyt., s. 225, 1 nlb.
Zbiór artykułów i reportaży ilustrujących sytuację gospodarczą i polityczną Niemiec Zach. Odrodzenie hitlerizmu. Finansowanie zbrojeń przez kapitał amerykański. Walka obozu postępu Niemiec Zach. przeciw imperialistom amerykańskim.
1630. PONOMARIEW B.: **Militaryzacja ekonomiki i obniszczenie proletariatu kapitalistycznych stran**. Bol-szewik. 1952, nr. 4, str. 50—63.
Militaryzacja gospodarki krajów kapitalistycznych. Pogorszenie warunków życia ludności pracującej w tych krajach. Przyczyny wzrostu cen artykułów powszechnego spożycia. Bezrobocie jako wynik polityki zbrojeń.
1631. PUCZKOW A.: **Dwa mira — dwa puti ekonomickieskowo razwitija**. W pomoszcz profsojuz. aktiwu. 1952, nr 6, str. 5—10.
Przeciwstawienie osiągnięć gospodarczych i społecznych ZSRR i krajów demokracji ludowej rozkładowi i upadkowi gospodarki krajów kapitalistycznych. Analiza przyczyn tej sytuacji.
1632. RUBINSTEIN M.: **Was kostet die Völker das Welttrüsten in den kapitalistischen Ländern?** Neue Welt. 1952, nr 1, str. 18—35.
Szkody poniesione przez narody w wyniku wojny 1914—18. Zyski monopolu w tym okresie. Koszty 2 wojny światowej. Straty wojenne. Wydatki na zbrojenia państw kapitalistycznych po 2 wojnie światowej. Wyścig zbrojeń.
1633. SPECTATOR: **Die Wirtschaft der kapitalistischen Welt unter der Last des Militarismus**. Neue Welt. 1952, nr 3, str. 278—292.
Wyścig zbrojeń w St. Zjedn. po 2 wojnie światowej. Zyski monopolu. Walka o rynki zbytu. Wzrost ciężarów ponoszonych przez masy pracujące państw kapitalistycznych. Wzrost cen.
1634. SPIRA L.: **Zwischenbilanz im kalten Krieg**. Weg u. Ziel. 1952, nr 2, str. 101—108.
Charakterystyka polityki zimnej wojny prowadzonej przez St. Zjedn. Klęska amerykańskiej polityki na Korei. Zbrojenie Europy zachodniej przez St. Zjedn. Wzrastający ruch wolnościowy w koloniach.
1635. STALIN J.: **Odpowiedź Towarzysza Józefa Stalina na pytania w sprawie obecnej sytuacji międzynarodowej, udzielona grupie redaktorów gazet amerykańskich**. Nowe Drogi. 1952, z. 4, str. 3.
Nowa wypowiedź Stalina stwierdzająca możliwość pokojowego współistnienia kapitalizmu i komunizmu, przy przestrzeganiu zasady równości i nieingerencji w wewnętrzne sprawy innych państw.
1636. STEIN W.: **Was lehren die Bilanzen?** Weg u. Ziel. 1952, nr 1, str. 58—63.
Zestawienie bilansów zysków i strat przedsiębiorstw kapitalistycznych w Austrii. Płace robo-
- rze a zyski kapitalistów. Dane dot. zysków 57 sp. akc. i ich stałego wzrostu.
1637. STROBEL F.: **Lenin über den amerikanischen Imperialismus**. Weg u. Ziel. 1952, nr 1, str. 10—21.
Studia W. I. Lenina nad amerykańską pseudodemokracją i pseudowołnością. St. Zjedn. głównym ogniskiem imperializmu, reakcji i wojny.
1638. SUCHY J.: **Międzynarodowa Konferencja Gospodarcza w Moskwie**. Nowe Drogi. 1952, z. 3, str. 45—53.
Cel zwołania Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie. Możliwości pokojowej współpracy gosp. między narodami. Rozwój międzynarodowej wymiany towarowej opartej na zasadzie równości i wzajemnych korzyści odpowiada żywotnym interesom narodów świata.
1639. SZARKOW A.: **Zakabalenije Japonii amierikanskim imperializmom**. Wniesz. org. 1952, nr 2, str. 27—35.
Ujarmienie Japonii przez St. Zjedn. pod względem gospodarczym i politycznym. Militaryzacja gospodarki japońskiej. Upadek handlu.
1640. ★SZCZERBATYCH S.: **Kanada — wotezina amielikanskowo imperializma**. Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 73, 3 nlb.
Zależność gospodarcza Kanady od St. Zjedn. Pogorszenie warunków życia i ograniczenie swobód obywatelskich. Włączenie Kanady do agresywnego bloku państw imperialistycznych. Walka sił postępowych Kanady o pokój i niezależność.
1641. ★Third Blue Book on the Anglo-American intervention, on the monarcho-fascist regime, on the people's struggle for liberty. b. m. 1950. Democr. Organisations of Greece, s. 173, 2 nlb.
Trzecia „Błękitna Księga” narodu greckiego, zawierająca zbiór dokumentów, odsłania kulisy anglo-amerykańskiej interwencji w Grecji. Publikacja, opracowana przez demokratyczne organizacje Grecji, zawiera również materiały dot. walki narodu greckiego z terrorem monarcho-faszystowskim.
1642. TOKUDA K.: **Grundlagen des Neuen Programms der K. P. Japans**. Neue Welt. 1952, nr 6, str. 681—691.
Zagadnienia gospodarcze w nowym programie KP Japonii wyrazem walki o pokój i demokrację.
1643. ★TOMALA M.: **Upadek gospodarczy krajów Europy Zachodniej**. Warszawa 1952. Czyt., s. 115, 2 nlb.
Gospodarka krajów Europy Zach. w okresie kapitalizmu przedmonopolistycznego. Europa Zach. w okresie imperializmu. Pozorna stabilizacja kapitalizmu. Rzeczywista sytuacja gosp. krajów Europy Zach. po 2 wojnie światowej. „Pomoc amerykańska” w ramach Planu Marshalla. Ekspansja kapitału amerykańskiego i polityka zbrojeń.
1644. **Die verstärkten Kriegsvorbereitungen seit dem Beginn des amerikanischen Ueberfalls auf Korea**. Berichte des Wirtschaftsinstituts. 1951, nr 20—21, str. 16—23.
Kontrolowane przez amerykański kapitał monopolistyczny rządy Francji są zmuszone do wzmocnienia przygotowań wojennych. Wojna na Korei przyczyną dalszego wzrostu wydatków na cele wojenne we Francji.
1645. **W przededniu otwarcia Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej**. Nowe Czasy. 1952, z. 14, str. 1—3.
Podsumowanie wyników dyskusji, poprzedzającej Międzynarodową Konferencję Gospodarczą. Stwierdzenie konieczności przywrócenia normalnej międzynarodowej wymiany towarowej głównym postulatem wysuniętym w dyskusji.

1646. ★ WALENTIEJ D. I.: **Bicrabortica niezbičnýj spustnik kapitalizma**. Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 253, 3 nlb.

Ekonomiczne i polityczne podłoże bezrobocia krajów kapitalistycznych w jego rozwoju historycznym. Okresy: przed pierwszą wojną światową, okres kryzysów gospodarczych między obu wojnami, okres po drugiej wojnie światowej. Natężenie ruchu robotniczego w walce o zniesienie wyzysku. Stan zatrudnienia i gospodarki narodowej krajów bloku demokratycznego.

1647. WATOLINA Ł.: **Bor'ba egipskiego naroda za mir i niezawisimosć**. Wopr. ekonom. 1952, nr 2, str. 61—73.

Formy i przebieg walki narodu egipskiego o pokój i niezależność. Angielska okupacja Egiptu w zarysie historycznym. Ekonomiczne podłoże opanowania Kanału Sueskiego i Sudanu. Formy wyzysku kapitalistycznego. Ruchy wyzwolenicze narodu egipskiego.

1648. ★ WATOLINA Ł.: **Współczesny Egipt**. Tłum. z ros. Warszawa 1952. K i W, s. 272, 1 mapa.

Charakterystyka geograficzno-gospodarcza Egiptu. Zarys historyczny ze szczególnym uwzględnieniem walki o niepodległość. Ustrój gospodarczy i państwowy. Znaczenie strategiczne Egiptu. Sytuacja polityczno-ekonomiczna w czasie 2 wojny światowej. Egipt po 2 wojnie światowej.

1649. **Westdeutsche Industrieproduktion 1951 im Schatten der Aufrüstung**. Wirtschaft. 1952, nr 4, str. 6.

Zmniejszające się wskaźniki produkcji nie związanej z przemysłem zbrojeniowym w Niemczech Zachodnich. Przewidywanie gospodarki Niemiec Zach. na wojenną i włączenie jej do amerykańsko-zachodnio-europejskiej gospodarki zbrojeniowej.

1650. WLCZEK J.: **Przed zahajeniem Mezinarodni Hospodarske Conference**. Plan. Hosp. 1952, nr 1—2, str. 11—16.

Czechosłowacja a problem żywienia międzynarodowej wymiany gospodarczej. Omówienie zadań Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie.

1651. **Za wsiestronnieje razwitiie międunarodowo ekonomiceskowo sotrudnicestwa**. Wopr. ekonom. 1952, nr 3, str. 3—17.

Przyczyny obecnego kryzysu w międzynarodowych stosunkach gospodarczych oraz zubożenie ludności pracującej w krajach kapitalistycznych jako wynik polityki zbrojeniowej tych państw i dyskryminacji handlu z ZSRR i krajami demokr. ludowej. Znaczenie Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie.

1652. **Zur bevorstehende internationalen Wirtschaftskongress in Moskau**. Wirtschaft. 1952, nr 8, str. 2.

Polityczno-gospodarcze znaczenie Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie.

1653. **Die Zuspitzung der Widersprüche im Gefolge des zweiten Weltkrieges. Die zunehmende Schwächung der Position des französischen Monopolkapitals innerhalb des imperialistischen Lagers**. Berichte des Wirtschaftsinstituts. 1951, nr 20—21, str. 4—16.

Obniżenie stopy życiowej mas pracujących wynikiem wprowadzenia planu Marshalla we Francji. Zaostrzenie się sprzeczności ustrojowych w okresie powojennym. Zmniejszenie się sfery wpływów imperializmu francuskiego na korzyść innych imperializmów.

Zob. poz. 1502, 1506—07, 1517, 1519, 1574, 1738, 1740, 1821, 1825, 1938, 1947, 2056—58, 2067—69, 2071—80.

VII PLANOWANIE GOSPODARKI NARODOWEJ

ZAGADNIENIA OGÓLNE

1654. ★ Hochschule für Planökonomie. Berlin, s. 54, 1 nlb.

Przemówienia (prezydenta W. Piecka i min. Rau'a) wygłoszone z okazji otwarcia w r. 1950 Wyższej Szkoły Planowania Gospodarczego. Praca zawiera szczegółowy statut szkoły z wykazem zajęć i planem studiów.

1655. MINC B.: **Program produkcji Narodowego Planu Gospodarczego**. Gosp. plan. 1952, nr 2, str. 9—28.

Znaczenie programu produkcji. Produkt globalny, dochód narodowy i ich podstawowe proporcje. Rozmiar i proporcje programu produkcji. Sposób określania programu produkcji. Plan produkcji przemyślowej, jego zadania i wskaźniki oraz warunki realizacji. Artykuł jest wyjątkiem z książki

pt. „Wstęp do nauki planowania gosp. narodowej“, cz. II (skrypt wykładów), mającej się ukazać nakładem Polgosu.

Zob. poz. 1485.

ORGANIZACJA

1656. PUCZIK J.: **Nowe ułohy Sztatnego Uradu Planowaciego, nowe formy a metody prace jeho pracownikow**. Plan. Hosp. 1952, nr 1—2, str. 1—10.

Przemówienie przewodniczącego czechosł. Państwowego Urzędu Planowania na temat nowej struktury, nowych zadań, form i metod pracy Gł. Urzędu Planowania w Czechosłowacji.

Zob. poz. 1659, 1661—2, 1847.

VIII USTAWODAWSTWO

1657. BÖBELSACK U.: **Die Bedeutung des Rechts für die Wirtschaftswissenschaft**. Finanzwirtschaft. 1952, nr 2, str. 61—63.

Krytyczna ocena dyskusji nad reformami na temat znaczenia prawa w ekonomii, wygłoszonymi na ogólnokrajowej konferencji ekonomistów NRD (Berlin, 26—27 stycznia 1952 r.).

1658. ★ FLEJSZIC Je. A.: **Obiazatcielstwa iz priezincinija wrieda i iz nieosnowatielnowo obogaszczenija**. Moskwa 1951. Gos. Izd. Jurid. Litier., s. 239, 1nlb.

Pojęcie winy i szkodnictwa gospodarczego w radzieckim prawodawstwie. Odpowiedzialność kie-

rownictwa przedsiębiorstwa za poniesione straty materialne. Zagadnienie ryzyka i braku dozoru w przedś. państwowych oraz nieuzasadnionego wzbogacenia osób prywatnych.

1659. HETTLINGER R., RZEPKA Z.: **Istota zmian w postępowaniu nabywania nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych**. Prz. Ust. gosp. 1952, nr 2, str. 39—51.

Omówienie ustawy z dn. 29.XI.1951 r. (Dz. U. R. P. z 1952, nr 4, poz. 25). Zasadniczy cel i cechy znwołizowanego dekretu z 26.IV.1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości. Zmiany w przepi-

sach prawa materialnego i w przepisach postępowania.

1660. ★KIRCHHOF H.: *Das deutsche Patentwesen*. Wyd. 2 uzupełnione. Berlin 1949. Deutscher Zentralverlag, s. 191.

Niektóre zagadnienia związane z opracowaniem przyszłego prawa patentowego NRD na tle doświadczeń zdobytych po drugiej wojnie światowej.

1661. KLAUS U.: *Vertragssystem beseitigt Produktionsunterbrechungen*. Wirtschaft. 1952, nr 3, str. 7.

System międzyzakładowych umów w sektorze uspołecznionym NRD jednym z ważnych elementów planowości w produkcji.

1662. KOCNA A., BREJCHA W.: *Lhuty w gospodarskich smłouwach*. Podnikowy Gospodarz. 1952, nr 3, str. 54—56.

Omówienia obowiązujących w czechosł. gospodarce terminów wykonania umów gospodarczych.

1663. *Przegląd ustawodawstwa gospodarczego za czas od 15 grudnia 1951 r. do 15 stycznia 1952 r.* (Dz. U. R. P. Nr 63—67 z 1951 r.) i za okres od 15 stycznia do 15 lutego 1952 r. (Dz. U. R. P. Nr 1—6) z uwzględnieniem uchwał, zarządzeń, instrukcji i okólników ogłoszonych w Monitorze Polskim, Biuletynie PKPG i Dziennikach Urzędowych. Prz. Ust. gosp. 1952, nr 2, str. 60—66; nr 3, str. 90—97.

1664. *Wykaz najważniejszych przepisów prawnych ogłoszonych w pierwszym półroczu 1951 r. dotyczących organizacji przedsiębiorstw przemysłowych*. Ekonom. Org. Pracy. 1952, nr 3, str. 136—138.

Zob. poz. 1494, 1536, 1704, 1802—06, 1860, 1864—65, 2023, 2031.

IX STATYSTYKA

ZAGADNIENIA OGÓLNE — TEORIA

1665. LANGE U.: *Die Statistik als Element des Uberbaus*. Statist. Praxis. 1952, nr 3, str. 57—61.

Statystyka w zarysie historycznym od merkantylizmu poprzez liberalizm i imperializm do socjalizmu. Krytyczna ocena statystyki burżuazyjnej i wytyczne rozwoju statystyki socjalistycznej.

1666. ★*Marksizm-leninizm a statystyka*. Warszawa 1951. Polgos, s. 103. Biblioteka Statystyki T. 15. Rec. ŻABKO-POTOPOWICZ A. Ekonomista. 1952, z. 1, str. 167—176.

Analiza zawartości publikacji poświęconej zagadnieniu teorii statystyki w pracach klasyków marksizmu-leninizmu. Znaczenie statystyki dla gospodarki socjalistycznej, podkreślone szczególnie w dziełach Lenina i Stalina. Autor recenzji podnosi wartość publikacji, która stanowi dużą pomoc dla wszystkich studiujących zagadn. statystyczne.

1667. *Statistik und Politik*. Statist. Praxis. 1952, nr 2, str. 21—56.

Zeszyt poświęcony zagadnieniu: polityka a statystyka.

1668. STRUMILIN S.: *K woprosu ob opriedelenii statistiki kak nauki*. Wiestn. statist. 1952, nr 1, str. 42—50.

Autor stawia tezę o uznanie statystyki jako dyscypliny naukowej. Zakres statystyki jako nauki i jej użyteczność praktyczna.

STATYSTYKA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

1669. ★BATKIS G. A., ALTOWSKIJ A. I., SZENFELD E. B.: *Statistika zdravosochranenijsa*. Moskwa 1951. Gosstatizdat, s. 123, 1 nlb.

Podręcznik statystyki zdrowia przeznaczony dla pracowników służby zdrowia. Podstawy teorii statystyki. System organizacyjny statystyki i sprawozdawczości placówek radzieckiej służby zdrowia (szpitali, ośrodków zdrowia, uzdrowisk itp.). Nomenklatura. Normy. Terminarz sprawozdawczości. Przepisy prawne.

1670. ★RIABUSZKIN T.: *Oczerki po ekonomiceskoj statistikie*. Moskwa 1950. Izd. Mieżdunarodnaja Kniga. Rec. CZERPMIENSKIJ W.: *Protiw grubych oszibok i putanicy w teorii statistiki*. Wiestn. statist. 1952, nr 1, str. 86—94.

Wykazanie błędów i usterek pracy Riabuszkinia polegających na fałszywych założeniach ekonomicznych, sprzecznościach we wnioskowaniu i zbędnym przytaczaniu niektórych faktów. Błędy terminologiczne.

1671. THAMM J.: *Die Aufgaben der Statistik im volkseigenen Industriebetrieb*. Statist. Praxis. 1952, nr 1, str. 1—6.

Zalety i wady metody „wskaznikowej“ w planowaniu i w statystyce. Planowanie i sprawozdawczość oddolna. Statystyka zakładowa i jej rola w walce o wykonanie planu.

Zob. poz. 1485, 1835.

X RACHUNKOWOŚĆ — KONTROLA — SPRAWOZDAWCZOŚĆ

RACHUNKOWOŚĆ

1672. BLECHA J.: *Pojem jednicowych nakladu w teorii a w naszych kalkulacznych przedpisech*. Podnikowy Gospodarz. 1952, nr 2, str. 44—46; nr, 3 str. 64—66; nr 4, str. 96—97.

Koszty jednostkowe w teorii i w czechosł. instrukcjach kalkulacyjnych. Formularz kalkulacyjny przedś. przemysłowego, poszczególne rodzaje kosztów jednoskowych.

1673. CEWE J.: *Zasady organizacji rachunkowości budżetowej*. Finanse. 1952, nr 1, str. 69—92.

Organizacyjne podstawy rachunkowości budżetowej. Zasady org. księgowości wykonania budżetu. Organizacja sprawozdawczości budżetowej.

1674. CEGIELA L.: *Rachunkowość kosztów własnych instrumentem planowania gospodarczego*. Życie gosp. 1951, nr 5, str. 219—222.

Opracowanie kosztów operacyjnych a należycie i prawidłowo zorganizowana rachunkowość kosztów rzeczywistych. Struktura rachunkowości przemysłowej.

1675. ★CZAPNICKIJ L. A., GRINBERG M. Ja.: *Balans podriadnoj stroitielnoj organizacii*. Moskwa 1951. Gosstrojizdat, s. 139, 4 nlb.

Zasady księgowości dla pomocniczych przedsiębiorstw budowlanych. Charakterystyka ekonomicznej treści bilansu. Zagadnienia środków obrotowych, kredytu i kosztów własnych w bilansie przedsiębiorstwa.

1676. CZUWIKOW W.: *Uczot raboty kołchoznoj brigady*. Kołchozn. proizw. 1952, nr 3, str. 52—53.

Objaśnienia dot. rachunkowości z zakresu wyników pracy brygady w kołchozie.

1677. DAUTE H.: *Einführung der Methode Losiński in der Verwaltung*. Finanzwirtschaft. 1952, nr 2, str. 65—68.

Krytyczna ocena podstawowych założeń metody Losiński — Opitz. dot. uproszczonej księgowości. Pozytywne wyniki stosowania tej metody. Możliwości stosowania jej w skali krajowej.

1678. KMIOTEK A.: *Zasady księgowości rejestrowej*. Rachunkowość. 1952, nr 3, str. 97—105.

Zasady księgowości rejestrowej. Możliwości zastosowania metody dziennikowo-zleceniowej, wypróbowanej w ZSRR formy techniki księgowej. Tabl. 6.

1679. ★KMIOTEK A., PŁOSZAJSKI T., WOJCIECHOWSKI St.: *Rachunkowość przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego*. Cz. 1. Warszawa 1952, Polgos, s. 384, 2 nlb, zał. 8. Biblioteka Rachunkowości, T. XIII.

Szczegółowe opracowanie różnorodnych odcinków rachunkowości wykonawstwa inwestycyjnego, umożliwiające księgowym-praktykom pogłębienie wiedzy fachowej. Część 1 pracy charakteryzuje ujęcie Jednolitego Planu Kont w przekroju zagadnieniowym.

1680. NOWICKI A.: *O dobrą organizację pracy w biurach kosztów własnych przedsiębiorstw przemysłowych*. Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 2, str. 46—51.

Znaczenie i zadania analizy kosztów własnych. Obecne warunki pracy biur kosztów własnych zakładu przemysłowego. Wnioski usprawniające.

Zob. poz. 1711, 1841, 1853, 1925, 2003.

KONTROLA

1681. ★Aktuelle Fragen der Betriebsprüfung. Berlin 1951. Deutscher Zentralverlag, s. 148.

XI FINANSE

ZAGADNIENIA OGÓLNE

1685. BACZURIN A.: *Finanse radzieckie i kredyt w służbie budownictwa komunizmu*. (Tłum. art. z mies. Wopr. ekonom. 1951, nr 11, str. 50—65). Finanse. 1952, nr 1, str. 93—108.

Zob. poz. 266.

1686. BOLLAND S.: *Funkcja rozdzielcza finansów socjalistycznych*. Finanse. 1952, nr 1, str. 11—21.

Podział wtórny dochodu narodowego. Formy podziału nowowytworzonego produktu metodą budżetową i kredytową. System cen jako finansowe narzędzie podziału pierwotnego.

1687. JEWRIEJSKOW A.: *Ewropiejskij płatniczy sojuz i uchudsznienie walutowo położenia marszallizowanych stran*. Wniesz. torg. 1952, nr 1, str. 27—35.

Charakterystyka europejskiego porozumienia płatniczego. Podporządkowanie uczestników tego porozumienia interesom St. Zjedn., Anglii i Niemiec Zach. Wzrost zadłużenia krajów satelickich w stosunku do St. Zjedn.

1688. JEWRIEJSKOW A.: *Puti ukrieplicenija międzynarodnych finansowych odnoszenij*. Wopr. ekonom. 1952, nr 3, str. 49—58.

Znaczenie rozwoju stosunków gospodarczych między Zachodnią a Wschodnią Europą dla poprawy sytuacji finansowej krajów zachodnio-europejskich. Kraje te cechuje stały deficyt dolarowy, który jest wynikiem ich ujemnych bilansów płatniczych w stosunku do St. Zjedn.

1689. *Kapitalistische Verschleierungsmethoden*. Finanzwirtschaft. 1952, nr 4, str. 203—205.

Zagadnienia węzłowe kontroli przedsiębiorstw w NRD. Funkcje kontrolerów przedsiębiorstw prywatnych. Metoda i technika kontroli finansowej przedsiębiorstw prywatnych.

Zob. poz. 1705, 2044.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

1682. CZUB R.: *O urealnienie sprawozdawczości inwestycyjnej*. Inw. i Budown. 1952, nr 3, str. 26—35.

Analiza dotychczasowych metod sprawozdawczości inwestycyjnej. Główne przyczyny płynności tych metod i trudności ich stabilizowania. Metody i wzory stosowane w ZSRR. Konieczność wprowadzenia rocznych kosztorysów szczegółowych na każdy obiekt inwestycyjny. Dwustronny comiesięczny akt odbioru robót. Kontrola stanu wykonania robót na placu budowy.

1683. MARTINEC W.: *Budujemy narodohospodarskou ewidencii*. Podnikowy Hospodarz. 1952, nr 4, str. 74—77.

Zagadnienie sprawozdawczości w gospodarce planowej. Obszerny komentarz do ustawy o organizacji sprawozdawczości gospodarki narodowej w Czechosłowacji.

1684. *Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 20 z dnia 15 stycznia 1952 r. w sprawie jednolitej sprawozdawczości w zakresie transportu samochodowego*. Biul. PKPG. 1952, nr 6, str. 39—46, poz. 40.

Zakres sprawozdawczości. Dokumenty i tryb przesyłania sprawozdań. Sposoby wypełniania formularzy. 4 tabele.

Zob. poz. 1671.

Sposoby zaciemniania obrazu rzeczywistych deficytów budżetowych w państwach kapitalistycznych. Kłamiwe dane dot. kosztów utrzymania pracujących, ruchu cen oraz wydatków wojennych.

1690. KNAUTHE E.: *Ueberwindung des Zurückbleibens der Finanzwissenschaft 1952, durch bessere Zusammenarbeit*. Finanzwirtschaft. 1952, nr 1, str. 2—4.

O właściwą organizację finansów w NRD. Zadania finansów w krajach demokracji ludowej i w krajach kapitalistycznych. Przyczyny niemożności pełnego wykorzystania teorii skarbowości w praktyce, wytyczne poprawy istniejącego stanu.

1691. PAULIKG K.: *Der Volkswirtschaftsplan 1952 und die Aufgaben der Haushaltsorgane*. Finanzwirtschaft. 1952, nr 4, str. 170—173.

Narodowy plan gospodarczy na r. 1952. Wzrost dochodów z gospodarki uspołecznionej. Zadania wydziałów finansowych w zakresie mobilizacji rezerw, umocnienia polityki finansowej oraz sprawozdawczości budżetowej.

1692. *Przegląd ustawodawstwa finansowego*. Przegląd przepisów finansowych ogłoszonych od 15 października do 31 grudnia 1951 r. Finanse. 1952, nr 1, str. 130—136.

1693. PUCZEK Z.: *O reżim hospodarnosti*. Plan Hosp. 1952, nr 1—2, str. 30—46.

Zagadnienie oszczędności w gospodarce socjalistycznej. Wydajność pracy. Znaczenie organizacji pracy dla systemu oszczędności.

1694. SMIRNOW A.: *Normalizacija międzynarodnych ekonomiceskich swiaziej i walutnaja problema*. Wopr. ekonom. 1952, nr 3, str. 40—48.

Chaos walutowy w krajach kapitalistycznych i jego związek z rozluźnieniem międzynarodowych stosunków gospodarczych. Wpływ reform i ograniczeń walutowych na rozwój handlu międzynarodowego. Konieczność normalizacji międzynarodowych stosunków gospodarczych.

1695. **Zadania służb finansowych w realizacji trzeciego roku Planu Sześcioletniego.** Finanse. 1952, nr 1, str. 3—10.

Rola i zadania planowania finansowo-budżetowego. Potrzeba upowszechnienia walki o oszczędność i wzrost socjalistycznej akumulacji, o właściwe użytkowanie środków obrotowych i obniżkę kosztów własnych.

Zob. poz. 1495, 2056, 2060, 2090.

SYSTEM BUDŻETOWY

1696. **Budżet państwowy Związku Radzieckiego.** Nowe Czasy. 1952, z. 11, str. 1—2.

Charakterystyka budżetu państwowego ZSRR. Wzrost dochodów budżetowych wyrazem siły i stabilizacji finansów i gospodarki radzieckiej. Pokojowy charakter wydatków budżetowych. (Przeszło 3/4 wydatków budż. przeznaczono na rozwój pokojowej gospodarki i kultury).

1697. **Entspricht unser gegenwärtiges Abgabensystem dem Stande der Entwicklung in der DDR?** Finanzwirtschaft. 1952, nr 4, str. 180—184.

Przyczyny wielokrotnego opodatkowania w gospodarce kapitalistycznej. Obecny system podatkowy NRD. Konieczność przebudowy tego systemu. System podatkowy w gospodarce socjalistycznej.

1698. **FRIEDEL R.: Thesen über die Möglichkeit und die Notwendigkeit einer umfassenden Abgabenplanung.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 3, str. 123—126.

Konieczność reformy systemu danin państwowych w NRD.

1699. **★JASIŃSKI Z.: Budżet.** Cz. 1: System budżetowy w Polsce. Warszawa 1951. PWSZ, s. 64, 3 nfb. (Masz. pow.).

Podręcznik dla technikum administracji finansowej państwa, zawierający podstawowe wiadomości z zakresu systemu budżetowego Polski Ludowej.

1700. **★KUCHCIŃSKI J.: Podatki wiejskie.** Warszawa 1951. Polgos, s. 247, 1 nfb. Biblioteka Finansów T. 29.

Zbiór ustaw i dekretów dot. podatku gruntowego świadczeń w naturze, opłat za elektryfikację i in. Komentarze. Skorowidz rzeczowy.

1701. **Nowy budżet angielski.** Nowe Czasy. 1952, z. 12, str. 14.

Ocena nowego budżetu angielskiego, będącego dokumentem polityki wojennej rządu angielskiego. Protest społeczeństwa angielskiego przeciw wyścigowi zbrojeń.

1702. **STEFAŃSKI F.: Budżet państwowy na rok 1952.** Życie gosp. 1952, nr 6, str. 277—279.

Struktura i zadania budżetu na r. 1952. Wydatki budżetowe na rozwój przemysłu i innych gałęzi gosp. narodowej, zatrudnienie, służba zdrowia, gosp. mieszkaniowa. Polityka oszczędnościowa w zakresie wydatków administracyjnych.

Zob. poz. 1673, 1708, 1713.

SYSTEM FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW

1703. **Die Brigadenabrechnung — ein Teil des Prinzips der Wirtschaftlichen Rechnungsführung.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 4, str. 207—208.

Zasady, istota i treść rozrachunku oddziałowego jako części składowej rozrachunku gospodarczego.

1704. **BUCZKOWSKI S.: Nowe przepisy o rozliczeniach.** Prz. Ust. gosp. 1952, nr 2, str. 57—59.

Omówienie uchwały Prez. Rządu z 12.XII.1951 r. w sprawie rozliczeń za dostawy, usługi i roboty między jednostkami gosp. uspołecznionej. Podmiotowy i przedmiotowy zakres obowiązywania uchwały. Ogólne zasady i formy rozliczeń. Inkasa akceptowe i bezakceptowe. Inne formy rozliczeń.

1705. **DANECZEK J.: Budowani kontroly korunou w distribuci.** Podnikowy Hospodarz. 1952, nr 1, str. 5—10.

Problem kontroli finansowej handlu czechosłowackiego. Określanie normatywów zapasów i środków pieniężnych. Ewidencja obrotu i utargu.

1706. **JANKOWSKI J.: Zagadnienia gospodarki finansowej w Państwowych Ośrodkach Maszynowych.** Finanse. 1952, nr 1, str. 56—68.

Rola POM w wykonaniu zadań planu 6-letniego. POM jako specjalny typ przedsiębiorstwa budżetowego. Plan gospodarczo-finansowy (zadania i składniki). Struktura kosztów. System płac. Działalność inwestycyjna POM.

1707. **★KISS-KLICZKA-ROZSYPAL: Planowani własnych nakładu w CzSR.** Praha 1951. Prumyslowske Wydawatelstvi, s. 144.

Planowanie kosztów własnych w CzSR. Teoretyczne ujęcie problemu. Metody planowania obniżki kosztów wł., planowania kosztów wł. w CzSR i ZSRR.

1708. **KREYSA W.: Nowa uprawa finansowani narodnich a komunalnich podniku.** Podnikowy Hospodarz. 1952, nr 1, str. 2—5.

Połączenie gospodarki finansowej przedsiębiorstwa uspołecznionego z budżetem państwowym. Rozliczenia z budżetem państwowym (dotacje, finansowanie ze środków własnych, kredyty). Finansowanie przeds. komunalnych.

1709. **KOSTOWSKI L.: Znaczenie uchwały Prezydium Rządu w sprawie zasad finansowania środków obrotowych przedsiębiorstw państwowych.** Prz. Ust. gosp. 1952, nr 3, str. 88—90.

Omówienie uchwały z dn. 12.XII.1951 r. Środki obrotowe normowane i nienormowane. Źródła finansowania środków obrotowych przedsiębiorstw. Kontrola zabezpieczenia kredytów.

1710. **MADURA K.: Nowy system rozliczeń za dostawy roboty i usługi między jednostkami gospodarki uspołecznionej.** Finanse. 1952, nr 1, str. 47—55.

Zob. poz. 1704, 1714.

1711. **NEMEC J.: Chozraszczot a wliw kalkulace na jeho zawedeni do stawechni wyroby.** Stawechni Prumysl. 1952, nr 2.

Zagadnienie kalkulacji w związku z wprowadzeniem rozrachunku gospod. w przeds. budowlanych.

1712. **NOWOTNY J.: Dilezi ukazatele rychlosti obehu obratowych prostrzedku a jejich wztah k ukazateli celkowemu.** Podnikowy Hospodarz. 1952, nr 1, str. 18—21.

Poszczególne wskaźniki szybkości obiegu środków obrotowych i ich stosunek do wskaźnika syntetycznego.

1713. **PISKO K.: Styk narodnich podniku se statnim rozpocztem.** Podnikowy Hospodarz. 1952, nr 4, str. 83—92.

Przedsiębiorstwo uspołecznione a budżet państwowy. Rola Państw. Banku Czechosł. i Banku Inwestycyjnego. Finansowanie produkcji i inwestycji.

1714. **Rozliczenia za dostawy, roboty i usługi w gosp. uspołecznionej w r. 1952.** Biul Banku Inw. 1952, nr 1, str. 1—9. (1)

Zasadnicze zmiany w dotychczasowych zasadach rozliczeń wewnątrz gosp. uspołecznionej. Zasady rozliczeń od 1.I.52 r. Akceptowa forma rozliczeń. Bankowa kontrola rozliczeń.

1715. ★TATUR S. K.: **Rozrachunek gospodarczy w przedsiębiorstwie**. Tłum. z ros. Warszawa 1951. Polgos, s. 52. Biblioteka Ekonomiki Przemysłu T. 44.

Znaczenie rozrachunku gospodarczego dla ekonomii politycznej socjalizmu. Rozwój rozrachunku gosp. Wewnątrz-zakładowy rozrachunek gosp. Przygotowanie przejścia wydziałów przedsiębiorstwa na rozrachunek gosp. Ustalanie i ocena wyników pracy wydziałów będących na rozrachunku gosp.

Zob. poz. 1674, 1838, 1842, 1850, 1882, 1921.

OBIEG PIENIĘŻNY I KREDYT

1716. BECKER H.: **Die Banken im Dienste der Kriegswirtschaft**. Weg und Ziel. 1952, nr 2, str. 130—135.

Powiązanie aparatu państwowego z bankami Austrii. Zyski banków austriackich i ich związek z monopolami. Banki w służbie gospodarki wojennej. Korupcja aparatu bankowego.

1717. CHECHLIŃSKI J.: **Ekonomiczne znaczenie oszczędności ludności**. Finanse. 1952, nr 1, str. 22-31.

Gospodarcze znaczenie oszczędzania w ustroju kapitalistycznym a socjalistycznym. Wkłady w kasach oszczędnościowych. Pożyczki państwowe. Korzyści uzyskiwane przez oszczędzających w ustroju socjalistycznym.

1718. CONSTANTINESCU M.: **Reforma pieniężna i obniżka cen w Rumuńskiej Republice Ludowej**. O trwały pokój. 1952, nr 12, str. 4.

Prace przygotowawcze, charakter i przebieg reformy przeprowadzonej w dniach 28—31.I.51 r.

1719. **Die Grossbanken in Westdeutschland**. Berichte des Deutsch. Wirtschaftsinstituts. 1952, nr 6—7, str. 1—15.

Reorganizacja i rola współczesna wielkich banków zach. niemieckich, ich struktura organizacyjna. Zagadnienie kredytu krótko- i długoterminowego. Obrót banków zach.-niemieckich po ostatniej reformie walutowej. Powiązanie wielkiego kapitału zach.-niemieckiego z przemysłem i administracją państwową.

1720. HEINICKE: **Die Deutsche Notenbank und ihre wichtigsten Kontrollaufgaben**. Wirtschaft. 1952, nr 9, str. 5.

Marka jako narzędzie kontroli finansowej. Walka o stabilizację pieniądza. Realny plan finansowy — gwarancją uniknięcia inflacji.

1721. KARCZMAR M.: **Nowe zasady systemu kredytowego**. Rachunkowość. 1952, nr 2, str. 49—57.

Omówienie uchwały Prez. Rządu z 12.XII.1951 r. w sprawie zasad finansowania środków obrotowych przedsiębiorstw państwowych. Klasyfikacja kredytów bankowych. Kredyt normatywny. Kredyty ponadnormatywne. Kredyty inkasowe. Kredyty importowe, eksportowe i przeterminowane. Udzielanie, wykorzystywanie i spłata kredytów.

1722. KOSTOWSKI M.: **Nowe zasady kredytowania przedsiębiorstw**. Finanse. 1952, nr 1, str. 32—46.

Istotne znaczenie zmian w systemie kredytowym. Klasyfikacja kredytów. Funkcje poszczególnych ich rodzajów. Wykorzystywanie kredytów.

1723. KRONROD J.: **Walka państwa radzieckiego o przekształcenie stosunków towarowo-pieniężnych**. Tłum. z ros. Ekonomista. 1952, z. 1, str. 126—156.

Przebieg historyczny i analiza przekształcania stosunków towarowo-pieniężnych ZSRR w latach 1922—1925. Przekształcenie radzieckiego obiegu pieniężnego w okresie 1926—1928. Formy zabezpieczenia stałości pieniądza — zabezpieczenie towarowe.

1724. **Die Realisierung der Kriegsgewinne durch die DM-Umstellung**. Berichte des Deutsch. Wirtschaftsinstituts. 1952, nr 1—2, str. 1—24.

Kulisy reformy walutowej w Niemczech Zach. mającej za zadanie zrealizowanie zysków wojennych; jej polityczny i społeczny aspekt. Faworyzowanie wielkiego kapitału kosztem oszczędności drobnych ciułaczy. Omówienie skutków reformy w poszczególnych gałęziach gospodarki narodowej Niemiec Zach.

1725. SLIWNICKIJ B.: **Kratkosroczoje krieditowanije kolchozow**. Kolchozn. proizw. 1952, nr 1, str. 54—55.

Przepisy dot. uzyskiwania kredytu krótkoterminowego przez kolchozy radzieckie.

Zob. poz. 1705, 1953.

UBEZPIECZENIA RZECZOWE

1726. MILLER J.: **Ubezpieczenie mienia w transporcie krajowym przez jednostki gospodarki uspołecznionej**. Wiad. ubezp. 1952, nr 3, str. 37—40.

Zakres działalności PZUW na odcinku ubezpieczenia przewozów wewnątrz krajowych. Omówienie zarządzenia w sprawie zasad ubezp. mienia w transporcie krajowym przez jednostki gosp. uspołecznionej z 5.X.1951 r. Charakterystyka jednostki gosp. uspołecznionej. Warunki dostaw.

1727. SCHMIDT M.: **Zu einigen Problemen unserer Versicherungswirtschaft**. Finanzwirtschaft. 1952, nr 3, str. 126—128.

Istota, treść i zakres ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń rzeczowych w Niemczech faszystowskich i w NRD. Ubezpieczenia w planie 5-letnim NRD.

XII P R A C A

ZAGADNIENIA OGÓLNE

1728. BAGIŃSKI W.: **Problem pracy w projekcie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej**. Prz. Zag. soc. 1952, nr 3, str. 3—11.

Konstytucja — prawnym utrwaleniem istotnych osiągnięć i zdobyczy polskiego ludu pracującego. Społeczna organizacja pracy. Socjalistyczna dyscyplina pracy. Socjalist. współzawodnictwo pracy. Podstawowe prawa obywateli. Prawa socjalno-ekonomiczne.

1729. ★**Osiągnięcia socjalne Polski Ludowej**. Cz. I. 1944—1949. Praca zbiorowa pod red. E. Pragierowej

i J. Lickiego. Warszawa 1951. Nakł. Zakł. Wyd. MP i OS, s. 364. Rec. A. KR. Prz. Zag. soc. 1952, nr 3, str. 45—47.

Rec. podkreśla wartość pracy, omawiającej wielkie zdobycze socjalne klasy robotniczej będące wynikiem walki o wyzwolenie narodowe i społeczne, prowadzonej pod kierownictwem PPR i PZPR.

1730. OSIPOW A.: **W. I. Lenin i J. W. Stalin o wospi-tanii socialisticzeskoj discipliny truda**. Profies. sojuzy, 1952, nr 3, str. 16—21.

Wypowiedzi Lenina i Stalina na temat socjalistycznej dyscypliny pracy. Sposoby wychowania robotników w duchu tej dyscypliny.

1731. RYBAK P.: **Realizacja programu socjalnego Polskiej Partii Robotniczej.** W dziesiątą rocznicę powstania PPR. Prz. Zag. soc. 1952, nr 1—2, str. 4—10.

Założenia programu socjalnego PPR. Uspołecznienie i rozwój przemysłu. Likwidacja głodu mieszkaniowego. Rozwój oświaty i kultury. Przebudowa struktury rolnej. Ubezpiec. społeczne, ochrona zdrowia, akcja socjalna, ochrona pracy, opieka nad inwalidami (rozwój i osiągnięcia w okresie 10-letnia).

1732. SIENNICKI L.: **Praca w projekcie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.** Życie gosp. 1952, nr 6, str. 275—277.

Omówienie art. 14 (prawo do pracy) i 60 (prawo do ochrony zdrowia) projektu Konstytucji.

Zob. poz. 1476, 1506—07, 1525, 1612.

KADRY — ZATRUDNIENIE

1733. DASZKIEWICZ W.: **Aktualne zagadnienia gospodarki siłą roboczą.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 1—2, str. 10—17.

Konieczność ograniczenia werbunku. Rezerwy kobiece i młodzieżowe. Walka z płynnością kadr i marnotrawstwem siły roboczej. Rola i zadania aparatu zatrudnienia i org. społecznych. Planowy werbunek i opieka nad zwerbowanymi. Wnioski.

1734. DASZKIEWICZ W.: **O zapewnienie sił roboczych dla realizacji planu 6-letniego.** Prz. związk. 1952, nr 3, str. 114—118.

Stan rezerw i walka z marnotrawstwem siły roboczej. Kadry kobiece i młodzieżowe. Konieczność otoczenia opieką nowo zwerbowanych robotników ze wsi oraz walki z płynnością siły roboczej.

1735. GRZYMKOWSKI R.: **Doświadczenia z przebiegu werbunku robotników niewykwalifikowanych do przemysłu węglowego w 1951 roku.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 1—2, str. 42—49.

Zakres oraz trudności akcji werbunkowej. Propaganda werbunku. Organizacja akcji werbunkowej. Opieka nad zwerbowanymi. Wyniki i wnioski.

1736. HEISIG W.: **Mehr Arbeitskräfte für die Landwirtschaft.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 4, str. 74.

Szybko postępująca industrializacja NRD przyczyną napływania ludności wiejskiej do miast. Zarządzenia władz państwowych, mające na celu zapewnienie rolnictwu wystarczającej ilości rąk do pracy.

1737. J. W.: **Kobiety w drobnej wytwórczości.** Drob. Wytw. 1952, nr 3, str. 4—7.

Dotychczasowy stan zatrudnienia kobiet. Możliwości jego zwiększenia w drobnej wytwórczości.

1738. JEFANOW P.: **Międzynarodowa współpraca gospodarcza a problem zatrudnienia.** Nowe Czasy. 1952, z. 14, str. 6—10.

Walka ze wzrastającym bezrobociem jednym z najbardziej aktualnych zagadnień zw. zawodowych krajów kapitalistycznych. Znaczenie normalizacji handlu zagr. dla zwiększenia stanu zatrudnienia w przemyśle krajów kapitalist. Znaczenie wyników Konferencji Moskiewskiej dla mas pracujących całego świata. (Autor artykułu jest przewodniczącym KC Związku Zawodowego Robotników Przemysłu Hutniczego ZSRR).

1739. KLEIN M.: **Stellt den Schwerbeschädigten geeignete Arbeitsplätze zur Verfügung.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 5, str. 104.

Zagadnienie produktywizacji inwalidów w ustawodawstwie NRD.

1740. ROSNER J.: **Programy zbrojeniowe a zatrudnienie i bezrobocie w krajach kapitalistycznych.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 1—2, str. 49—55.

Zmniejszenie się produkcji cywilnej na rzecz produkcji wojennej oraz związane z tym stałe obniżanie się stopy życiowej ludności pracującej. Walka uświadomionych mas pracowniczych krajów kapit. z militaryzacją gospodarki.

1741. SZOSTAKOWSKA A.: **Kobiety w gospodarce narodowej.** Życie gosp. 1952, nr 6, str. 282—284.

Sytuacja kobiet w Polsce przedwrześniowej, a obecnie. Stały wzrost zatrudnienia kobiet. Nowe możliwości zatrudnienia. Szkolenie zawodowe. Wyniki współzawodnictwa zespołowego kobiet.

1742. SZTUCKI T.: **Walka o jakość kadr w żywieniu zbiorowym.** Żywnienie zbior. 1952, nr 3, str. 75—77.

1743. TALEJKO W.: **Problematyka zatrudnienia w wykonawstwie budowlanym.** Prz. budowl. 1952, nr 3, str. 89—92.

Siła robocza jako składnik mocy produkcyjnej. Rola bilansów siły roboczej. Zapotrzebowanie na dodatkową siłę roboczą i źródła jej pokrycia.

Zob. poz. 1646.

ORGANIZACJA PRACY

1744. FONAR A., KOSZARSKI J.: **Organizacja i ochrona pracy w radzieckiej spółdzielczości wytwórczej.** Gosp. plan. 1952, nr 2, str. 46—51.

1745. FURCH J.: **Mechanisace a bezpečnost w dolech.** Mechanisace. 1952, nr 1—2, str. 15—16.

Mechanizacja pracy i zagadnienie bezpieczeństwa pracy w kopalniach.

1746. **Organisierte Einführung fortschrittlicher Arbeitmethoden.** Wirtschaft. 1952, nr 4, str. 1.

Omówienie działalności branżowych brygad inżynierskich w NRD. Wprowadzanie w życie radzieckich metod pracy, kontrolowanych przez instytuty naukowe.

1747. REINDL J.: **Dispecherski system.** Strojirenstwi. 1952, nr 3, str. 99—103.

Organizacja produkcji socjalist. Dyspozytorski system kierowania produkcją i jego znaczenie. Miejsce pracy dyspozytora. Schemat czynności aparatu dyspozytorskiego.

1748. ★ **Organizacja truda w żywotnowodstwie kołchozow.** SOBOLEW H. i in. Moskwa 1951. Sielchoz'giz, s. 128. Rec. WOŁKOW S.: **Prawilno organizowat' trud w kołchoznom żywotnowodstwie.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 1, str. 62—63.

Recenzja zawiera streszczenie omówionych w publikacji zasad organizacji pracy w radzieckich kołchozach hodowlanych. Wykazanie usterek dotyczących normowania pracy w tym zakresie.

1749. SZOSTAKOWSKA A.: **Nowa technika i organizacja pracy przyspiesza tempo produkcji węgla.** Życie gosp. 1952, nr 4, str. 199—201.

Doświadczenia i nowe formy pracy zespołowej w kilku kopalniach węgla.

1750. SWATUSZKA L.: **Zhospodarneni administratiwni prac.** Zlepszowatel a Wynalezce. 1952, nr 7, str. 210—211.

Omówienie zagadnień dot. racjonalizacji i uproszczenia prac administracyjnych i biurowych.

1751. ZŁOTNICKI G.: **O wykorzystanie wszystkich możliwości produkcyjnych.** Życie gosp. 1952, nr 4, str. 169—170.

Charakter i zalety pracy zespołowej. Niedoceniaenie pracy zespołowej przez niektóre zakłady przem. włókienniczego. Potrzeba upowszechnienia walki o popularyzowanie nowych metod pracy.

Zob. poz. 1852, 1855—56, 1869—70, 1887, 1890, 1892, 1985, 2022.

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

1752. BARTHOLD CH.: **Die Aufgaben der Arbeitsschutzinspektoren bei der Ausarbeitung der Arbeitsschutzvereinbarung im Betriebskollektivvertrag 1953** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 4, str. 80—81.

Bezpieczeństwo i higiena pracy w ZSRR. Właściwa organizacja bhp jednym z czynników podnoszącym ilość i jakość produkcji. Omówienie pracy inspektorów i komisji bhp. Przykłady umów zobowiązujących kierownictwo zakładów pracy do zainstalowania urządzeń z zakresu bhp.

1753. DĄBROWSKI J.: **Rozwój i stan obecny ochrony macierzyństwa pracownicy**. Prz. Zag. soc. 1952, nr 1—2, str. 21—33.

Rozwój historyczny zagadnienia ochrony macierzyństwa w ZSRR i w krajach kapitalistycznych. Szczegółowe przepisy w zakresie ochrony macierzyństwa w Polsce. Świadczenia rodzinne.

1754. ★STOCZES B.: **Zlepszenie warunków podmierek w dołach**. Praha 1951. Prumysłowe Wydawatelstwi s. 180.

Walka o polepszenie warunków pracy w kopalniach (pod ziemią). Ochrona przed gazami.

1755. SWOBODA A.: **Oświetleni w dołach**. Uhli a Prudy. 1952, nr 1, str. 19—25.

Problem oświetlenia w kopalni. Oświetlenie elektryczne — rodzaje stosowanych lamp (ryciny) krajowych i zagranicznych.

1756. TOMASZEWSKI K.: **Podniesienie stanu bezpieczeństwa i higieny pracy**. Życie gosp. 1952, nr 4, str. 201—203.

Współpraca robotników z administracją zakładów w celu polepszenia warunków bhp. Dótychczasowe osiągnięcia i błędy w organizacji zakładowego bhp.

1757. WEBER M.: **Ochrona zdrowia w zakładach pracy**. Warszawa 1951. K i W, s. 48. Rec. H. HUMMEL. Prz. Zag. soc. 1952, nr 1—2, str. 89.

Krytyka braków w popularyzacji ochrony zdrowia pracujących.

1758. ★WYSZYŃSKI M.: **Gazociągi wysokoprężne. Wskazówki bezpieczeństwa i higieny pracy**. Warszawa 1951. Zakł. Wyd. MP i OS, s. 50, 2 nlb. Seria Ochrony Pracy Nr 62.

1759. ŻEBROWSKI E.: **O właściwą organizację bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy**. Prz. Zag. soc. 1952, nr 1—2, str. 17—21.

Obowiązki personelu inżynieryjno-technicznego zakładów pracy w zakresie bhp. Potrzeba intensywnego szkolenia tego personelu. Zadania społecznej inspekcji pracy.

Zob. poz. 1744—45, 1752, 1769, 1808.

WSPÓLZAWODNICTWO — RUCH RACJONALIZATORSKI

1760. **Apel Pafawagu, Chraplewa i Milina**. Nowe Drogi 1952, z. 3, str. 3—10.

Zobowiązania produkcyjne z okazji 60 rocznicy urodzin Prez. Bieruta wyrazem głębokiego uczucia narodu polskiego dla Pierwszego Obywatela Rzeczypospolitej. Rozmiary i charakter socjalistycznego współzawodnictwa.

1761. ★BELSZAN W.: **Uczime se od inżynera Kowalewa**. Praha 1952. Prace, s. 44.

Autor, odznaczony Orderem Republiki omawia metodę Kowalowa stosowaną w jednym z przedsiębiorstw czechosłowackich.

1762. BULNICKI B.: **Wynalazczość pracownicza**. Prz. Ust. gosp. 1952, nr 3, str. 80—85.

Podstawowe zasady i pojęcia prawne. Rodzaje pracowniczych pomysłów wynalazczych. Opieka i pomoc państwa. Prawa i obowiązki pracowników oraz zakładów pracy. Skargi, odwołania. Odpowiedzialność cywilna i karna. Akty wykonawcze.

1763. ★BURIAN J.: **Przedawani stachanowskich zkuszenosti**. Praha 1951. Prace, s. 30.

Opis metody inż. Kowalowa. Obszerna literatura dot. ruchu stachanowskiego.

1764. ★CHARITOW W. G.: **Kommunisty idut w pieriedi**. Moskwa 1951. Ugletiechizdat, s. 117, 3 nlb.

Przykłady osiągnięć górników Donieckiego Zagłębia Węglowego w zakresie nowatorstwa i usprawnień technicznych. Przewodząca rola organizacji partyjnej.

1765. ★DIEGTIAROW A. P.: **Brygadista operator kopalni Mikołaj Szestakow**. Tłum. z ros. Warszawa 1952. PWT, s. 30, 1 nlb.

Osiągnięcia w pracy stachanowca — M. Szestakowa, brygadisty leningradzkiego przedś. budowlanego „Sojuzekskawacja“. Osiągnięcia racjonalizatorskie Szestakowa.

1766. FIEDLER P.: **Ueber die Einführung fortschrittlicher Arbeitsmethoden in der volkseigenen Textilindustrie**. Arbeit. 1952, nr 2, str. 61—63.

Rozpowszechnianie metody Kowalowa w przemyśle włókienniczym NRD. Brak zrozumienia dla znaczenia wynalazczości i racjonalizatorstwa niektórych zakładów włókienniczych NRD; poprawa istniejącego stanu w r. b. Rola związków zawodowych w popieraniu racjonalizatorstwa i wynalazczości robotniczej.

1767. ★GARTSZTEJN S.: **Masowa propaganda techniki w zakładach pracy**. Tłum. z ros. Warszawa 1952. K i W, s. 175, 1 nlb.

Cele propagandy produkcyjno-technicznej w przedsiębiorstwach radzieckich. Walka o podniesienie poziomu kultury technicznej klasy robotniczej. Rola zw. zaw. w szerzeniu propagandy produkcyjno-technicznej. Omówienie form i metod tej propagandy. Gabinety produkcyjno-techniczne w klubach robotniczych i domach kultury. Twórcza współpraca nauki i produkcji.

1768. ★Inicjatywa pieriedowych ludiej sowietsoj tor-gowli. Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 47, 1 nlb.

Książka ma na celu popularyzację racjonalnych metod pracy i pomysłów racjonalizatorskich w zakresie handlu radzieckiego.

1769. ★JAWOREK M.: **Jak przez racjonalizatorstwo zwiększyłem bezpieczeństwo pracy**. Warszawa 1952. Wyd. Kom., s. 26, 1 nlb. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizatorstwa.

Omówienie 14 usprawnień dokonanych przez robotnika zespołu portowego Gdańsk — Gdynia. Usprawnienia te przyczyniły się do zwiększenia bezpieczeństwa pracy oraz do obniżki kosztów i oszczędności materiałów.

1770. JEMIELIJANOWA K.: **Za dalnieszje razwitije socialisticzeskowo soriewnowanija**. Żiliszczno-kommun. choz. 1952, nr 1, str. 2—5.

Zakres i organizacja współzawodnictwa pracy w miejskich przedsiębiorstwach budowlanych Moskwy, Leningradu i innych miast radzieckich. Sposoby zwiększania wydajności pracy.

1771. KŁOSIEWICZ W.: **Z zagadnień rozwoju współzawodnictwa**. Gosp. plan. 1952, nr 3, str. 12—17.

Formy i osiągnięcia współzawodnictwa w ważniejszych gałęziach przemysłu w r. 1951. Warunki pełnego rozwoju współzawodnictwa w r. 1952.

1772. KRATKO Z.: **O ruchu współzawodnictwa pracy**. Prz. związk. 1952, nr 2, str. 61—65; nr 3, str. 103—106.

Założenia ideologiczne ruchu współzawodnictwa pracy. Początki ruchu współzawodnictwa w Polsce Ludowej. Dalsze etapy rozwoju (doskonalenie organizacji współzawodnictwa pracy, racjonalizatorstwo).

1773. ★KUCZER W.: **Walka o wydobycie kombajnem 20.000 ton węgla miesięcznie**. Tłum. z ros. Warszawa 1952. K i W, s. 35, 1 nlb.

Współzawodnictwo brygad kompleksowych pracujących kombajnem „Donbas” na kopalni nr 3-bis Zagłębia Donieckiego. Wyniki pracy. Porównanie wskaźników wydobycia węgla przed i po zastosowaniu kombajnu.

1774. LIPSKI T.: **Masy pracujące w walce o realizację planu 1952 r.** Życie gosp. 1952, nr 5, str. 223—226.

Osiągnięcia i dalsze możliwości rozwojowe współzawodnictwa pracy i racjonalizatorstwa w różnych dziedzinach gosp. narodowej. Krytyka błędów organizacyjnych i działalności czynników powołanych do kierowania współzaw. pracy w zakładach produkcyjnych.

1775. ★NIESZTO A.: **Twórcza współpraca inżynierów z robotnikami w fabryce narzędziowej „Kalibr”**. Warszawa 1952. Czyt., s. 46, 2 nlb. Wiedza Powszechna 870.

Zadania produkcyjne fabryki „Kalibr” po 2 wojnie świat. Konieczność wprowadzenia nowych metod pracy i ulepszeń technicznych. Pomoc Moskiewskiego Instytutu Inżyniersko-Ekonomicznego im. Ordżonikidze w realizacji tych zadań. Nierozdzielna więź przodującej nauki i techniki radzieckiej z twórczą działalnością mas pracujących.

1776. **Nowa literatura po ekonomice**. Wopr. ekonom. 1952, nr 2, str. 126—127.

Zestawienie publikacji o nowych formach współzawodnictwa socjalistycznego w ZSRR opracowane przez bibliotekę Instytutu Ekonomicznego A. N. SSSR.

1777. ★**Oпыт pieriedowikow truđlowych kooperatiwnych ziemledielczeskich choziajstw Bołgarii**. Sofia 1951. Izdat. Bołg. Ag. Tielegr., s. 140.

Teksty przemówień delegatów spółdzielni produkcyjnych na temat ich pracy oraz stosowanych metod pracy (z konferencji przodowników pracy w Sofii w listopadzie 1951 r.).

1778. ★PRUDIENSKIJ G. A.: **Za naucznoje oboszczeniye i rasprostranieniye stachanowskich metodow truda**. Moskwa 1951. Gospolizdat, s. 114, 2 nlb., 1 tabl.

Tryb i formy upowszechniania stachanowskich metod pracy w przemyśle radzieckim.

1779. ★ROZENOW A. Ł.: **Siła kolektywnowo stachanowskowo truda**. Moskwa 1951. Transzeldorizdat, s. 22, 2 nlb.

Wyniki racjonalizacji pracy przy zastosowaniu metod stachanowskich w moskiewskich zakładach kolejowych. Osiągnięcia kierownictwa, brygadzystów i robotników w tym zakresie.

1780. SIEROGLAZOW P. P.: **W fond stalinskich strojek komunizma**. Sacharn. promysl. 1952, nr 1, str. 3—7.

Międzyzakładowe współzawodnictwo w zakresie dyscypliny i wydajności pracy w radzieckim przemyśle cukrowniczym w 1951 r.

1781. SKALSKI J.: **Inżyniersko-robotnicze brygady racjonalizatorskie**. Życie gosp. 1952, nr 5, str. 229—231.

Charakterystyka, zadania i sposób pracy brygad. Przykłady.

1782. ★**Stachanowskije prijomy wsiem raboczim**. Moskwa 1951. Profizdat, s. 165, 3 nlb.

Zbiór artykułów omawiających doświadczenia w pracy metodą Kowalowa w różnych gałęziach przemysłu radzieckiego.

1783. ★STELMASIEWICZ E.: **Nasza praca w porcie. Kobiety — pracownicami portu**. Gdańsk 1951. Wyd. Morskie, s. 27, 1 nlb. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizatorstwa.

Rozwój współzawodnictwa pracy w porcie szczytnym. Osiągnięcia produkcyjne przodującej brygady kobiecej.

1784. SZYDŁOWSKI M.: **Metoda Kowalowa w przemyśle drzewnym**. Przem drzewny. 1952, nr 3, str. 83—86.

1785. WOLF I.: **Zastosowanie metody Kowalowa na kopalni K. Liebknechta**. (Tłum. art. z „Bergbau-Technik”. 1951, nr 3). Gosp. gór. 1952, nr 3, str. 13—18.

Wyniki stosowania metody inż. Kowalowa w górnictwie NRD. Badanie i analiza metod pracy. Obserwacja pracy i jej ocena. Zastosowanie najlepszych metod pracy w szerokim zakresie. Wnioski.

1786. PIETROW M.: **Soriewnowaniye stroitielej Stalingrada i Minska**. W pomoszcz profsojuz. aktiwu. 1952, nr 5, str. 20—23.

Wyniki międzyzakładowego współzawodnictwa pracy robotników budowlanych Stalingradu i Mińska.

1787. Z. W.: **Z ruchu współzawodnictwa i racjonalizatorstwa**. Gosp. plan. 1952, nr 3, str. 52—55.

Przebieg realizacji zobowiązań podjętych dla uczczenia 60-tej rocznicy urodzin Prezydenta B. Bieruta oraz Święta 1 Maja przez czołowe przedsiębiorstwa przem. ciężkiego i przem. górniczy. Zadania podniesienia produkcji rolnej w r. 1952. Przegląd stosowanych form racjonalizatorstwa w przem. ciężkim.

1788. ★ZAGÓRNY K.: **Racjonalizatorzy ze statku ratowniczego „Smok”**. Gdańsk 1951. Wyd. Morskie, s. 27. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizatorstwa.

Osiągnięcia zespołu racjonalizatorskiego marynarzy holownika „Smok”. Socjalistyczny stosunek do pracy. Omówienie dokonanych usprawnień technicznych i organizacyjnych.

1789. WOZMITINOW I. I.: **Kak my organizowali socialistyczeskije soriewnowaniye za sniżeniye siebiestoičnosti na proizvodstwiennych operacijach**. Rybn. choz. 1952, nr 1, str. 18—24.

Zakres i formy współzawodnictwa pracy moskiewskich zakładów przemysłu rybnego w walce o obniżenie kosztów produkcji. Kontrola wykonania zobowiązań.

Zob. poz. 1845—46, 1967.

NORMOWANIE I WYDAJNOŚĆ PRACY

1790. ARLT E.: **Ueber die Bedeutung der Arbeitstudie**. Wirtschaft. 1952, nr 4, str. 8.

Omówienie niemieckich metod naukowych stosowanych przy opracowywaniu technicznych norm pracy.

1791. HORTYŃSKI S.: **Wielowarsztatowość podnosi wydajność pracy**. Życie gosp. 1952, nr 6, str. 292—293.

Formy organizacyjne ruchu wielowarsztatowego. Ruch wielowarsztatowy, jego znaczenie i zastosowanie w 1951 r.

1792. PETERMANN W.: **Plan zur Durchführung der Normungsarbeiten in der DDR**. Wirtschaft. 1952, nr 4, str. 9; nr 5, str. 9; nr 7, str. 9.

Struktura planu opracowywania norm pracy w NRD. Założenia podstawowe planu, typizacja i klasyfikacja norm, korzystanie z wzorów radzieckich. Organizacja pracy branżowych komisji norm i komisji głównej oraz terenowych i centralnych komórek dla opracowywania norm.

1793. ★PUNSKIJ J. M.: **Techniczne normowanie pracy.** Poradnik dla związków zawodowych. Tłum. z ros. Warszawa 1952. Polgos, s. 58, 1 nlb. Biblioteka Pracy T. 13.

Znaczenie i cele normowania pracy w ustroju socjalistycznym. Istota norm technicznych. Normy techniczne a socjalistyczna wydajność pracy. Normy techn. jako podstawa planowania w przedsiębiorstwie. Wprowadzenie i kontrola norm technicznych. Szkoły stachanowców i zadania związków zawodowych w zakresie walki o wzrost wydajności pracy.

1794. TYBOR J.: **Metoda obliczania wydajności pracy.** Przem. włókien. 1952, nr 2, str. 66—69; nr 3, str. 118—119.

Metody obliczania wskaźników wydajności pracy w zakładach przem. bawełnianego.

1795. WOŁODARSKIJ Ł.: **Nieukłonnyj rost proizwoditelności truda w socialistycznej promyszlennosti SSSR.** Plan. choz. 1952, nr 1, str. 28—40.

Czynniki żywiołowego wzrostu wydajności pracy w przemyśle radzieckim. Warunki dalszych osiągnięć. Mobilizacja rezerw. Zadania planu 1952 r. w tym zakresie.

Zob. poz. 2020.

PLACE

1796. BERNAT F.: **Podily na zisku podnikowych fondu pracujících w prumysłowych podnikach.** Podnikowy Hospodarz. 1952, nr 4, str. 77—81.

Tworzenie i podział funduszu zakładowego w przeds. przemysłowych.

1797. ★**Jak sprawnie odmenowat práci w JZD.** Praha 1952. Brazda, s. 69.

Rozwój form wynagrodzenia w czechosł. spółdzielniach produkcyjnych. Normowanie prac rolnych. Obecny system wynagrodzenia członków JZD.

1798. KONAKOW D.: **Zarabotnaja plata pri socializmie.** Bolszewik. 1952, nr 5, str. 52—62.

Wyjaśnienie różnicy pojęcia pracy oraz formy wynagrodzenia za pracę w ekonomii socjalistycznej a burżuazyjnej. Wzrost stopy życia ludności pracującej w krajach bloku demokratycznego.

1799. KOWALAK T.: **Zasady wynagradzania pracowników sal konsumpcyjnych.** Żywienie zbior. 1952, nr 3, str. 79—81.

Omówienie zarządzenia PKPG z dn. 23.XI.51 r. w sprawie sposobu wynagradzania pracowników gastronomicznych (sal konsumpcyjnych). Potrzeba ustalenia norm.

1800. MAKARCZYK Z.: **Warunki pracy i zarobki w spółdzielniach pracy.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 4, str. 29—34.

Ogólne warunki pracy w spółdzielni. Zarobki członków spółdzielni. Sprawy socjalno-bytowe. Płace pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

1801. NEYMAN S.: **Analiza funduszu plac w przedsiębiorstwach budowlanych.** Prz. budowl. 1952, nr 3, str. 93—94.

Zob. poz. 1841, 1969.

PRAWO PRACY — UMOWY ZBIOROWE

1802. ★ALEKSANDROW N. G.: **Prawny stosunek pracy.** Tłum. z ros. Przedm. Wł. Bagińskiego. Warszawa 1951. K i W, s. XVI, 4 nlb, 451, 1 nlb.

Teoretyczne uogólnienie doświadczenia radzieckiego w zakresie prawnego uregulowania stosunków pracy. Rozwój historyczny społecznych stosunków pracy i prawa regulującego te stosunki. Cechy

charakterystyczne prawnego stosunku pracy. Podmioty prawnego stosunku pracy. Podstawy powstawania socjalist. prawnych stosunków pracy. Elementy składowe socjalistycznego prawnego stosunku pracy. Przedmowa zawiera ogólną charakterystykę radzieckiej nauki prawa pracy.

1803. KURNAKOW A.: **Nowyj kolektywnyj dogowor.** W pomoszcz profsojuz. aktiwu. 1952, nr 4, str. 16—19.

Nowa umowa zbiorowa robotników w zakładach moskiewskich „Czerwonij Proletariusz“. Włączenie do tekstu umowy problemów zaopatrzenia materiałowo-technicznego i organizacji pracy.

1804. MIRONCZUK A.: **Rozstrzygnięcie sporów ze stosunku pracy.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 3, str. 33—38.

Stan obecny. Uprawnienia rad zakładowych. Działalność inspekcji pracy. Kompetencje sądów powszechnych. Zakładowe Komisje Rozjemcze. Spory wynikające ze stosunku publiczno-prawnego.

1805. **Przegląd prawa społecznego.** Dod. do Prz. Zag. soc. 1952, nr 1—2, 3.

Treść: 1) przegląd ustawodawstwa pracy oraz przepisów pokrewnych za m-c X—XII 1951 r., I—II 1952 r.; 2) przegląd zarządzeń dot. akcji socjalnej w okresie XI 1951 — I 1952 i I—II 1952 r.; 3) orzecznictwo; 4) wyjaśnienia przepisów z zakresu prawa pracy i pokrewnych.

1806. **Przegląd ustawodawstwa pracy oraz przepisów pokrewnych za okres luty — marzec 1952 r.** Prz. Prawa społ. 1952, nr 4, str. 49—56. Dod. do mies. Prz. Zag. soc. 1952, nr 4.

UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

1807. J. P.: **Rozwój ubezpieczeń społecznych na bazie wzrostu sił wytwórczych kraju.** Prz. Ubezpiecz. społ. 1952, nr 3, str. 59—62.

Społeczny przekrój Polski przedwojennej a Polski Ludowej. Przekształcenie struktury gosp. i społecznej kraju. Rola ubezpiecz. społecznych w świetle art. 60 projektu Konstytucji.

1808. KOHN H.: **Aufgaben der Sozialversicherung auf dem Lande.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 3, str. 65—66.

Rola, zakres i zadania ubezpieczeń społecznych na wsi (w NRD).

1809. KOZUSZNIK B.: **Rozwój i perspektywy ochrony zdrowia w Polsce Ludowej.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 3, str. 11—20.

Podstawowe zadania aparatu ochrony zdrowia w Polsce Ludowej. Ochrona zdrowia w Polsce przedwojennej i w Polsce Ludowej. Organizacja ochrony zdrowia. Lecznictwo zamknięte i otwarte. Zagadnienia sanitarne. Opieka nad matką i dzieckiem. Prace naukowo-badawcze. Produkcja sprzętu i leków. Istniejące trudności. Zagadnienie kadr. Wnioski.

1810. LANCMANŃSKI Z.: **Struktura organizacyjna Ministerstwa Zabezpieczenia Społecznego RFSRR.** O nowe formy organizacyjne zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej w Polsce. Prz. Zag. soc. 1952, nr 3, str. 21—26.

Znaczenie zabezpieczenia społ. w ZSRR. Zakres działania i organizacja Min. Zabezp. Społ. Rola związków zawodowych. Wnioski dot. potrzeby reorganizacji Min. Pracy i Opieki Społecznej w Polsce Ludowej.

1811. PIOTROWSKI J.: **Etapy rozwojowe samorządu w ubezpieczeniu społecznym.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 4, str. 11—16.

Brak samorządu ubezpieczeniowego w Polsce kapitalistycznej. Organy sam. ubezpiecz. w Polsce Ludowej. Socjalistyczna org. ubezpieczeń. Udział zakładów pracy w wykonawstwie ubezpieczeń. Potrze-

ba przejęcia ubez. przez zw. zawodowe. Nowa rola i zadania ZUS.

1812. R. G.: **Rola aparatu państwa i związków zawodowych w radzieckim ubezpieczeniu społecznym.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 4, str. 23—29.

Istotne funkcje ubez. społecznych ZSRR. Podstawowe zasady organizacji i ustroj finansowy ubez. społ. ZSRR. Organy ubez. społecznych. Działalność normatywna. Literatura.

1813. **SZCZYGIELSKI J.: Renta inwalidzka w ubezpieczeniu społecznym ZSRR.** Prz. Ubezp. społ. 1952, nr 3, str. 86—91.

Uprawnienia do rent. Rodzaje rent. Staż pracy. Wysokość rent. Odmowa, redukcja i wstrzymanie renty. Postępowanie i wypłata rent.

1814. **Świadczenia ubezpieczenia emerytalnego i wypadkowego.** Wiadomości podstawowe dla delegatów i komisji socjalno-ubezpieczeniowych. Stan na 1 grudnia 1951 roku. Warszawa 1951. ZUS, s. 103, 1 nlb.

1815. **Świadczenia ubezpieczenia rodzinnego.** Instrukcja dla zakładów pracy o wypłacie zasiłków rodzinnych. Stan na 30 listopada 1951 roku. Warszawa 1952. ZUS, s. 47, 1 nlb.

1816. **Ubezpieczenia społeczne w Polsce Ludowej.** Podstawowe wiadomości. Warszawa 1951. ZUS, s. 30, 2 nlb.

Zarys i tendencje rozwoju ubezpieczeń społecznych w Polsce Ludowej. Rodzaje i zakres ubezpieczeń. Organizacja. Zadania związków zawodowych w dziedzinie ubezpieczeń społecznych.

1817. WAGNER J.: **Nemoci z powołani odszkodnowane narodem pojiszteni.** Zdрави lidu. 1952, nr 3, str. 67—69.

Czechosłow. ubezpieczenia społeczne a walka z chorobami zawodowymi.

AKCJA SOCJALNA

1818. MATRAS M.: **O zadaniach referatów socjalnych w roku 1952.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 4, str. 39—42.

Przyczyny niedociągnięć w pracy ref. socjalnych. Zadania i metody pracy ref. socjalnego. Zakres i wytyczne działania w r. 1952.

1819. SZMIDT W.: **Zagadnienia socjalne na terenie rolniczych spółdzielni produkcyjnych.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 1—2, str. 55—64.

Fundusze na cele socjalne. Urządzenia socjalne. Opieka zdrowotna. Opieka nad dzieckiem. Zagadnienia mieszkaniowe.

1820. **Organizacja i planowanie wczasów pracowników.** Praca zbiorowa pod red. B. Kani. Warszawa 1951. Polgos, s. 231. Biblioteka Zagadnień Socjalnych. T. I. Rec. A. MATEJKO. Prz. Zag. soc. 1952, nr 1—2, str. 89—90.

Rec. podkreśla wartość i znaczenie pracy omawiającej szczegółowo podstawowe zagadnienia organizacji i planowania wczasów.

ZWIĄZKI ZAWODOWE

1821. JEFANOW P., CHOMUTOW N.: **Ewropiejskaja konfieriencija mietallistow.** Profies. sojuzy. 1952, nr 3, str. 40—44.

Omówienie uchwał przyjętych przez europejską konferencję metalowców na zjeździe w Wiedniu (15.II.1952 r.). Warunki pracy i płace. Udział w walce o pokój, postęp i demokrację.

1822. **Masowa praca bibliotek związkowych.** Z doświadczeń bibliotek radzieckich związków zawodowych. Tłum. z ros. Warszawa 1951. K i W, s. 97, 2 nlb.

Podsumowanie doświadczeń trzech radzieckich bibliotek związkowych. Osiągnięcia w zakresie upowszechniania czytelnictwa wśród członków zw. zaw. Działalność polityczno-wychowawcza. Pomoc w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych pracowników.

1823. LETUNOW N.: **Bolgarskije profsojuzy-aktywne stroiteli nowoj žizni.** Profies. sojuzy. 1952, nr 3, str. 33—39.

Etapy rozwoju bułgarskich związków zawodowych. Zdobyte socjalne klas pracujących Bułgarii. Rola zw. zawodowych w budowaniu podstaw socjalizmu w Bułgarii.

1824. **Radzieckie związki zawodowe doskonala swa prace organizacyjna.** Prz. związk. 1952, nr 3, str. 122—124.

Zadania radzieckich zw. zawodowych na rok 1952. Kierowanie współzawodnictwem pracy. Ścisła współpraca z aktywnym społecznym. Szkolenie aktywu społecznego.

1825. **Ustaw Wsiemirnoj Fiedieracii Professionalnych Sojuzow.** Moskwa 1951. Profizdat, s. 22, 2 nlb.

Tekst statutu przyjętego na kongresie Wszechświatowej Federacji Związków Zawodowych w Paryżu w październiku 1945 r. Rezolucja i zmiany uchwalone na II kongresie w Wiedniu.

Zob. poz. 1512—13, 1837.

XIII P R Z E M Y S Ł

ZAGADNIENIA OGÓLNE

1826. **JEFIMOW A. N.: Woprosy tiechniczeskowo pro-griessa w SSSR.** Moskwa 1951. Gospolizdat, s. 172, 3 nlb.

Rola partii w walce o postęp techniczny. Środki realizacji postępu technicznego w ZSRR. Osiągnięcia w tym zakresie, szczególnie na wielkich budowach komunizmu.

1827. JEZIERSKI S.: **Wskaźniki techniczno-ekonomiczne stosowane w przemyśle.** Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 3, str. 111—115.

1828. **MALISZ B.: Lokalizacja przemysłu.** Zasady ogólne. Warszawa 1952. PWT, s. 155, 1 nlb. Instytut Urbanistyki i Architektury.

Próba teoretycznego ujęcia ogólnych zasad lokalizacji przemysłu w warunkach gospodarki planowej. Rola lokalizacji przemysłu w okresie budow-

nictwa socjalizmu. Istota i metoda lokalizacji przemysłu. Zasady ogólnej lokalizacji przemysłu i przesłanki szczegółowej lokalizacji zakładów przemysłowych. Myślą przewodnią pracy jest omówienie problematyki przestrzennego zagospodarowania kraju w nawiązaniu do zadań Planu 6-letniego.

1829. PRUDIENSKIJ G., KONOWAŁOW W.: **Za glubokoje oswieszczenie woprosow tiechniczeskowo normowanija.** Wopr. ekonom. 1952, nr 2, str. 116—120.

Omówienie ważniejszych publikacji radzieckich z zakresu normowania technicznego. Terminologia. Struktura procesu produkcyjnego.

1830. **Rok 1951 w polskiej normalizacji.** Wiad. PKN. 1952, nr 3, str. 161—171.

Zakres stosowania Polskich Norm ustalonych w r. 1951. Akcja szkolenia kadr normalizatorów.

1831. SZYR E.: **Z zagadnień pracy organizacji partyjnych w przemyśle.** Nowe Drogi. 1952, z. 3, str. 21—34.

Walka o wykonanie i przekroczenie planów przedsiębiorstw przemysłowych podstawowym zadaniem zakładowych komórek partyjnych. Ścisła współpraca POP z kierownictwem przedsiębiorstw. Znaczenie systematycznej i wnikliwej kontroli. Walka o rytmiczność pracy.

1832. THANIM J.: **Zur Diskussion technisch-wirtschaftlichen Kennziffern.** Wirtschaft. 1952, nr 5, str. 9.

Materiał do dyskusji na temat możliwości szerszego stosowania planów wskaźnikowych w planach produkcyjnych zakładów przemysłowych oraz w planach rocznych 5-letki NRD.

1823. ★WRZOSEK A.: **Przemysł środków produkcji.** Warszawa 1951. Czyt., s. 55, 3 nlb. Wiedza Powszechna 857.

Lokalizacja przemysłu w Polsce przedwojennej i obecnie. Rozwój przemysłu w Planie 6-letnim. Omówienie poszczególnych gałęzi przemysłu produkujących narzędzia pracy i podstawowe surowce. (Energetyka, metalurgia, przemysł metalowy, elektrotechniczny, chemiczny oraz materiałów budowlanych). Zob. poz. 1144.

Zob. poz. 1548, 1649, 1767, 1793, 1795.

PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁOWE

1834. ARAKIELJAN A.: **Ispolzowanije osnovnych sriedstw socialistycznej promyslennosti SSSR.** 2 Izd. Moskwa 1951. Gospolitizdat. Rec. SAWONIN Je.: **Kniga ob osnovnych sriedstwach socialistycznej promyslennosti.** Wopr. ekonom. 1952, nr 2, str. 120—123.

Recenzent wykazuje niewystarczającą analizę środków produkcji, roli planowania technicznego oraz sposobów usprawnienia obiegu środków obrotowych. Streszczenie zawartości publikacji: Struktura i klasyfikacja środków obrotowych zakładu produkcyjnego. Zagadnienia techniczne. Sposoby usprawnienia obiegu środków obrotowych przedsiębiorstw. Rozrachunek gospodarczy.

1835. BARNGOLC S.: **O pokazatielach oboracziwajemosti sriedstw priedprijatija.** Wiestn. statist. 1952, nr 1, str. 51—62.

Metody ustalania wskaźników rotacji środków obrotowych przedsiębiorstwa. Zasady analizy wyników.

1836. **Der Betriebsplan der volkseigenen Wirtschaft.** Wirtschaft. 1952, nr 3, str. 5; nr 4, str. 5; nr 5, str. 5; nr 6, str. 9; nr 7, str. 5; nr 8, str. 9; nr 9, str. 9.

Planowanie produkcji. Plan materiałowy: zapotrzebowanie i zużycie surowca, normy jego zużycia, systemy premiowania za oszczędności poczynione w tym zakresie.

1837. **Betriebsplan und Gewerkschaften.** Arbeit. 1952, nr 2, str. 55—57.

Plan zakładowy pierwszym szczeblem narodowego planu gospodarczego. Plan produkcji bazą dla pozostałych odcinkowych planów zakładowych. Rola związków zawodowych w realizowaniu planów zakładowych.

1838. BEYER H.: **Differenzen zwischen Betriebsplan und Finanzplan beseitigen.** Wirtschaft. 1952, nr 9, str. 7.

Korelacja zakładowego planu produkcji z zakładowym planem finansowym — zasadniczym warunkiem realności planu przedsiębiorstwa.

1839. DRAMPJAN G., FIEDOTOW N.: **O planirowanii wałowej produkcii promyslennosti w sopostawimych cenach.** Plan. choz. 1952, nr 1, str. 75—79.

Zastosowanie wskaźników ilościowych i wartościowych w planowaniu produkcji radzieckich przedsiębiorstw przemysłowych. Polityka cen. Zagadnienie nomenklatury wyrobów przemysłowych.

1840. FIŁOSOFOW D.: **Za ekonomiju i bierieżliwość.** W pomoszcz profsojuz. aktiwu. 1952, nr 3, str. 17—19.

Zalecenia dot. oszczędnego zużywania materiałów i czasu roboczego na produkcję.

1841. KLAS J.: **Zakladni mzdowe-uczetni formularz.** Podnikowy Hospodarz. 1952, nr 2, str. 30—34.

Opis stosowanych w czechosł. przeds. przemysł. podstawowych formularzy w dziale pracy i płacy.

1842. ★KRICZEWSKIJ B. Ju.: **Finansowaja rabota na promyslennom priedprijatii.** Moskwa 1951. Gosfinizdat, s. 90, 2 nlb.

Podręcznik dla pracowników finansowych w przedsiębiorstwach przemysłowych. Wyniki zakładów przemysłowych Leningradu w zakresie uporządkowania i usprawnienia finansów. Zagadnienia przyspieszenia rotacji środków obrotowych przedsiębiorstwa, rozrachunku gospodarczego, akumulacji i mobilizacji rezerw. Planowanie finansowe. Gospodarka materiałowa. Kontrola finansowa.

1843. KUCZERA A.: **Organisaczni zajiszteni technologickeho rozwoje wyroby.** Strojirenstwi. 1952, nr 3, str. 97—99.

Rola i funkcje kierownictwa technicznego w przeds. uspołecznionym.

1844. KUCZERA B.: **Problem silniczni doprawy w zawodech.** Podnikowy Hospodarz. 1952, nr 3, str. 60—64.

Sporządzanie planu transportu przedsiębiorstwa. Wskaźniki wydajności parku transportowego. Technika sporządzania planu transportu.

1845. ★RJABOW S.: **Rada Zakładowa w walce o przyspieszenie obiegu środków obrotowych.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. K i W, s. 48, 3 nlb.

Znaczenie walki o przyspieszenie obiegu środków obrotowych w gospodarce socjalistycznej. Zadania związków zawodowych w zakresie propagandy tej walki. Szkolenie techniczne pracowników. Mechanizacja pracy. Twórcza współpraca inżynierów i robotników. Znaczenie współzawodnictwa na tym odcinku. Osiągnięcia i przykład przodujących zakładów pracy radzieckiego przemysłu budowy maszyn.

1846. ★**Socjalistyczne wykorzystanie środków trwałych w produkcji.** Z doświadczeń fabryk moskiewskich. Praca zbiorowa. Tłum. z ros. Warszawa 1952. Polgos, s. 125. Biblioteka Przemysłu T. 50.

Omówienie konkretnych, praktycznych osiągnięć i doświadczeń różnych zakładów przemysłowych w ZSRR w zakresie jak najlepszego wykorzystania środków trwałych. Przykłady udoskonalenia metod produkcji, polepszania warunków pracy i jej racjonalizacji. Wprowadzanie stachanowskich metod pracy. Walka o jak najlepsze wykorzystanie możliwości techn. przedsiębiorstwa.

1847. SROCZYŃSKI W.: **O metodologii planu zaopatrzenia na r. 1952.** Gosp. mater. 1952, nr 2, str. 51—54.

Uzasadnienie dokonanych zmian w planowaniu zaopatrzenia na r. 1952. Etapy i przebieg prac nad planem zaopatrzenia. Plan zużycia a plan zaopatrzenia.

1848. TIEPŁOW G. W.: **Struktura organizacyjna planowania w przedsiębiorstwie i ich podstawowe funkcje.** Ekonom. Org. Pracy. 1952, nr 3, str. 124—127.

Podstawowe funkcje organów planowania w zarządzie przedsiębiorstwa. Stosunek wzajemny między organami planowania w zarządzie zakładu i innymi jego działami. Organy planowania w wydziałach i ich podstawowe funkcje.

(Tłum. wyjątku z pracy pt. „Planowanie na maszynostroitelnych zawodach”. Moskwa 1949, str. 52—57).

1849. TOLWIŃSKI A.: **Usprawnienie transportu wewnątrzzakładowego obniża koszty własne produkcji.** Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 3, str. 119—121.

Cel i zadania planu usprawnienia i mechanizacji transportu wewnątrzzakładowego.

1850. WEINBERGER B.: **Die Grundlage der Wirtschaftlichen Rechnungsführung und ihre Anwendung.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 3, str. 116—123; nr 4, str. 174—176.

Znaczenie ekonomiczne rozrachunku gospodarczego. Istota, treść i zasady rozr. gosp. oraz zastosowanie tych zasad w przedsiębiorstwach socjalistycznych NRD.

1851. WITKOWSKI H.: **Gospodarka metalami nieżelaznymi w zakładzie produkcyjnym.** Gosp. mater. 1952, nr 3, str. 101—110.

Określenie, kwalifikacja, planowanie zaopatrzenia, obrót, przydziały, normy zapasu i zbiórka półfabrykatów i złomu metali nieżelaznych.

1852. ŻŁOTNICKI G.: **Planowanie wewnątrzzakładowe warunkiem rytmiczności pracy.** Życie gosp. 1952, nr 6, str. 287—289.

Wytyczne i metody wykonywania planów wewnątrzzakładowych.

Zob. poz. 1664, 1671, 1680, 1747.

BUDOWNICTWO — INWESTYCJE

1853. ARASZKIEWICZ S.: **Wstęp do analizy kosztów własnych w budownictwie (jako czynnika kontrolnego realizacji planowanych oszczędności).** Inw. i Budown. 1952, nr 3, str. 10—15.

1854. BAYER W.: **1952, das Jahr grossen Investitionen.** Wirtschaft. 1952, nr 8, str. 5.

Perspektywiczny plan inwestycyjny NRD na r. 1952. Wytyczne sporządzania dokumentacji technicznej, wykonawstwa i kontroli wykonania planu.

1855. BĄBIŃSKI C.: **Zagadnienie postępu organizacyjnego w budownictwie.** Inw. i Budown. 1952, nr 3, str. 2—10.

Zadania budownictwa przemysłowego w Planie 6-letnim. Potrzeba szybkiego wprowadzenia usprawnień techn. i organizacyjnych do budown. przemysłowego. Zadania nowych, lepszych form organizacyjnych w chwili obecnej (plany rzeczowe, generalne wykonawstwo, projekty organizacji budowy, planowanie tygodniowo-dobowe, służba dyspozytorska).

1856. ★CHRAKOWSKIJ A. Z., SZUR A. M.: **Industriałizacja małoetażowo żyliszcznowo stroitielstwa.** Moskwa 1950. Gos. Izdat. Stroitel. Litier., s. 318, 1 nlb.

Znaczenie i zastosowanie prefabrykatów w masowym budownictwie małych domów mieszkalnych. Wskaźniki techniczno-ekonomiczne i organizacja produkcji prefabrykatów.

1857. CZAJKA W.: **Analiza kosztów budownictwa mieszkaniowego.** Inw. i Budown. 1952, nr 3, str. 22—25.

1858. E. S.: **Wirtschaftliche Rechnungsführung in der volkseigenen Bauindustrie-Sache aller Bauaktivisten.** Wirtschaft. 1952, nr 3, str. 8.

Zamierzenia rocznego (1952) i 5-letniego planu budownictwa przemysłowego i mieszkaniowego NRD. Technika radziecka i metody pracy stachanowców przykładem dla budowniczych NRD. Współzawodnictwo, plany zakładowe, wprowadzanie systemu rozrachunku gospodarczego w przemyśle budowlanym NRD — źródłem nowych sukcesów gospodarki budowlanej.

1859. ★KAZINICKIJ M. J., JUDIN Ja. M.: **Kapitalnoje stroitielstwo w promyslennosti stroitielnych materialow.** Red. Popow A. N. Moskwa 1951. Promstrojizdat, s. 311, 1 nlb., 1 tabl.

Zagadnienia inwestycyjne w przemyśle materiałowym budowlanych. Dokumentacja w zakresie projektowania. Zagadnienia organizacyjno-techniczne. Zaopatrzenie materiałowo-techniczne. Poszukiwanie źródeł surowców mineralnych dla uruchomienia produkcji.

1860. KOSS A.: **Zasady i tryb zawierania umów.** Inw. i Budown. 1952, nr 3, str. 44—46.

Omówienie zarządzenia Przew. PKPG Nr 5 z dnia 11.I.52 r. w sprawie zasad i trybu zawierania umów o wykonanie robót budowlano-montażowych objętych Planem Inwestycyjnym.

1861. MAŁACHOWSKI M.: **Zagadnienie form organizacyjnych i planowania w budownictwie w r. 1952.** Gosp. plan. 1952, nr 3, str. 17—22.

Analiza osiągnięć organizacyjnych budownictwa w r. 1951. Postęp w dziedzinie planowania budownictwa. Konieczność rozbudowy planowania na najniższych szczeblach. Działalność normatywna.

1862. MAZUR M. P., PIEWZNIER W. S.: **Potoczno-skorostnoje stroitielstwo żelezo-bietonnych zdani.** Stroitieln. promysl. 1952, nr 1, str. 17—23.

Projektowanie prac budowlano-montażowych przy konstrukcjach żelazo-betonowych w budownictwie mieszkaniowym. Prace przygotowawcze. Organizacja robót metodą szybkościowo-potokową.

1863. ★NIKIFOROW I. A.: **Analiz choziajstwiennoj diejatielnosti stroitielnych organizacij.** Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 120.

Metody analizy działalności gospodarczej przedsiębiorstw wykonawstwa budowlanego. Prace przygotowawcze. Materiały. Analiza kosztów, dochodowości, środków obrotowych i systemu gospodarczego. Rec. DJACZKOW M. Woprosy analiza choziajstwiennoj diejatielnosti stroitielnych organizacij. Plan. choz. 1952, nr 1, str. 92—96. Uwagi krytyczne recenzenta na temat stronniczości autora w ocenie zjawisk gospod., niewłaściwego podziału materiału, oraz niewystarczającego pogłębienia zagadnienia zaopatrzenia i cen porównawczych.

1864. **Przegląd aktów normatywnych w zakresie budownictwa.** Inw. i Budown. 1952, nr 3, str. 47—48.

Zarządzenia PKPG, min. Budownictwa Miast i Osiedli, Min. Gosp. Komunalnej, Min. Górnictwa, Min. Przem. Lekkiego i uchwały Prez. Rządu — z m-ca stycznia 1952 r.

1865. **Przegląd aktów normatywnych w zakresie Planu/ I/nwestycyjnego/ 1952 r.** Inw. i Budown. 1952, nr 3, str. 46—47.

Dotyczy zarządzeń PKPG i Min. Finansów z m-ca grudnia 1951 r.

1866. PUDOWIEJEW P.: **Iz opyta planirowanija miestnych stroitielnych materialow.** Plan. choz. 1952, nr 1, str. 80—83.

Wyniki doświadczeń radzieckiego przemysłu materiałów budowlanych w zakresie zwiększenia produkcji i obniżenia kosztów własnych.

1867. SIGUSCH F.: **Neureglung der Investitionen 1952.** Wirtschaft. 1952, nr 9, str. 9.

Nowe przepisy dotyczące planowania, finansowania, pojęcia inwestycji i kapitalnych remontów w r. 1952 w NRD.

1868. SZONERT K.: **Tryb zaopatrzenia i dystrybucja materiałów budowlanych w 1952 r.** Gosp. mater. 1952, nr 2, str. 61—63.

1869. THIERRY J.: **Dyspeczerski system kierowania budową.** Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 2, str. 77—82.

Istota, cele i zadania systemu dyspeczerskiego. System dyspecz. w ZSRR i w budownictwie polskim. Zasadnicze błędy systemu i ich przyczyny. Warun-

ki wprowadzenia dyspeczeryzacji. Techniczne środki łączności dyspeczerskiej. Wnioski. (Art. dyskusyjny).

1870. ★ WISLICKI A.: **Mechanizacja budownictwa w Planie Sześcioletnim**. Warszawa 1952. PWT, s. 149, 1 nrb.

Mechanizacja jako kluczowe zagadnienie Planu 6-letniego. Wpływ mechanizacji na wydajność pracy i obniżenie kosztów. Znaczenie mechanizacji dla poprawy warunków pracy. Mechanizacja robót ziemnych w Planie 6-letnim. Mechanizacja innych robót budowlanych. Mała mechanizacja.

1871. **Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 49 z dnia 22 lutego 1952 r. w sprawie planów kwartalnych biur projektów**. Biul. PKPG. 1952, nr 8, poz. 55, str. 59.

1872. **Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 48 z dnia 22 lutego 1952 r. w sprawie kwartalnych planów przedsiębiorstw budowlano-montażowych objętych planowaniem centralnym**. Biul. PKPG. 1952, nr 8, poz. 54, str. 58—59.

1873. **Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 86 z dn. 20 marca 1952 r. w sprawie utworzenia Głównej Komisji Oceny Projektów Inwestycyjnych przy Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego**. Biul. PKPG. 1952, nr 12, poz. 74, str. 83—85.

Zob. poz. 1675, 1679, 1682, 1711, 1786.

GÓRNICTWO — ENERGETYKA

1874. ACHUTIN A.: **Kujbyszewska i Stalingradzka jądrowa elektrownia — wieliczajšie sooruzienije stalinsoj epochi**. Plan. choz. 1952, nr 1, str. 16—28.

Siłownia wodna w Stalingradzie i Kujbyszewie — zdobyczą komunizmu. Plan wykorzystania energii elektrycznej wyprodukowanej przez te zakłady, na potrzeby rolnictwa, gospodarstw domowych oraz na cele komunalne. Stan robót budowlanych.

1875. B. ST.: **Hospodarne pouziwani stlaczeneho wzduchu**. Nowy Hornik. 1952, nr 4, str. 87—89.

Problem oszczędnej gospodarki sprężonym powietrzem w górnictwie.

1876. **Knigi i statii po gornomu diełu**. Gorn. ž. 1952, nr 4, str. 39—40.

Adnotowana bibliografia ostatnich wydawnictw radzieckich z zakresu górnictwa.

1877. KRZYŻANOWSKI G.: **Dwie drogi energetyki**. Nowe Czasy. 1952, z. 10, str. 3—6.

Rozwój energetyki w ZSRR. Wielkie Budowle Komunistyczne jako baza dla elektryfikacji transportu kolejowego i wszystkich gałęzi przemysłu ZSRR. Bezplanowa i marnotrawna gospodarka energetyką w krajach kapitalistycznych. Polityka zbrojeń uniemożliwia krajom kapitalistycznym rozwój budownictwa energetycznego.

1878. KUMMER F.: **Nowy madarski uhelny kombajn Sz. T. K. Uhli a Rudy**. 1952, nr 1, str. 12—15.

Nowy węgierski kombajn węglowy Sz. T. K. Opis jego konstrukcji, pracy oraz dokładny schemat.

1879. KUŹMIN A. S.: **Za dalniejszeje razwitije ugołnojj promyszlenosti**. Ugoł. 1952, nr 1, str. 1—7.

Czynniki wzrostu produkcji radzieckiego przemysłu węglowego. Mechanizacja procesów produkcyjnych. Organizacja pracy. Zaopatrzenie materiałowo-techniczne. Współzawodnictwo o ilość i jakość produkcji. Prace naukowo-badawcze.

1880. LESZ M.: **Węzłowe zagadnienia przemysłu węglowego w 1952 roku**. Nowe Drogi. 1952, z. 4, str. 49—60.

Zadania produkcyjne przemysłu węglowego w świetle listu Prez. Bieruta do górników polskich, wzywającego do podwyższenia produkcji. Wytyczne walki o wykonanie tych zadań: stała walka o wzrost wydajności pracy; odpowiednia organizacja pracy; mechanizacja kopalń; walka o nowe, wykwalifikowane kadry; wzmoczenie czujności rewolucyjnej na odcinku przemysłu węglowego.

1881. **Litieratura po promyszlennoj energetikie**. Promysl. energ. 1952, nr 2, str. 30—31.

Adnotowana bibliografia ostatnich wydawnictw radzieckich z zakresu przemysłu energetycznego.

1882. MAMCZARCZYK M.: **Finansowe zadania w r. 1952 w Resorcie Górnictwa**. Gosp. gór. 1952, nr 3, str. 7—11.

Plan kosztów własnych na r. 1952 i jego zadania w przem. budowy maszyn górniczych, koksochemicznym, naftowym i węglowym. Zagadnienie planowej akumulacji w r. 1952. Normatywy środków obrotowych. Źródła pokrycia finansowego inwestycji. Bieżąca kontrola obniżania kosztów własnych.

1883. MATUSEWICZ J.: **Uwagi metodyczne do planowania wodno-gospodarczego**. Gosp. wodna. 1952, nr 2, str. 41—47.

Podstawy z zasady planowania wodno-gospodarczego. Podstawy hydrologiczne i fizyko-geograficzne do bilansu wody. Normy potrzeb i zużycie wody przez konsumentów. Literatura.

1884. MICHEJDA J.: **Techniczne i ekonomiczne podstawy przesyłu energii elektrycznej na duże odległości**. Energet. 1952, nr 2, str. 68—72.

Zagadnienie międzypaństwowych dalekosieżnych sieci najwyższego napięcia. Możliwości wykorzystania zasobów sił wodnych i paliw niskogatunkowych do produkcji energii. Kształtowanie się kosztów przesyłu. Powiązania sieciowe. Zagadnienie lokalizacji elektrowni i przesyłu energii na duże odległości w ZSRR. Wnioski.

1885. **Nowaja litieratura po ekonomii topliwa**. Za ekonom. topliwa. 1952, nr 1, str. 39—40; nr 2, str. 40; nr 3, str. 40.

Zestawienie książek i artykułów (opublikowanych w ZSRR) z zakresu gospodarki paliwami.

1886. **Nowyje knigi i žurnalnyje statii po gornomu diełu**. Ugoł. 1952, nr 1, str. 47—48.

Adnotowana bibliografia publikacji z zakresu górnictwa.

1887. **Nowyje knigi po elektricestwie, elektrotechniki, elektroenergetiki**. Elektricestwo. 1952, nr 1, str. 96.

Zestawienie radzieckich wydawnictw z zakresu przemysłu elektrotechnicznego i elektroenergetycznego za 1951 r.

1888. ★ PELNARZ A.: **Grafy cyklicke prace w hornictwi**. Praha 1952. Prace, s. 63.

Doświadczenia radzieckiego górnictwa w zakresie pracy wg harmonogramu cykliczności. Sposób sporządzania harmonogramu cykliczności i jego odczytywanie.

1889. SAWCZENKO A. A.: **Zadaczi dalniejszewo razwitija dobyczy ugla otkrytym sposobom**. Ugoł. 1952, nr 1, str. 8—11.

Wydobycie węgla na kopalniach radzieckich systemem odkrywkowym. Osiągnięcia i możliwości w tym zakresie.

1890. SCHENK J.: **Mechanisace praci při hloubeni jam w SSSR**. Mechanisace. 1952, nr 1—2, str. 6—10.

Mechanizacja prac przy pogłębianiu szybów. Rodzaje maszyn. Wykresy.

1891. SUCHONOWA Je. M.: **Iz istorii gielologiczesko-wo issledowanija Donbassa.** Ugol. 1952, nr 1, str. 39—42.

Zarys historyczny powstania i rozwoju górnictwa węglowego w Zagłębiu Donieckim.

1892. WOROBJEW W. I.: **Pierwyje itogi ciklicznoj organizacii truda na szachtach kombinata Kuzbassu-gol.** Ugol. 1952, nr 1, str. 11—12.

Rozwój i osiągnięcia radzieckiego górnictwa węglowego w wyniku zastosowania metody zwanej „jeden cykl produkcyjny na dobę“.

1893. ZASIADKO A.: **Miechanizacija — osnowa rosta proizvoditelności truda w ugodnoj promyszlennosti.** Bolszewik. 1952, nr 3, str. 35—45.

Wzrost wydajności pracy wynikiem mechanizacji procesów produkcyjnych w przemyśle węglowym. Rozwój tej mechanizacji w ZSRR w l. 1927—1940. Zadania 2 powojennej pięcioletki w tym zakresie.

Zob. poz. 1749, 1764, 1773, 2093.

PRZEMYSŁ CHEMICZNY

1894. OBUCHOWSKIJ Ja.: **O rasszirienii riesursow kokszuszczichsia uglej w Donbassie.** Plan. choz. 1952, nr 1, str. 54—60.

Rozwój koksochemii w ZSRR w ostatnich latach. Zadania w zakresie maksymalnego wykorzystania węgla i jego przetworów.

1895. SLUNECZKO M.: **O urczowani wyrobni kapa-city.** Chemicky Prumysl. 1952, nr 3, str. 67—71.

Określanie zdolności produkcyjnej przedsiębiorstwa przemysłu chemicznego.

1896. ★WEYROCH J.: **Chemia wielki czarodziej.** (reportaż z Zakładów Chemicznych w Dworkach). Warszawa 1952. K i W, s. 37, 2 nlb. Wielkie Budowle Planu Sześcioletniego.

Rozwój przemysłu chemicznego w Planie 6-letnim. Znaczenie przemysłu chemicznego dla gospodarki polskiej. Nowy kombinat przemysłu chemicznego w Dworkach k. Oświęcimia.

PRZEMYSŁ CIĘŻKI

1897. ALEKSIEJEW S. A.: **Organizacija ewidencii zużycia materiałow.** Operatywne planowanie produkcji. str. 52—84. Zob. poz. 1907.

Racjonalna organizacja ewidencji wykorzystania materiałów w produkcji — jednym z najważniejszych warunków oszczędnej gospodarki materiałami. Współpraca działów zaopatrzenia z planistami i działem księgowości w przedsiębiorstwie. Konieczność współpracy z działem produkcji. Wskazania organizacyjne.

1898. ALPEROWICZ A. M.: **Magazyny produkcyjne i organizacija planowej pracy przedsiębiorstwa.** Operatywne planowanie produkcji. str. 7—32. Zob. poz. 1907.

Produkcja potokowa a rodzaje magazynów. Wytyczne organizacje magazynu półfabrykatów w przemyśle budowy maszyn. Organizacja magazynu kompletowania gotowych części do montażu maszyn. Magazyny międzyoperacyjne w wydziałach mechanicznych.

1899. ★BOREJDO I.: **Hutnictwo w Planie 6-letnim.** Warszawa 1952. PWT, s. 74, 2 nlb.

Hutnictwo polskie w okresie międzywojennym i jego rozwój po wyzwoleniu. Założenia i zadania Planu 6-letniego w zakresie hutnictwa. Mechanizacja i automatyzacja produkcji hutniczej.

1900. BURSCHE J.: **Planowanie wykonawcze w fabrykach budowy maszyn o produkcji seryjnej.** Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 3, str. 94—104.

Systemy planowania wykonawczego w zależności od zadań produkcyjnych zakładu. Przykładowy system planowania wykonawczego dla jednego z zakładów przem. budowy maszyn elektrycznych

(zadania, czynniki, warunki wykonania, wykresy, tablice). Wnioski.

1901. GUBIENKO W. P.: **Stosowanie pojemników namiarowych dla ewidencji produkcji.** Operatywne planowanie produkcji. str. 33—51. Zob. poz. 1907.

Dobra organizacja stanowiska roboczego warunkiem właściwej ewidencji produkcji. Opis konstrukcji i zastosowanie pojemników namiarowych w przemyśle budowy maszyn.

1902. CHODOROWSKIJ Ł.: **Za kompleksnuju ekonomiju mietalłow.** W pomoščz profsojuz. aktiwu. 1952, nr 4, str. 10—12.

Doświadczenia radzieckie dot. metod oszczędzania surowców w przemyśle metalowym.

1903. ★KARACZ J.: **Walczymy o surówkę i stal.** Katowice 1952. Czyt., s. 88, 1 nlb. Wiedza Powszechna.

Znaczenie żelaza i stali dla uprzemysłowienia kraju. Zadania hutnictwa w Polsce Ludowej. Walka o wzrost produkcji żelaza i stali w Polsce. Socjalistyczne współzawodnictwa i socjalistyczny stosunek do pracy polskich hutników gwarantują wykonanie Planu 6-letniego. Wyniki produkcyjne zakładów huty „Częstochowa“, „Kościszko“ i innych hut polskich.

1904. KLEGA W., PARDUBSKY B., SEDLACZEK: **Nowe metody regulace wyrobni procesy w težkem strojirenstwi.** Strojirenstwi. 1952, nr 3, str. 103—105.

Nowe metody kierowania produkcją w przemyśle budowy maszyn ciężkich. Zadania technicznej kontroli produkcji. Kierowanie produkcją przy pomocy kontroli i statystyki.

1905. KLIMENT G.: **K dalszemu rozwoju strojiren-skeho prumyslu.** Strojirenstwi. 1952, nr 1, str. 1—2.

Wypowiedzi ministra czechosłowackiego przemysłu budowy maszyn ciężkich na temat zadań tego resortu w r. 1952. Doświadczenia 1951 r. Zadania 4 roku planu 5-letniego. Walka o zwiększenie wydajności pracy, o dyscyplinę technologii produkcji, organizację pracy oraz upowszechnienie radzieckich metod pracy.

1906. ŁAPOT S.: **Wzmóc walke o wykonanie zadań w hutnictwie.** Nowe Drogi. 1952, z 3, str. 35—44.

Prez. Bierut o zadaniach Partii w walce o plan. Analiza sytuacji i zadań hutnictwa w trzecim roku Planu 6-letniego. Konieczność walki o wykorzystanie rezerw produkcyjnych. Walka o usprawnienia techniczne i organizacyjne. Zabezpieczenie stałości zakładów. Mechanizacja i automatyzacja pracy. Wzmocnienie dyscypliny technologicznej.

1907. ★Operatywne planowanie produkcji. Praca zbiorowa pod red. S. Gejdysza. Cz. II. Tłum. z ros. Warszawa 1952. Polgos, s. 100, 1 nlb. Biblioteka Przemysłu T. 16.

Zob. poz. 1897—98, 1901, 1908.

1908. SANDOMIRSKIJ S. B.: **Operatywna ewidencija ruchu części w wydziałach mechanicznych.** Operatywne planowanie produkcji. str. 85—100. Zob. poz. 1907.

Prawidłowa organizacja operatywnej ewidencji ruchu części maszyn będących w produkcji jako warunek systematycznej kontroli stanu materiałów. Wskazania praktyczne dot. sposobów ewidencji, oparte na doświadczeniach radzieckiego Instytutu Naukowego Techniki Lotniczej.

1909. SWOBODA M.: **Sowetska technika — pomoc naszemu gospodarstwu.** Strojrenstwi. 1952, nr 1, str. 2—4.

Wypowiedź wiceministra czechosł. przem. budowy maszyn na temat aktualnych problemów swego resortu. Warunki realizacji planu na r. 1952: znaczenie odpowiedzialności osobistej, modernizacja produkcji, konieczność korzystania z doświadczeń radzieckiego przemysłu budowy maszyn.

1910. TOŁSTYCH A.: **Puti sokraszczenija proizvodstwiennowo cikla na maszinostroitelnych priedpri-jatjach.** Plan. choz. 1952, nr 1, str. 41—53.

Struktura cyklu produkcyjnego w zakładzie budowy maszyn. Wykorzystanie rezerw w zakresie skrócenia cyklu produkcyjnego i zużycia materiałów przy systemie produkcji potokowej.

Zob. poz. 1848.

PRZEMYSŁ LEKKI

1911. CICHECKI E.: **Metody planowania i kontroli zużycia surowców włókienniczych.** Gosp. mater. 1952, nr 3, str. 94—101.

Ogólne zagadnienia z zakresu normowania zużycia, gospodarki odpadkami i rozliczeń surowcowych.

1912. FILIPPOW A. F.: **Oпыт бор'бы за высокое качество продукции.** Легкая промышлен. 1952, nr 2, str. 3—6.

Doświadczenie osiągnięte w walce moskiewskich zakładów przemysłu dzianego o podniesienie jakości produkcji. Rodzaje stosowanych usprawnień.

1913. GWIŹDŹ ST.: **Bilans pracy przemysłu izolacyjnego.** Mater. budowl. 1952, nr 3, str. 77—80.

Analiza wykonania zadań produkcyjnych, postępu technicznego oraz organizacji i ekonomiki pracy w r. 1951. Zasadnicze osiągnięcia i braki.

1914. JÓŹWIAK A.: **Zadania przemysłu bawełniarskiego na rok 1952.** Przem. włókien. 1952, nr 2, str. 41—43.

Konieczność zwiększenia produkcji, wydajności pracy, zmniejszenia przestojów maszyn i ilości odpadków. Walka o obniżenie kosztów własnych.

1915. KORDASZEWSKI J.: **Niektóre zagadnienia rozwoju przemysłu lekkiego w Planie Sześcioletnim.** Ekonomista. 1952, z. 1, str. 59—83.

Kształtowanie się rozwoju przemysłu lekkiego w ustroju kapitalistycznym. Rozwój przemysłu artykułów powszechnego użytku w gospodarce socjalistycznej. Omówienie zadań i założeń Planu 6-letniego w odniesieniu do poszczególnych działów przemysłu lekkiego. Walka o jakość i estetykę produkcji. Walka o obniżkę kosztów produkcji i wykorzystanie rezerw produkcyjnych.

1916. KOZŁOWSKI J.: **O kosztach własnych w przemyśle papierniczym.** Prz. papiern. 1952, nr 1, str. 18—21; nr 2, str. 39—40.

Omówienie struktury kosztów własnych w przem. papierniczym. 9 tabel.

1917. LASKOWSKA K.: **Przemysł bawełniany rozpoczynając realizację planu 1952 roku.** Życie gosp. 1952, nr 5, str. 226—229.

Potrzeba rytmiczności produkcji i systematycznej pracy zakładów przem. bawełnianego. Niedomagania w zakresie szkolenia zawodowego i popularyzacji przodujących metod pracy.

1918. ŁACHECKI C.: **Osiągnięcia przemysłu papierniczego w drugim i zadania na trzeci rok Planu 6-letniego.** Prz. papiern. 1952, nr 2, str. 25—27.

1919. **Zestawienie bibliograficzne książek polskich i ważniejszych radzieckich wydanych w latach 1949—1951 z działy tartaczniactwa.** Przem. drzewny. 1952, nr 2, str. nlb.

1920. ZOŁOTARIEW N. I.: **Nauka na służbie produkcji.** Tiekstil. promysl. 1952, nr 1, str. 20—23.

Uwagi na temat konferencji Centralnego Naukowego Instytutu Włókienniczego w Moskwie w sprawie współpracy nauki z praktyką.

Zob. poz. 1751, 1766, 1784, 2052, 2092.

PRZEMYSŁ ROLNY I SPOŻYWCZY

1921. GOLDBERG A.: **Niekotoryje faktory sniżeniya siebiestoimosti produkcii.** Mołocz. promysl. 1952, nr 2, str. 13—21.

Czynniki obniżenia kosztów produkcji w radzieckim przemyśle mleczarskim. Zużycie surowców i materiałów pomocniczych. Zalecenia dotyczące sposobów zmniejszania strat.

1922. HOFFMAN M.: **Przemysł rolno-spożywczy wstępuje w trzeci rok Planu Sześcioletniego.** Przem. rolny. 1952, nr 2, str. 46—50.

Wykonanie zadań planu na r. 1951 w przemyśle rolno-spożywym. Realizacja zadań planu na r. 1952 (Wytyczne).

1923. KAMIŃSKI J.: **Magazynowanie i konserwacja zboża jako czołowe zadania aparatu PZZ.** Gosp. zboż. 1952, nr 2, str. 8—11.

Mechanizacja urządzeń wewnątrzzakładowych. Zagadnienie jakościowej oceny stanu zboż. Suszarnie zbożowe. Obniżka kosztów własnych.

1924. SIRIK W.: **O technическом pieriewoorużenii mołocznoj promyslennosti.** Mołocz. promysl. 1952, nr 2, str. 5—12.

Rozwój mechanizacji radzieckiego przemysłu mleczarskiego w l. 1946—1948. Organizacja zbiornic mleka. Miejskie zakłady mleczarskie. Urządzenia do konserwacji mleka i jego przetworów.

1925. STRZELECKI R.: **Struktura kosztów w przemyśle młynarskim.** Gosp. zboż. 1952, nr 2, str. 16—19.

1926. STRZELECKI R.: **Zadania przemysłu młynarskiego w zakresie wykonania planu na rok 1952.** Gosp. zboż. 1952, nr 3, str. 16—18.

Czynniki wykonania planu operatywnego.

Zob. poz. 1554, 1780, 2050.

DROBNA WYTWÓRCZOŚĆ — RZEMIOSŁO

1927. IWASZKIEWICZ W.: **Usługi spółdzielczości pracy dla wsi ważnym czynnikiem podniesienia produkcji rolnej.** Rzem. 1952, nr 12, str. 3.

Omówienie zarządzenia PKPG nr 186 z dn. 23.V. 1951 r. w sprawie rozszerzenia działalności spółdzielczości pracy. Pojęcie „obsługi i pomocy dla wsi”. Braki i trudności w planowaniu usług dla wsi przez centrale spółdzielcze.

1928. MAKARCZYK Z.: **Rola i aktualne problemy socjalne rzemiosła.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 1—2, str. 34—41.

Sytuacja i rola społeczna rzemiosła w okresie dzisiejszych przemian. Obecne formy organizacyjne rzemiosła. Dopyły nowych sił roboczych do rzemiosła. Zagadnienie starych kadr.

1929. MARKOWA E.: **Zwieladowanie wyroby.** Twar. 1952, nr 3—4, str. 65—67.

Rola czechosł. Centr. Komitetu dla spraw twórczości ludowej i artystycznej. Formy organizacyjne, tworzenie wzorcowych warsztatów szkoleniowych, problem zbytu.

1930. SZÓSTAKOWSKA A.: **Spółdzielczość przemysłowa i rzemieślnicza na nowym etapie.** Życie gosp. 1952, nr 3, str. 155—156.

Rozwój spółdzielczości przem. i rzemieślniczej i jej osiągnięcia w 1950—51 r. Organizacja i zadania nowopowołanego Związku Spółdzielni Przemysłowych i Rzemieślniczych.

1931. ZAREMBA J.: **Plan inwestycyjny przemysłu drobnego i rzemiosła na r. 1952.** Gosp. plan. 1952, nr 2, str. 3—46.

Omówienie zadań i podziału planu.

1932. **Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 78 z dnia 18 marca 1952 r. w sprawie kwartalno-miesięcznych planów terenowej drobnej wytwórczości.** Biul. PKPG. 1952, nr 11, poz. 68, str. 80—81.

Zob. poz. 1137, 1800, 2097.

XIV ROLNICTWO I LEŚNICTWO

ZAGADNIENIA OGÓLNE

1933. ★ALEKSANDROW N.: **Kamienny step**. Tłum. z ros. Warszawa 1951. K i W, s. 93, 2 nlb.

Stopy czarnoziemne jednym z najważniejszych bogactw ZSRR. Walka o podniesienie i zapewnienie stałych urodzajów. Pasy wiatrochronne. Przeobrażenie przyrody roślin. Walka z posuchą i wielkie prace związane z nawadnianiem obszarów pustynnych. Znaczenie Stalinowskiego Planu Przeobrażenia Przyrody dla rolnictwa radzieckiego.

1934. ★BOK J.: **Północny Kaukaz. Wrażenia z wycieczki chłopów polskich do Związku Radzieckiego**. Warszawa 1952. K i W, s. 117, 2 nlb.

1935. CYNKOW M.: **Wnutrirajonnyje rozmieszczenie otarasiej sielskowo choziajstwa**. Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 1, str. 20—30.

Zalecenia w zakresie racjonalnego rozdziału zasobów materiałowych i siły roboczej w gospodarstwach rolnych. Środki zwiększenia produkcji pasz.

1936. DIEMIDOW S.: **Sowietskaja agronomija w bor'bie za wysokuju kulturu sielskowo choziajstwa**. Plan. choz. 1952, nr 1, str. 61—74.

Wyniki prac naukowo-badawczych w zakresie podniesienia poziomu rolnictwa w ZSRR. Rozwój i stan kolektywizacji. Przeobrażenie przyrody. Mobilizacja środków realizacji zadań produkcyjnych rolnictwa radzieckiego.

1937. GODLEWSKI B.: **Walka z marnotrawstwem w rolnictwie**. Życie gosp. 1952, nr 5, str. 234—237.

Sposoby ograniczenia do minimum strat zboża przy siewie i zbiorach. Składowanie zboża. Potrzeba właściwej konserwacji maszyn i narzędzi rolniczych.

1938. H. H.: **Vier-Milliarden-Verschuldung der west-deutschen Landwirtschaft**. Wirtschaft. 1952, nr 5, str. 6.

Konieczność pokrywania deficytów gospodarczych, spowodowanych planem Schumana — przyczyną katastrofalnego stanu rolnictwa w Niemczech Zach. Trudności kredytowe w Niemczech Zach. wynikiem lichwiarskiej polityki fiskalnej banków zach.-niemieckich.

1939. KLECHA J.: **Wzmocnić siły Polski Ludowej — patriotyczny obowiązek chłopów pracujących**. Nowe Drogi. 1952, z. 4, str. 37—48.

Zadania PZPR na odcinku pracy na wsi. Charakterystyka sytuacji wsi polskiej przed 1939 r. Zdobyć chłopów polskich w okresie władzy ludowej. Oparcie ustroju Polski Ludowej na sojuszu robotniczo-chłopskim. Stała pomoc państwa dla wsi. Socjalistyczna przebudowa wsi warunkiem szybkiego uprzemysłowienia Polski.

1940. **Knigi po ekonomiki i organizaciji socialistieskowsko sielskowo choziajstwa**. Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 2, str. 57—62.

Przegląd wydawnictw z zakresu ekonomiki rolnictwa za 1950—51 r. Plan wydawniczy 1952 r.

1941. KREBAUM W.: **Der Dorfwirtschaftsplan — ein Plan der gegenseitigen Hilfe**. Wirtschaft. 1952, nr 3, str. 4.

Roczne plany gospodarcze gromad wiejskich czynnikiem mobilizującym do wykonania zadań planów terenowych i narodowego planu gospodarczego w NRD. Treść i zakres gromadzkiego planu pomocy sąsiedzkiej.

1942. ŁAPAJEW P.: **O nauczno-issledowatielskoj rabotie w obłasti ekonomiki i organizaciji sielskowo choziajstwa**. Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 2, str. 48—56.

Zakres i program prac naukowo-badawczych lokalnych instytutów ekonomiki i organizacji rolnictwa w ZSRR. Zalecenia dotyczące programu i organizacji tych badań.

1943. ŁOBANOW P.: **Wydauszeczijesia dostizienija socialistieskowsko sielskowo choziajstwa**. W pomoszcz profsojuz. aktiwu. 1952, nr 3, str. 6—12.

Zadania postawione przed rolnictwem radzieckim przez lutowe plenum CK WKP(b). Zalecenia dotyczące mobilizacji środków potrzebnych do realizacji tych zadań.

1944. ★MARCZEWSKI T.: **Od murów Kremla do stóp Kaukazu**. Wspomnienia uczestników wycieczki chłopów polskich do Związku Radzieckiego. Warszawa 1951. LSW, s. 100, 4 nlb.

1945. MEJSNER D.: **Sowietskoje sielskoje choziajstwo posle Wielikoj Otieczestwiennoj Wojny**. Za socialist. sielsk. choz. nauku. 1952, nr 1, str. 12—31.

Drogi rozwoju rolnictwa radzieckiego po 2 wojnie światowej. Plan przeobrażenia przyrody. Osiągnięcia organizacyjne i ekonomiczne sowchozów i kolchozów. Zagadnienia zootechniczne.

1946. **Nowyje knigi**. Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 1, str. nlb.

Przegląd wydawnictw radzieckich za 1951 r. z zakresu finansów i kredytu rolnego.

1947. POLAKOW B.: **Upadok sielskowo choziajstwa kapitalistieskich stran w poslewojennyje gody**. Wiestn. statist. 1952, nr 1, str. 63—75.

Wykazanie tendencyjności statystyki gospodarczej w krajach kapit. na przykładzie wskaźników produkcji gospodarstw farmerskich w St. Zjedn. Spadek produkcji rolnej jako konsekwencja rabunkowej gospodarki w Ameryce Północnej i Południowej.

1948. R. M.: **Sowietskije rabotniki sielskowo choziajstwa w Czechosłowakii**. Za socialist. sielsk. choz. nauku. 1952, nr 1, str. 32—41.

Spostrzeżenia rolników radzieckich uczestników wycieczki do Czechosłowacji w 1951 r. dot. stanu rolnictwa w tym kraju. Omówienie podstawowych czynników wzrostu plonów. Osiągnięcia przodowników pracy w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej. Rola ośrodków maszynowych. Kształtowanie się nowego stosunku do pracy w rolnictwie.

1949. ★**Reforma rolna w Chinach Ludowych**. Tłum. z ang. Warszawa 1951. K i W, s. 66, 2 nlb.

Tłumaczenie artykułów z People's of China pośw. zagadnieniu reformy rolnej w Chinach Ludowych. Omówienie tekstu ustawy o reformie rolnej z dn. 28.6.1950 r. Wprowadzanie w życie tej reformy.

1950. RI: **Mehr Initiative bei der Nutzung „nicht bewirtschafteter“ landwirtschaftlicher Flächen**. Wirtschaft. 1952, nr 9, str. 4.

Krytyka niewłaściwego wykorzystania nieużytków. Plan zagospodarowania i eksploatacji istniejących nieużytków.

1951. SZAROW I.: **Wielkije strojki komunizma i razwitije oroszajemowo ziemledielija**. Kolchozn. proizw. 1952, nr 1, str. 7—10.

Realizacja wielkiego budownictwa wodnego w ZSRR. Zadania radzieckiego planu nawodnień w 1952 r. Charakterystyka przyrodnicza i ekonomiczna nawadnianych obszarów.

1952. ★ŚWIRSKI J.: **Więcej hektarów i więcej z hektara**. Warszawa 1952. LSW, s. 31, 1 nlb.

Uchwała Prezydium Rządu w sprawie wiosennej akcji siewnej. Wytyczne walki o wykonanie pla-

nów na r. 1952 w zakresie rolnictwa nakreślonych przez Narodowy Plan Gospodarczy. Walka z marnotrawstwem i zagospodarowywanie odłogów. Patriotyczna postawa wsi polskiej.

1953. TOMASZEWSKI Z.: **O badaniach terenowych Instytutu Ekonomiki Rolnej.** Myśl filozof. 1952, z. 1, str. 68—89.

Zadania IER w zakresie badań stosunków wiejskich w Polsce Ludowej. Oparcie badań nad okresem przejściowym od kapitalizmu do socjalizmu na teoretycznych założeniach nauki marksizmu-leninizmu. Badania nad „kredytem sąsiedzkim” i uzasadnienie podjęcia tych badań. Sposób prowadzenia badań i analiza ich wyników.

1954. TRAUBER J.: **Sowieckie sielskoje choziajstwo — nasz premier.** Za socialist. sielsk. choz. nauku. 1952, nr 1, str. 1—6.

Stan nauk rolniczych w Czechosłowacji i ich rozwój w oparciu o wzory radzieckie. Zastosowanie metod radzieckich w rolnictwie czechosłowackim. Wytyczne w zakresie polityki rolnej.

1955. ★WASILEW N. W.: **Socialistycznoje sielskoje choziajstwo na putiach k izobiliju produktow.** Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 189, 3 nlb.

Oświetlenie ekonomicznych przyczyn żywiłowego tempa wzrostu stopy życia ludności radzieckiej. Rozwój produkcji rolniczej przy systemie kołchozowym: wzrost plonów i wydajności zwierząt gospodarskich. Organizacja produkcji rolniczej. Perspektywy dalszego wzrostu tej produkcji w związku z realizacją Stalinowskiego Planu Przeobrażenia Przyrody.

1956. WIENIEDIKTOW I.: **Za dalniejszij podjom sielskowo choziajstwa.** Kołchozn. proizw. 1952, nr 1, str. 1—6.

Drogi rozwoju rolnictwa radzieckiego. Zadania radzieckiego planu 1952 r. w tym zakresie. Ośrodki maszynowe. Nowe metody uprawy roli. Organizacja rachunkowości rolniczej. Umowy planowe. Szkolenie kadr. Melioracje. Rozwój uprawy roślin przemysłowych.

PAŃSTWOWE GOSPODARSTWA ROLNE

1957. HOFFMANN: **Jahreskontrollbericht 1951 der Volkseigenen Güter.** Wirtschaft. 1952, nr 5, str. 4.

Sprawozdanie z wykonania przez sektor uspołeczniony NRD planu gospodarczego w r. 1951 w zakresie produkcji rolnej i leśnej. Krytyczna ocena wyników podstawą przy opracowywaniu wytycznych do planu r. 1952.

1958. RIEDRICH: **Die Brigade auf dem volkseigenem Gut.** Wirtschaft. 1952, nr 6, str. 8.

Brygady rolne w walce o obniżkę kosztów własnych i wzrost produkcji rolnej. Organizacja brygad rolnych, obowiązki brygadiera, brygady traktorowe, brygady zaprzęgu konnego.

1959. TKACZOW S.: **Państwowe gospodarstwa rolne w 1952 r.** Gosp. plan. 1952, nr 2, str. 33—36.

Wyniki produkcyjne PGR w r. 1951. Zadania PGR na r. 1952 (omówienie planu finansowo-gospodarczego) i warunki ich realizacji.

SPÓŁDZIELNIE PRODUKCYJNE

1960. GŁOTOW I.: **Obszczestwiennoje i licnoje w kołchozach.** Kołchozn. proizw. 1952, nr 3, str. 3—8.

Rola własności uspołecznionej w gospodarce kolektywnej. Formy własności w kołchozach radzieckich i ich powstawanie. Regulowanie rozmiarów majątku indywidualnego i funduszy niepodzielnych przy pomocy dniówki obrachunkowej.

1961. GOŁOWIN G.: **Podgotówka priedsedatielej kołchozow.** Kołchozn. proizw. 1952, nr 1, str. 11—14.

Zakres i program szkolenia kandydatów na przewodniczących kołchozów radzieckich. Tryb werbowania kandydatów. Organizacja praktyk.

1962. ★JEZIORSKI W., KOWALSKA I., PODGÓRNY E.: **Spółdzielnia produkcyjna Biała Nyska.** Warszawa 1951. PWR i L, s. 112, 1 nlb.

Powstanie i rozwój spółdzielni produkcyjnej Biała Nyska. Organizacja spółdzielni. Warunki gospodarce spółdzielni. Plan produkcji na rok 1950. Wyniki produkcyjne. Wydajność pracy. Podział dochodu.

1963. ★KAZANCEW N. D.: **Stalinskij ustaw sielskochoziajstwiennoj artieli — osnovnoj zakon kołchoznoj żizni.** Moskwa 1951. Izdat. A. N. SSSR, s. 94, 4 nlb.

Popularny wykład prawnych i historycznych podstaw Stalinowskiego Statutu Kołchozowego. Rozwój i osiągnięcia kołchozów radzieckich.

1964. KUZIEMBAJEW N.: **Niekotoryje itogi ukрупnienija kołchozow w Kazachskoj SSR.** Wopr. ekonom. 1952, nr 2, str. 111—115.

Lokalne warunki łączenia się kołchozów w Kazachskiej Republice Radzieckiej. Przebieg tej akcji. Wyniki gospodarki nowych, wielkich kołchozów.

1965. OBOLEŃSKIJ K.: **Powyszenija dienieżnych dochodow w kołchozach.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 1, str. 31—37.

Źródła i sezonowość przychodów gotówkowych kołchozu. Sposoby zwiększania tych przychodów.

1966. OBOLEŃSKIJ K.: **Proizvodstwiennije brigady pieriedowych kołchozow.** Kołchozn. proizw. 1952, nr 1, str. 23—25.

Realizacja radzieckich przepisów regulujących tworzenie brygad roboczych w przodujących kołchozach. Wytyczne organizacyjne. Metody pracy zespołowej.

1967. ★REINDL J.: **Graficke metody w pracy STS.** Praha 1952. Brazda, s. 66.

Zastosowanie metod graficznych w organizacji, sprawozdawczości oraz administracji czechos. państwowych stacji traktorowych.

1968. ROMANCZUK I.: **Uczet wypolnienija prichodoraschodnoj smiety kołchoza.** Kołchozn. proizw. 1952, nr 2, str. 57—59.

Wskazówki dot. sporządzania preliminarza przychodów i rozchodów w kołchozie.

1969. ★RUSKOL A. A.: **Zakonodatelstwo o planirowanii i finansowoj diejatielnosti kołchozow.** Moskwa 1952. Izdat. A. N. SSSR, s. 61, 3 nlb.

Przepisy dotyczące planowania, sprawozdawczości i finansów w kołchozach.

1970. ★**Tablicy dla naczislenija trudodniej w kołchozach.** Wyd. 3. Moskwa 1951. Gosstatizdat. s. 63, 1 nlb.

Tablice obliczania dniówek obrachunkowych w kołchozach. Objasnienia sposobu korzystania z nich.

1971. UDACZIN S.: **Woprosy ziemleustrojstwa ukрупniennych kołchozow.** Wopr. ekonom. 1952, nr 2, str. 36—45.

Ulepszenie struktury użytków rolnych w wyniku łączenia się małych kołchozów. Oszczędność w zakresie nakładu pracy. Urządzenia rolne. Zagadnienia produkcji zwierzęcej. Wzrost produkcji globalnej. Przegląd wskaźników ekonomicznych rozwoju gospodarki rolnej.

1972. ★**Zetempowcy z Dąbrówki Słupskiej.** Z doświadczeń pracy ZMP w rolniczej spółdzielni wytwórczej „Postęp” w Dąbrówce Słupskiej. Warszawa 1952. K i W, s. 48, 3 nlb.

Powstanie spółdzielni produkcyjnej w Dąbrówce Słupskiej. ZMP w walce o umocnienie gospodarcze i polityczne spółdzielni.

Zob. poz. 1676, 1725, 1777, 1797.

MECHANIZACJA I ELEKTRYFIKACJA ROLNICTWA

1973. ALTAJSKIJ I.: **MTS w bor'bie za powyszenie urozajności i podjom obszczestwiennowo produktiwnowo żiwotnowodstwa w kołchozach.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 2, str. 12—20.

Radzieckie ośrodki maszynowe w walce o wzrost wydajności zwierząt gospodarskich. Rozwój produkcji pasz. Mechanizacja transportu i prac podwórzowych.

1974. BASIUŁ T.: **O sistimie maszin w sielskom choziajstwie.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 2, str. 30—37.

Porównanie stanu mechanizacji rolnictwa w ZSRR przed rewolucją i obecnie. Rozwój usprawnień technicznych. Zasoby energetyczne ośrodków maszynowych.

1975. BUJANOW A.: **Raboty Institutu Miechanizacji Sielskowo Choziajstwa w 1952 godu.** Maszin. traktor-naja stanc. 1952, nr 1, str. 16—18.

Plan prac naukowo-badawczych Instytutu Mechanizacji Rolnictwa w zakresie mechanizacji uprawy terenów uzyskiwanych w wyniku nawodnienia stepów. Prace w zakresie doskonalenia maszyn żniwnych i omlotowych. Mechanizacja w gospodarstwach hodowlanych.

1976. DYBUS M.: **O pracy POM-ów w powiecie starogardzkim.** Nowe Drogi. 1952, z. 4, str. 91—93.

Systematyczna praca polityczno-wychowawcza, prowadzona wśród załóg POM-ów powiatu starogardzkiego. Walka o dyscyplinę i jakość pracy. Przygotowania do akcji siewnej. Zobowiązania produkcyjne traktorzystów.

1977. GŁADKOW G.: **MTS w bor'bie za rieszenie gławnoj zadaczi w sielskom choziajstwie.** Kołchozn. proizw. 1952, nr 1, str. 19—22.

Walka o lepsze wyniki pracy we wzorowym ośrodku maszynowym. Osiągnięcia w zakresie planu prac polowych i remontu maszyn.

1978. LISTOW P.: **Stalinskije strojki kommunizma i elektrifikacija sielskowo choziajstwa.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 1, str. 12—19.

Rola stalinowskich budowli wodnych w planie elektryfikacji rolnictwa. Udział rolnictwa radzieckiego w użytkowaniu planowej produkcji energii elektrycznej wielkich siłowni wodnych na Wołdze i Donie.

1979. MALCEW K.: **Czasowej grafik na polewych robotach.** Maszin. traktornaja stanc. 1952, nr 2, str. 4—8.

Zasady sporządzania harmonogramu prac polowych i in. dla parku ośrodka maszynowego. Metoda analizy wyników.

1980. RUDNYJ I.: **Opyt raboty MTS.** Za socialist. sielsk. choz. nauku. 1952, nr 1, str. 67—73.

Rozwój i osiągnięcia czechosłowackich ośrodków maszynowych. Doświadczenia na odcinkach: organizacyjnym i zaopatrzeniowym.

1981. SOTNIK F.: **MTS gotowa k wiesiennomu siewu.** W pomoszcz profsojuz. aktiwu. 1952, nr 3, str. 13—16.

Zalecenia dot. mobilizacji radzieckich ośrodków maszynowych do wiosennej akcji siewnej.

1982. ★WANEK K.: **Zkuszenosti s agregaty.** Praha 1952. Brazda, s. 83.

Doświadczenia z pracy agregatów traktorowych radzieckich MTS oraz czechosł. państwowych stacji maszynowych.

1983. WENŻER W.: **MTS — rieszajuszczaja siła w dalniejszym podjomie obszczestwiennowo choziajstwa.** Kołchozn. proizw. 1952, nr 2 str. 6—9.

Mobilizująca rola ośrodków maszynowych w zakresie rozwoju rolnictwa. Wyniki 1951 r.

PRODUKCJA ROŚLINNA (UPRAWA)

1984. DABROWA M.: **Dobre siewy warunkiem dobrych zbiorów.** Życie gosp. 1952, nr 6, str. 280—282.

Omówienie przygotowań do wiosennej kampanii siewnej oraz uchwały Prez. Rządu w tej sprawie. Środki zapewniające sprawne przeprowadzenie tej akcji.

1985. KOGAN Je.: **Organizacija traktornych rabot na wiesiennim siewie.** Kołchozn. proizw. 1952, nr 2, str. 53—56.

Organizacja prac traktorowych w okresie siewów wiosennych w ZSRR.

1986. „T“: **Düngeplan auf wissenschaftlicher Grundlage.** Wirtschaft. 1952, nr 9, str. 4.

Oparcie planu nawożenia na nowoczesnych metodach naukowych. Stosowanie nawozów sztucznych w zależności od składu chemicznego gleby, jej położenia i nawodnienia.

1987. ŻEBALSKI A.: **Zagadnienie podniesienia produkcji zbóż.** Gosp. zboż. 1952, nr 2, str. 2—4.

Potrzeba podniesienia poziomu naszej agrotechniki, zwiększenia zastosowania maszyn, nawożenia oraz doboru ziarna siewnego.

PRODUKCJA ZWIERZĘCA (HODOWLA)

1988. ★BADRIJAN G., BŁOMKWIST B.: **Plan paszowy kołchozu.** Tłum. z ros. Warszawa 1951. PWR i L, s. 101, 2 nlb.

Sporządzenie i układ planu zaopatrzenia kołchozu w paszę. Plan hodowli zwierząt. Przeliczeniowa liczebność pogłowia. Normy żywienia zwierząt i obliczenia zapotrzebowania na pasze. Plan i bilans paszowy. Dodatek: normy żywienia i dawki pasz w racjach żywieniowych dla zwierząt gospodarskich.

1989. DRIGANCEW W.: **Obwodnienije stiepiej i razwitije żiwotnowodstwa.** Kołchozn. proizw. 1952, nr 2, str. 3—5.

Zadania kołchozów zakładanych na nawodnionych terenach stepowych. Możliwości tych kołchozów w zakresie produkcji zwierzęcej.

1990. K. A., H. M.: **Walka o rozwój produkcji hodowlanej.** Gosp. plan. 1952, nr 2, str. 52—58.

Tempo wzrostu produkcji zwierzęcej w Planie 6-letnim. Udział PGR w rozwoju hodowli bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu w r. 1952. Zadania spółdzielni produkcyjnych w rozwoju hodowli. Tuczarnie rejonowe w sieci żywienia zbiorowego. Pomoc Rządu dla indywidualnych rolników w zakresie hodowli trzody chlewnej oraz hodowli drobnego inwentarza. Możliwości rozwoju gosp. rybnej.

1991. **Krajowa narada aktywu naukowego i gospodarczego w sprawie bazy paszowej.** Prz. hodowl. 1952, nr 3, str. 16—22.

Tekst rezolucji uchwalonej przez uczestników narady (17—19.II.1952 r.).

1992. **Krajowa narada paszowa.** Gosp. mięsna. 1952, nr 2, str. 59—61.

Założenia i tematyka narady. Trudności gospodarki paszowej. Program rozwoju bazy paszowej.

1993. MARKIJANOWICZ M.: **O szybszy rozwój hodowli w trzecim roku planu 6-letniego.** Prz. hodowl. 1952, nr 1—2, str. 1—2.

Wyniki hodowli w okresie 2 lat planu 6-letniego. Wskazówki dotyczące dalszego rozwoju hodowli.

1994. POLAKOW W.: **Za wsie miernie powyszenie urozajności, za nowyje uspiewi w rozwitii obszczestwiennowo žiwotnowodstwa.** Socjalist. sielsk. choz. 1952, nr 2, str. 3—11.

Omówienie znaczenia współpracy poszczególnych gałęzi gospodarki rolnej dla podniesienia stanu hodowli zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej.

1995. ROGOZIN G.: **Rozwój hodowli w kolchozach w powojennej pięcioletce.** Życie gosp. 1952, nr 5, str. 243—246.

Metody pracy w hodowli kolchozowej. Trzyletni plan rozwoju kolchozowej i sowchozowej hodowli (1949—1951) — założenia, realizacja i osiągnięcia.

Zob. poz. 1748.

RYBACTWO — RYBOŁÓWSTWO

1996. ASZ: **Rybaczy walczą o zwiększenie połowów.** Życie gosp. 1952, nr 5, str. 263—265.

Grudniowe długofalowe zobowiązania rybaków. Wykonanie styczniowego planu połowów. Omówienie uchwały Prez. Rządu z dn. 2.II.1952 r. w sprawie zwiększenia planu połowów rybołówstwa morskiego i pomocy rybakom.

1997. ŁUSZNIKOW N. N.: **Rybnaja promyselnosť Ukrainskoj SSR na podjomie.** Rybn. choz. 1952, nr 1, str. 4—9.

Wykonanie planu produkcji radzieckiego przemysłu rybnego w 1951 r. Rozwój połowów.

1998. MACEGORA M. B.: **Organizacja eksploatacji rybowodno-mielioratiwnych obiektów.** Rybn. choz. 1952, nr 1, str. 25—28.

Możliwości i formy użytkowania kanałów melioracyjnych w zakresie rybactwa. Organizacja służby eksploatacyjnej.

1999. NIEWSKIJ W. A.: **Nowaja litieratura po rybnomu choziajstwu.** Rybn. choz. 1952, nr 1, str. 62—63.

Zestawienie publikacji z zakresu rybactwa, wydanych w ZSRR w 1951 r.

2000. **Organizacje partyjne rybołówstwa morskiego w walce o plan.** Nowe Drogi. 1952, z. 3, str. 82—86.

Uchwała Prez. Rządu z 2 lutego br. ustalająca znacznie zwiększony plan połowów na rok bieżący. Zadania organizacji partyjnych rybołówstwa

morskiego — wynikiem tej uchwały. Konieczność pełnej mobilizacji pracowników rybołówstwa morskiego oraz zwalczania trudności hamujących wykonanie tych planów.

2001. RUSSEK Z.: **Doświadczenia w walce o obniżkę kosztów własnych w rybołówstwie morskim.** Życie gosp. 1952, nr 6, str. 294—296.

LEŚNICTWO

2002. ★DASZKIEWICZ J.: **Koszty własne produkcji w gospodarstwie leśnym.** Warszawa 1951. PWR i L, s. 63.

Znaczenie gospodarstwa leśnego dla całokształtu gospodarki narodowej. Organizacja państwowych gospodarstw leśnych w Polsce Ludowej. Zagadnienie kosztów własnych i specyficzne cechy kalkulacji kosztów własnych w gospodarstwie leśnym. Wytyczne ustalania kosztów własnych produkcji w leśnictwie.

2003. HAIW: **Schwerpunktaufgaben der Forstwirtschaft im Fünfjahrplan.** Wald. 1952, nr 2, str. 33—37.

Ulepszenie metod planowania gospodarki leśnej w 5-letnim planie NRD. Ocena możliwości wprowadzenia systemu rozrachunku gospodarczego w gospodarce leśnej; etapy przechodzenia na system rozrachunku gosp. Perspektywiczny plan zalesiania kraju.

2004. KÖNIG H.: **Probleme der Umstellung der Kahl-schlagwirtschaft auf vorratspflegliche Waldwirtschaft.** Wald. 1952, nr 2, str. 51—55.

Pojęcie „zapasu drzewnego“ w fachowej nomenklaturze leśnej. Podaż surowca drzewnego na rynku NRD. Przesłanki zarzucania „systemu poręb“ stosowanego dotychczas w gospodarce leśnej. Poszukiwanie nowych metod.

2005. PIERIECHOD W. I.: **Lesn sowlieskoj Bielorusii.** Lesn. promysl. 1952, nr 2, str. 44—48.

Monografia zalesionych terenów Białoruśi radzieckiej. Stan zalesień oraz eksploatacji i uprawy lasu.

2006. WAGENKNECHT: **Unterbau und Voranbau.** Wald. 1952, nr 2, str. 37—43.

Omówienie zasadniczych zmian w charakterze gospodarki leśnej w Niemczech przedwojennych i w NRD. Stosowanie w praktyce naukowych metod podnoszenia kultury leśnej; krytyczna ocena tych prób.

Zob. poz. 2094.

XV T R A N S P O R T

ZAGADNIENIA OGÓLNE

2007. REHBEIN G.: **Die theoretischen Grundlagen der Verkersplanung.** Wirtschaft. 1952, nr 5, str. 8; nr 7, str. 8; nr 9, str. 10.

Zadania transportu w gospodarce planowej. Transport jako jeden z etapów produkcji i jeden z elementów dochodu narodowego.

Zob. poz. 1726, 1845, 1849.

TRANSPORT KOLEJOWY — DROGI ŻELAZNE

2008. ★Budowniczy kolejnictwa radzieckiego — Feliks Dzierżyński. Warszawa 1952. K i W, s. 68, 3 nlb. Wydział Historii Partii KC PZPR.

Publikacja, opracowana przez Wydział Komunikacyjny KC PZPR przy współudziale Wydziału Historii Partii, omawia mało znany czytelnikowi polskiemu okres pracy Feliksa Dzierżyńskiego nad

odbudową kolejnictwa radzieckiego. Opracowanie poprzedza autobiografia Feliksa Dzierżyńskiego.

2009. GRZEGDAŁA J.: **Praca PKP w r. 1951 i zadania na rok 1952.** Prz. kolej. 1952, nr 3, str. 85—88.

Porównanie zasadniczych mierników pracy kolei, stosowanych w 1950 i 1951 r. oraz planowanych na r. 1952. Analiza niedociągnięć oraz sukcesów na poszczeg. odcinkach pracy na kolejach. Wnioski.

2010. ★HEYNAR T.: **Jak wypełniać list przewozowy i obliczać przewoźne na PKP.** Warszawa 1952. Wyd. Kom., s. 86, 1 nlb. Tabl. 1.

Znaczenie listu przewozowego przy umowie o przewóz. Praktyczne wskazówki dot. poprawnego wypełniania listu przewozowego. Wyjaśnienie przepisów taryfowych PKP i wskazówki dot. obliczania przewoźnego.

2011. NOWAKOWSKI A.: **Zasady usprawnienia prac nad Planem Inwestycyjnym PKP na rok 1952 w świe-**

tle doświadczeń z roku 1951. Prz. kolej. 1952, nr 3, str. 93—97.

2012. UŚCIŃSKI Z.: **Wykonanie planów przewozu /PKP/ w roku 1951.** Prz. kolej. 1952, nr 3, str. 81—84. Omówienie i wnioski.

Zob. poz. 1779.

TRANSPORT SAMOCHODOWY — DROGI KOŁOWE

2013. ★BUDRIN B. N.: **Bor'ba za rentabilność na awtomobilom transportie.** Moskwa 1951. Izd. Min. Komunaln. Choz. RSFSR, s. 28, 4 nlb.

Walka radzieckich kierowców samochodowych o zwiększenie dochodowości transportu samochodowego. Przykłady osiągnięć w tym zakresie.

2015. ★CZUDAKOW K. P.: **Eksploatacja maszyno-drożno parka.** Moskwa 1951. Dorizdat, s. 299, 1 nlb.

Przepisy i zalecenia dotyczące eksploatacji sprzętu w budownictwie drogowym. Szkolenie obsługi. Organizacja procesu roboczego. Planowanie. Ewidencja wyników. Kalkulacja kosztów.

2015. ★DAWIDOWICZ Ł. N.: **Osnowy projektowania kapitalnowo stroitelstwa na awtotransportie.** Moskwa 1951. Izd. Min. Kommunal. Choz. RSFSR, s. 395, 1 nlb.

Zasady planowania kapitalnych remontów w transporcie samochodowym. Organizacja zaopatrzenia materiałowo-technicznego. Eksploatacja pojazdów. Organizacja obsługi. Budownictwo garażowe. Planowanie przedsiębiorstw przewozowych.

2016. PILLER S., MUREK T. L.: **O pogłębieniu rozrachunku gospodarczego w PKS.** Motoryzacja. 1952, nr 3, str. 67—70.

Pojęcie i zakres rozr. gospodarczego. Rejestracja i analiza materiału zawartego w kartach eksploatacyjnych. Formalne ujęcie rozr. gospodarczego. Korzyści stosowania rozrachunku.

TRANSPORT MORSKI — ŻEGLUGA MORSKA

2017. ★GRZYWACZEWSKI Z.: **Walka z pożarami na statkach.** Gdańsk 1951. Wyd. Morskie, s. XV, 363.

Znaczenie obrony przeciwpożarowej statków. Analiza przyczyn zagrożenia pożarowego statków. Zapobieganie pożarom na statkach. Sprzęt i instalacje przeciwpożarowe. Organizacja służby przeciwpożarowej. Przepisy prawne.

2018. ★JAWORSKI S.: **O ładunkach w porcie morskim.** Gdańsk 1951. Wyd. Morskie, s. 119, 1 tabl.

Wskazania ogólne dot. zagadnienia przewozu ładunków statkami morskimi. Uszkodzenia ładunków. Urządzenia ładunkowe na statku. Charakterystyczne cechy oraz współczynniki sztauwowania niektórych ładunków. Ładunki masowe. Drobnica. Ładunki niebezpieczne. Mapa stref. Tonaż rejestrowy. Zestawienie ważniejszych nazw towarów wg nomenklatury angielskiej.

2019. KRZYŻANOWSKI M. T.: **Nabrzeże jako element zdolności przepustowej portu.** Prace Morskiego Instytutu Technicznego. Seria: *Ekonomika Transportu Morskiego*, Nr 1. Gdańsk 1951. Wyd. Morskie, str. 37—46.

Określenie zdolności przepustowej portu. Zdolność produkcyjna portu i jej elementy. Zdolność przepustowa nabrzeża portowego i sposoby jej obliczenia.

2020. ★KRZYŻANOWSKI M. T., SÓJKA Z., WOJEWÓDKA C.: **Metoda szybkościowej obsługi statków w portach morskich.** Gdańsk 1951. Wyd. Morskie, s. XV, 1 nlb, 163.

Szybkościowa obsługa statków wyrazem walki o obniżkę kosztów własnych. Istota i znaczenie szybkościowej obsługi statków. Organizacja szybkościowej obsługi portów. Podniesienie wydajności urządzeń przeładunkowych. Znaczenie współzawodnictwa pracy przy szybkościowej obsłudze statków.

Przykłady szybkościowej obsługi statków w portach ZSRR i Polski Ludowej.

2021. OCIOŚZYŃSKI T.: **Przebieg balastowe w eksploatacji morskiego statku handlowego.** Prace Morskiego Instytutu Technicznego. Seria: *Ekonomika Transportu Morskiego* Nr 1. Gdańsk 1951. Wyd. Morskie, str. 27—36.

Wyjaśnienie pojęcia przebiegu balastowego. Rodzaje przebiegów balastowych i balastów. Techniczne i eksploatacyjne przebiegi balastowe. Przebiegi balastowe w żegludze socjalistycznej; walka o zmniejszenie ilości tych przebiegów. Konieczność pełnego wykorzystania zdolności przewozowej statku.

2022. PEŁCZYŃSKI Z.: **Stopień mechanizacji prac przeładunkowych.** Techn. Gosp. mors. 1952, nr 3, str. 104—106.

Znaczenie mechanizacji w porcie. Mechanizacja przeładunku. Pojęcie stopnia mechanizacji pracy. Obliczanie mechanizacji prac przeładunkowych w porcie.

2023. ★SŁUCKIN S.: **Reguły Yorku — Antwerpii.** Gdańsk 1951. Wyd. Morskie, s. 126, 2 nlb.

Znaczenie transportu morskiego i prawa morskiego. Instytucja awarii wspólnej jako przedmiot reguł Yorku — Antwerpii. Geneza i rozwój historyczny Reguł. Znaczenie ich w umowie o przewóz oraz dla asekuracji morskiej. Istota i znaczenie Reguł w gospodarce socjalistycznej. Zagadnienie rozrachunku gosp. w przeds. transportu morskiego.

2024. SÓJKA Z.: **Analiza elementów wskaźnika przepustowości hangaru portowego.** Prace Morskiego Instytutu Technicznego. Seria: *Ekonomika Transportu Morskiego* Nr 1. Gdańsk 1951. Wyd. Morskie, str. 47—57.

Znaczenie produkcji hangarowego aparatu usługowego w porcie. Hangarowy cykl usługowy. Wskaźnik przepustowości hangaru portowego jako funkcja elementów miejsca, czasu i masy ładunkowej. Konieczność opracowania harmonogramów przebiegu ładunków przez pomieszczenia hangarowe.

2025. TARSKI J.: **Transport morski w roku 1951.** Gosp. plan. 1952, nr 3, str. 22—28.

Zadania żeglugi morskiej w Planie 6-letnim. Wykonanie planu przewozów r. 1951 w żegludze regularnej i nieregularnej i plany przeładunku w portach. Zadania transportu morskiego w r. 1952 (organizacja, walka o obniżkę kosztów własnych, system godzinnych wykresów przeładunku).

2026. WIERZCHUCKA H.: **Kanał Kiloński — jako element kalkulacji kosztów w żegludze, ze szczególnym uwzględnieniem warunków polskiej floty handlowej.** Prace Morskiego Instytutu Technicznego. Seria: *Ekonomika Transportu Morskiego*, Nr 1. Gdańsk 1951. Wyd. Morskie, str. 59—69.

Zarys historyczny dziejów Kanału Kilońskiego. Techniczne warunki Kanału. Sytuacja prawna i Statut Kanału Kilońskiego; jego międzynarodowe znaczenie. Taryfa opłat Kanału Kilońskiego. Koszty Kanału Kilońskiego w eksploatacji tonażu polskiego. Możliwości i metody obniżki tych kosztów. Dane porównawcze 3 najważniejszych kanałów świata.

Zob. poz. 1783.

TRANSPORT WODNY ŚRÓDLĄDOWY — DROGI WODNE ŚRÓDLĄDOWE

2027. ★BIELAWSKI P.: **Główny turkmeński kanał.** Moskwa 1951. Motodaja Gwardija, s. 49, 3 nlb, 1 map.

Monografia terenów przyległych do trasy Kanału Turkmeńskiego. Postępy prac przy budowie tego kanału.

2028. PIETROW M. P.: **Nauczno-techniczeskaja literatura o Głównom Turkmeńskom Kanale.** Sowiet. kniga, 1952, nr 2, str. 11—20.

Zestawienie książek i artykułów opublikowanych w ZSRR na tematy związane z budową Kanału Turkmeńskiego.

2029. TILLE J.: **Hospodarnost pruplawu Odra — Dunaj.** Podnikowy Gospodarz. 1952, nr 2, str. 36—38.
Znaczenie gospodarcze kanału Odra — Dunaj.

Zob. poz. 2035.

TRANSPORT POWIETRZNY

2030. ★ **Zbiór konwencji lotniczych.** Warszawa 1951. Wyd. Kom., s. 131, 1 nlb. Studium Prawa Lotniczego i Zagadnień Gospodarczych Lotnictwa Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego.

Istota i cechy charakterystyczne współczesnego prawa międzynarodowej żeglugi powietrznej. Teksty konwencji (1919—1948).

XVI HANDEL I ŻYWIENIE ZBIOROWE

ZAGADNIENIA OGÓLNE

2031. HOHENAUER K.: **Schemat organizacyjny przedsiębiorstw handlowych.** Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 3, str. 127—129.

Schemat większej placówki dystrybucyjnej o charakterze Biura Sprzedaży. Dystrybucja. Sprawy księgowo-finansowe i administracyjno-ekonomiczne.

2032. ★ LIFIC M.: **Sowietskaja torgowla i jejo rol w ekonomiczeskoj żizni strany.** Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 71, 1 nlb.

Charakterystyka specyficznych właściwości socjalistycznego handlu radzieckiego. Rola, formy i zakres handlu w ustroju socjalistycznym. Rozwój handlu w ZSRR.

2033. LORENZ R.: **Zur Frage der Handelsspannen.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 4, str. 208—210.

Zagadnienie narzutów handlowych w przedsiębiorstwach socjalistycznych. Koszty magazynowania i transportu jako składniki narzutów.

2034. STANISŁAWSKI W.: **Drogi rozwojowe detalicznego handlu uspołecznionego.** Życie gosp. 1952, nr 4, str. 177—179.

Zadania, organizacja i osiągnięcia radzieckiego handlu uspołecznionego. Polski uspołeczniiony handel detaliczny i jego zadania w Planie 6-letnim.

2035. TURPE: **Breite Entfaltung des Binnenhandels.** Wirtschaft. 1952, nr 3, str. 12.

Reforma rolna w Chinach Ludowych wynikiem wzrostu zapotrzebowania na artykuły przemysłowe. Odbudowa zdewastowanego w czasie wojny transportu lądowego i rzeczny warunkiem racjonalnego obrotu surowcami i rozbudowy przemysłu. Wskaźniki rozwoju obrotu towarowego w r. 1951.

2036. **Zadania handlu wiejskiego w II kwartale r. b.** Gaz. handl. 1952, nr 30, str. 1, 2.

Zwiększony plan obrotu CRS w II kwartale b. r. Środki służące do wykonania planu. Pomoc Państwa w zaopatrzeniu wsi.

Zob. poz. 1705.

PLANOWANIE HANDLU

2037. ★ **Typizacja lokali sklepowych.** Cz. I. Miejskie sklepy artykułów spożywczych. Opracowanie zbiorowe pod red. L. Koźmińskiego. Warszawa (1951). Instytut Handlu i Żywienia Zbiorowego, s. 76, tabl. 4. Prace badawcze Instytutu Handlu i Żywienia Zbiorowego nr 21.

Definicja pojęcia typizacji lokali sklepowych. Typizacja jako jedno ze źródeł oszczędności sił i środków przy tworzeniu bazy socjalist. handlu w Polsce. Znaczenie typizacji dla planowania obrotu towarowego oraz podniesienia kultury handlu. Typizacja lokali sklepowych, uwzględniająca sieć miejskich sklepów spożywczych. (opracowana przez IHŻ na zlecenie Ministerstwa Handlu Wewnętrznego).

2038. **Wzrost masy towarowej, podniesienie jakości, rozbudowa sieci usług — w planie spółdzielczości na 1952 r.** Gaz. Handl. 1952, nr 30, str. 2.

ORGANIZACJA I TECHNIKA HANDLU

2039. ★ CZAJKOWSKI W.: **Porcelana.** Szkic towaroznawczy. Warszawa 1952. Polgos, s. 63, 3 nlb. Biblioteka Towaroznawstwa T. 14.

Zarys historyczny produkcji i zdobnictwa porcelany. Wiadomości z zakresu handlu zagranicznego porcelaną. Rodzaje porcelany. Opakowanie. Polski eksport porcelany.

2040. ★ FLÖSSNER O.: **Synthetische Fette — Beiträge zur Ernährungsphysiologie.** Leipzig 1948. Verl. Johann Ambrosius Barth, s. 69, 6 nlb.

Towaroznawstwo tłuszczów syntetycznych. Odżywianie tłuszczem syntetycznym. Skład chemiczny.

2041. ★ KLIMEK Z.: **O metodzie badania rotacji towarów w przedsiębiorstwach handlowych.** Warszawa 1951. Polgos, s. 53, 2 nlb. Biblioteka Handlu Uspołecznionego T. 21.

Zagadnienie przyspieszenia rotacji towarów w handlu socjalistycznym. Planowanie remanentów towarowych. Sposoby badania rotacji towarów i znaczenie tych badań dla oceny sprawności organizacyjnej przedsiębiorstwa.

2042. ★ KUDIENCOW N. D.: **Towarowiedienije pischezych produktow.** Moskwa 1951. Gostorgizdat, s. 207, 1 nlb.

Podręcznik dla sprzedawców i magazynierów w handlu spożywczym. Zawiera on podstawowe wiadomości o pochodzeniu artykułów spoż., ich właściwościach, przechowywaniu itp.

2043. ★ PAŁOWSKI S., RUTKOWSKI W.: **Przyprawy korzenne i warzywne.** Warszawa 1951. Polgos, s. 89, 2 nlb. Biblioteka Towaroznawstwa T. 15.

Zarys towaroznawstwa poszczególnych przypraw korzennych. Wskazówki dot. sposobu przechowywania przypraw w magazynach hurtowych i sklepach handlu detalicznego.

2044. URAWSKI S.: **Organizacja kontroli gospodarki w spółdzielniach.** Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 2, str. 64—66.

Badanie asortymentu towarowego. Źródła zakupów. Kalkulacja towarów. Odpisy, zniżki i zwyki cen.

2045. ★ WASILEW W. W.: **Sowietskaja torgowaja rickłama.** Moskwa 1951. Gostorgizdat, s. 158, 2 nlb.

Środki radzieckiej reklamy handlowej: prasa, radio, kino. Zadania wystawy sklepowej. Reklama w ustroju kapitalistycznym i socjalistycznym.

OBRÓT ARTYKUŁAMI ROLNYMI I SPOŻYWCZYMI — SKUP I KONTRAKTACJA

2046. BOJARSKI P.: **Dostawy obowiązkowe i kontraktacja zwierząt rzeźnych w 1952 r.** Gosp. mięsna. 1952, nr 2, str. 53—58.

Omówienie ustawy z dn. 15.II.1952 r. o obowiązkowych dostawach zwierząt rzeźnych.

2047. GUCWA S.: **Ostatni etap planowanego skupu zboża.** Gosp. zboż. 1952, nr 2, str. 5—8.

Przebieg i wyniki skupu zboża w r. 1951. Poważniejsze trudności i błędy w realizacji planowego skupu.

2048. JARMIŃSKA M.: **Wyniki ogólnokrajowej nara-dy rocznej C[entralnego] Z[arządu J[ajczarsko] D[ro-biarskiego].** Porad. mlecz. jajcz. 1952, nr 3, str. 3—6.

Przebieg obrad (Kraków, 8—9.II.52). Tematyka: zatrudnienie i płace, inwestycje, transport, wykonanie planu skupu, współzawodnictwo. Wnioski i wskazania dot. polepszenia wyników pracy ekspozytur CZJD w r. 1952.

2049. KOZAK W.: **Wytyczne polityki kontraktowania produkcji roślinnej w 1952 roku.** Życie gosp. 1952, nr 4, str. 173—176.

Zadania planu kontraktacji w zakresie produkcji rolnej. Rozwój akcji kontraktowania w okresie powojennym. Zasady planu kontraktacji na r. 1952 (rejonizacja produkcji kontraktowanej, umowy kontraktacyjne, przywileje i korzyści dla kontraktujących).

2050. **O racjonalnych gruzopotokach sachara.** ŁOMOW F. O. i in. Sacharn. promyszl. 1952, nr 1, str. 34—37.

Składniki kosztów przewozu cukru i ich związek z lokalizacją przemysłu cukrowniczego i rynków zbytu. Warunki racjonalizacji tych przewozów.

2051. TURKIEWICZ S.: **Rok pracy CRS w skupie mleka.** Porad. mlecz. jajcz. 1952, nr 3, str. 6—8.

Ocena wykonania planu skupu mleka w 1951 r.

OBROT ARTYKUŁAMI PRZEMYSŁOWYMI

2052. MARZEC J.: **Polityka gospodarcza Państwa na odcinku metali nieżelaznych.** Gosp. mater. 1952, nr 2, str. 54—60.

Cele i zasady polityki gosp. materiałami nieżelaznymi. Ocena i analiza przepisów regulujących obrót i gospodarkę tymi metalami.

ŻYWIENIE ZBIOROWE

2053. TURBOWICZ J.: **Analiza wykonania planu obrotu i produkcji CZPG [astronomicznego w 1951 r.]** Żywienie zbior. 1952, nr 3, str. 66—68.

2054. WELTOWSKI E., JEHL L.: **Żywienie zbiorowe w Czechosłowacji.** Żywienie zbior. 1952, nr 4, str. 103—104.

Stołówki przykładowe. Jadalnie rolnicze. Dożywianie młodzieży. Żywienie dietetyczne.

2055. ZAWADA J.: **Kluczowe zadania rad narodowych w r. 1952.** Żywienie zbior. 1952, nr 4, str. 99—100.

Dotyczy odcinka ekonomiki żywienia zbiorowego.

Zob. poz. 1742, 1799.

HANDEL ZAGRANICZNY

2056. ATŁAS Z.: **Problem walutowy a międzynarodowa wymiana towarowa.** Nowe Czasy. 1952, z. 13, str. 7—10.

Wpływ inflacji i chaosu walutowego na osłabienie międzynarodowych stosunków gospodarczych. Pokojowa współpraca gospodarcza między krajami kapitalistycznymi a krajami demokratycznymi przyczyniłaby się do umocnienia walut i bilansów płatniczych krajów kapitalistycznych.

2057. **Die Bedeutung des Ost-West-Handels für die Entwicklung Westdeutschlands.** Berichte des Deutsch. Wirtschaftsinstituts. 1952, nr 4, str. 1—8.

Stałe ograniczanie suwerenności handlowej Niemiec Zach. Przesłanki gospodarcze, polityczne i geograficzne dotyczące konieczności utrzymywania stałej wymiany handlowej pomiędzy Niemcami Zach. a krajami Europy Wsch. i Dalekiego Wschodu. Tabele.

2058. **Die Bedeutung des Ost-West-Handels für die Nahrungsmittelversorgung.** Berichte des Deutsch. Wirtschaftsinstituts. 1952, nr 3, str. 1—9.

Ograniczanie wolnego handlu światowego przez St. Zjedn.; tworzenie list tzw. „artykułów wojennych” zakazanych w wolnym obrocie międzynarodowym. Zakazanie wolnej wymiany handlowej między Wschodem a Zachodem. Możliwości eksportu artykułów żywnościowych ZSRR, Chin Ludowych oraz krajów demokracji ludowej. Analiza chłonności rynków zach.-europejskich. Tabele liczbowe.

2059. FINOGIENOW A., MOSTOW S.: **Rynek tabaka kapitalistycznych stran.** Wniesz. torg. 1952, nr 2, str. 21—26.

Przesunięcia w lokalizacji światowej produkcji tytoniu w latach powojennych. Obroty tym artykułem w handlu światowym.

2060. GOTTSCHLAG K.: **Finanz- und Abrechnungsprobleme im Aussenhandel.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 2, str. 69—71.

Problemy finansowe i rozrachunkowe różnych gałęzi gospodarki NRD w zakresie handlu zagranicznego.

2061. GRIGORIEW G.: **K woprosu o wnutrigierman-skoj torgowle.** Wopr. ekonom. 1952, nr 3, str. 87—95.

Charakterystyka stosunków handlowych między NRD a Niemcami Zach. Warunki żywienia tych stosunków.

2062. **Handelsabkommen zwischen DDR und CSR.** Wirtschaft. 1952, nr 5, str. 1.

Omówienie treści umowy handlowej zawartej między NRD a Czechosłowacją — na 1952 r.

2063. KAPLIN A.: **Sowietskaja puszlina na miezdunarodnych rynkach.** Wniesz. torg. 1952, nr 2, str. 10—14.

Rozmiary zagranicznego handlu futrzarskiego ZSRR. Odbiorcy.

2064. **Knigi i staty po woprosam ekonomiki i wniesznej torgowli zarubieźnych stran.** Wniesz. torg. 1952, nr 1, str. 41—42.

Zestawienie książek i artykułów, omawiających zagadnienia handlu zagranicznego krajów kapitalistycznych

2065. ★KOBRYNER J.: **Handel międzynarodowy.** Warszawa 1952. PWSZ, s. 215, 1 nlb.

Handel międzynarodowy w okresie przedkapitalistycznym. Handel zagr. i polityka handlowa w okresie imperializmu. Rozbicie gospodarki światowej kapitalizmu po 1 wojnie światowej. ZSRR jako nowy decydujący czynnik w obrotach międzynarodowych. Skutki 2 wojny światowej i podział świata na dwa obozy. Druga faza ekspansji imperialistycznej 1947/8. Nowy wyższy typ handlu zagr. w obozie socjalizmu. Charakterystyka sytuacji obecnej. (Praca zatwierdzona jako podręcznik dla techników handlu zagranicznego).

2066. KOROLENKO A.: **Principy rawienstwa i wzaimnoj wygody w torgowli SSSR s ewropejskimi stranami narodnoj diemokratii.** Wopr. ekonom. 1952, nr 3, str. 22—30.

Kształtowanie się i rozwój stosunków handlowych między ZSRR a krajami demokracji ludowej na zasadzie równości i wzajemnej pomocy.

2067. **O sytuacji rynku europejskiego.** Nowe Czasy. 1952, z. 14, str. 11—14.

Wypowiedzi działaczy gospodarczych niektórych krajów demokracji lud. na temat sytuacji rynku europejskiego. (M. in. wypowiedź dr. Ludwika Grosfelda, prezesa Polskiej Izby Handlu Zagranicznego).

2068. OSIPIENKO N.: **O korzyściach płynących z normalnego handlu międzynarodowego.** Nowe Czasy. 1952, z. 11, str. 13—16.

- Charakterystyka i ocena sytuacji gosp. świata w r. 1951. Jednostronny charakter handlu krajów Europy Zach., ograniczający się jedynie do importu ze St. Zjedn. Cele i znaczenie Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej.
2069. RUBINSZTEJN G.: **Ekonomiczeskoje położenie i wnieszniaja towrowla Awstrii**. Wnieszn. org. 1952, nr 1, str. 12—18.
- Porównanie przeciętnych miesięcznych produkcji przemysłowej Austrii z l. 1937 oraz 1950. Rozmiary i struktura eksportu surowców dla przemysłu wojennego. Rozbudowa przemysłu wojennego. Spadek produkcji dóbr konsumpcyjnych. Ujemny bilans handlu zagranicznego.
2070. SIENCZUROW K.: **Rynek lesnych i cellulozno-bumaznych towarow kapitalistycznych stran**. Wnieszn. org. 1952, nr 1, str. 19—26.
- Porównanie produkcji przemysłu drzewnego i papierniczego ważniejszych krajów kapitalistycznych w 1937 i 1949—51 r. Import wyrobów tych przemysłów ze Szwecji i Finlandii. Wzrost zużycia półfabrykatów drzewnych w przemyśle wojennym. Ceny.
2071. SOŁODKIN P.: **Czto tierijajet Anglja ot razrywa towrowli s Kitajem**. Wopr. ekonom. 1952, nr 3, str. 77—86.
- Rozwój gospodarczy Chin Ludowych. Stosunki handlowe między Anglią a Chinami. Straty gospodarki angielskiej wynikiem ograniczenia wymiany towarowej z Chinami.
2072. SOŁODKIN R.: **O handlu angielsko-radzieckim**. Nowe Czasy. 1952, z. 13, str. 3—6.
- Utrzymanie stosunków gosp. między Anglią a ZSRR leży w żywotnym interesie gospodarczym Wielkiej Brytanii. Autor wykazuje szkodliwość polityki dyskryminacji i blokady wobec ZSRR i Chin Ludowych, inspirowanej przez koła oficjalne Anglii.
2073. STRUMILIN S.: **Die internationalen Handelsbeziehungen müssen wiederhergestellt werden**. Neue Welt. 1952, nr 5, str. 519—523.
- Uzasadnienie potrzeby zwołania Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie. Możliwości rozwoju handlu zagranicznego.
2074. STRUMILIN S.: **Nieobchodimo wosstanowit międunarodnyj towrowyj obmien**. Wopr. ekonom. 1952, nr 3, str. 18—21. (Tłum. z czas. News. 1952, nr 3).
- Skutki „zimnej wojny“ dla gospodarki socjalistycznej i kapitalistycznej. Zadania Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie.
2075. SZCZERBINA D.: **O wozmożnostijach wnieszniej towrowli Kitajskoj Narodnoj Riespubliki**. Wopr. ekonom. 1952, nr 3, str. 67—76.
- Rozwój gospodarczy Chin Ludowych i związane z tym zmiany w strukturze chińskiego importu i eksportu. Handel chiński z poszczególnymi państwami i jego perspektywy rozwojowe.
2076. SZERSZNIOW E.: **Niewykorzystane możliwości handlu europejskiego**. Nowe Czasy. 1952, z. 9, str. 3—6.
- Fakty i dane liczbowe wykazujące możliwości rozwoju handlu zagr. w Europie. Ujemne skutki obecnego upadku handlu europejskiego. Cele Konferencji Moskiewskiej.
2077. SZERSZNIOW E.: **Związek Radziecki a handel międzynarodowy**. Nowe Czasy. 1952, z. 14, str. 3—6.
- Polityka zagraniczna ZSRR — polityką pokoju i współpracy między narodami. Historia rozwoju handlu zagranicznego z krajami kapitalistycznymi najlepszym dowodem pokojowego charakteru tej polityki. Charakterystyka umów handlowych zawieranych przez ZSRR z innymi krajami. Przestrzeżenie zasady o wzajemnych korzyściach płynących z umowy i sumienne wypełnianie warunków umów.
2078. **Die Westdeutsche chemische Industrie und der Ost-West-Handel**. Berichte des Deutsch. Wirtschaftsinstituts. 1952, nr 5, str. 8—10.
- Niemiecki przemysł chemiczny w gospodarce światowej w okresie międzywojennym i obecnie. Udział zach.-niemieckiego przemysłu chemicznego w eksporcie Niemiec Zach. Opanowanie rynków zbytu przez St. Zjedn. przyczyną niewykorzystanych możliwości produkcyjnych zach.-niem. przemysłu chemicznego.
2079. **Westdeutscher Maschinenbau und Osthandel**. Berichte des Deutsch. Wirtschaftsinstituts. 1952, nr 5, str. 5—7.
- Maszyny dominującą pozycją w eksporcie Niemiec przedwojennych i Niemiec Zach. Ocena chłonności rynków zbytu dla zach.-niemieckiego przemysłu budowy maszyn; tabele. Zmniejszanie możliwości produkcyjnych przemysłu maszynowego Niemiec Zach. Wyniki polityki dewizowej ograniczania przez St. Zjedn. dostaw niezbędnego surowca.
2080. **Westeuropa und der Handel mit dem Osten**. Berichte des Deutsch. Wirtschaftsinstituts. 1952, nr 5, str. 1—4.
- Znaczenie handlu z krajami Wschodu dla Europy Zach. Wskaźniki procentowe importu i eksportu państw zach.-europejskich w okresie międzywojennym. Potencjał handlowy ZSRR. Rozwój wymiany handlowej między Wschodem a Europą Zach. Tabele.
2081. ★ZIELENIEWSKI J.: **Organizacja i metody pracy przedsiębiorstwa handlu zagranicznego**. Warszawa 1951. Polgos, s. 298, 2 nlb. Biblioteka Handlu Zagranicznego T. 8.
- Formy organizacyjne handlu zagranicznego w Polsce, ZSRR i krajach demokracji ludowej. Struktura przedś. handlu zagr. Planowanie i sprawozdawczość z obrotu towarowego. Czynności handlowe. Obsługa finansowa przedś. handlu zagr. Księgowość. Zagadnienie transportu i ubezpieczenia. Czynności kancelaryjne. Inne zagadnienia organizacyjne.
- Zob. poz. 1586, 1645.

XVII ZAGADNIENIA KOMUNALNE — GOSPODARKA MIESZKANIOWA

2082. ABRAMOW P. W.: **O planie razwitija gorodsko-wo choziajstwa Moskwy**. Gorodsk. choz. Moskwy. 1952, nr 2, str. 1—6.
- Plan rozwoju gospodarki komunalnej Moskwy. Zadania w zakresie budownictwa mieszkaniowego i komunalnego. Rozwój przedsiębiorstw miejskich. Zagadnienie zatrudnienia w przedś. miejskich.
2083. ★BIENKOWSKA D.: **Zasady urbanistyki socjalistycznej**. Warszawa 1952. Czyt., s. 67, 1 nlb. Wiedza Powszechna 864.
- Zarys rozwoju historycznego miast z podkreśleniem ich klasowego charakteru. Powstawanie i rozwój miast w ustroju socjalistycznym. Planowa-
- nie osiedli miejskich. Praca ma charakter popularno-naukowy.
2084. JAGODZIŃSKI K.: **Die Zuteilung der Wohnungen nach dem Punktsystem**. Arbeit u. Sozfürsorge 1952, nr 3, str. 56.
- Przydział mieszkań w większych miastach NRD wg metody „punktowej“. Omówienie kryteriów branych pod uwagę przy stosowaniu tej metody.
2085. ★MASŁAKOW W. P.: **Kommunalnyje tarify w SSSR**. Moskwa 1951. Gosfinizdat, s. 102, 2 nlb.
- Podręcznik dla pracowników komunalnych przedsiębiorstw usługowych w ZSRR. Rozwój radziec-

kich miast i ich przedsiębiorstw. Wyjaśnienie ekonomicznej roli taryf za usługi przedsiębiorstw miejskich. Rozwój i doskonalenie tych taryf od 1917 r.

2086. MATEJKO A.: **Badania zagadnień mieszkaniowych świata pracy w Polsce Ludowej.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 4, str. 17—22.

Znaczenie, kierunki i wyniki badań demograficznych i socjograficznych dla racjonalnego planowania osiedli, przeprowadzanych przez Inst. Bud. Mieszkaniowego.

2087. ★MISZCZENKO G.: **O roli ekonomiki budowy miast w planowaniu.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. Ministerstwo Budown. Miast i Osiedli, Inst. Urbanistyki i Architektury, s. 17. (Masz. pow.).

Niedostateczne uwzględnianie problemów ekonomicznych przy planowaniu miast. Konieczność

zmiany tego stanu rzeczy. Walka o obniżkę kosztów budowy miast. Zagadnienie lokalizacji zabudowy nowych terenów.

2088. MIZERA S.: **Normy zaludnienia mieszkań jako instrument planowej gospodarki lokalowej.** Miasto. 1952, nr 2, str. 13—17.

Publiczna gosp. lokalami i ich najem. Zasady ustalania norm zaludnienia. Obecny stan prawny w zakresie normowania zaludnienia mieszkań.

2089. **Nowyje knigi po gorodskomu choziajstwu.** Gorodsk. choz. Moskwy. 1952, nr 2, str. 1 nlb.

Nowe wydawnictwa radzieckie z zakresu gospodarki komunalnej.

Zob. poz. 1583.

XVIII SZKOLENIE ZAWODOWE

2090. **Der Beruf und die Ausbildung des Finanzplaners.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 1, str. 11—12.

Program szkolenia planistów finansowych na kursach planowania i w szkołach ekonomicznych NRD.

2091. DIAMAND H.: **Szkolnictwo zawodowe na obecnym etapie.** Gosp. plan. 1952, nr 2, str. 28—33.

Systemy i formy organizacyjne szkolenia zawodowego.

2092. ★JEROFIEJEW W.: **Nasz opyt obuczennija raboczich.** Moskwa 1951. Moskowski Raboczij, s. 39, 1 nlb.

Formy szkolenia zawodowego włóknarzy radzieckich. Organizacja, program i wyniki tego szkolenia.

2093. **Jeszcze o putiach powyszenija kaczestwa podgotowki gornych tiechnikow.** Ugol. 1952, nr 1, str. 34—39.

Dyskusja nad zakresem studiów, ich organizacją i programem nauczania w technikum Min. Przem. Węglowego ZSRR. Przegląd publikacji poświęconych temu tematowi.

2094. PETSCH: **Neue Formen der Ausbildung der Wald-facharbeiterlehrlinge.** Wald. 1952, nr 2, str. 43—44.

Artykuł dyskusyjny dotyczący struktury organizacyjnej i programu szkolenia zawodowego w leśnictwie.

2095. ★SUSZYŃSKA M.: **Przebieg i wyniki pracy Spółdzielczego Studium Korespondencyjnego w 1950/51 roku szkolnym.** Warszawa 1952. b. n., s. 2 nlb., 15, tabl. 11, zał. 32. Centr. Zw. Spółdzielczy. Spółdz. Studium Korespondencyjne. (Masz. pow.).

Szczegółowe sprawozdanie z pracy 2 roku działalności Spółdzielczego Studium Korespondencyjnego, zorganizowanego przez Centralny Związek Spółdzielczy w r. 1949. Statut organizacyjny. Regulaminy. Tablice statystyczno-sprawozdawcze. Podsumowanie osiągnięć i ich ocena.

2096. WOŹNICKA A.: **Szkolenie zawodowe: wykonanie w 1951 r. i plan na 1952 r.** Prz. Ubezpie. społ. 1952, nr 2, str. 36.

Rodzaje i ilość kursów zorganizowanych w r. 1951 i planowanych w 1952 r. przez ZUS.

2097. ZIELIŃSKI B.: **Szkoły zawodowe Ministerstwa Przemysłu Drobego i Rzemiosła.** Drob. Wytw. 1952, nr 3, str. 19—21.

Typy i sieć szkół zawodowych wg stanu z dnia 1.1.1952. Zasadnicze szkoły zawodowe i technika. 2 tabl.

Zob. poz. 1654.

XIX BIBLIOGRAFIA — ENCYKLOPEDIA — SŁOWNIKI

BIBLIOGRAFIA — ZAGADNIENIA OGÓLNE

2098. BORNSTEINOWA J.: **Klasyfikacja dziesiętna w Przewodniku Bibliograficznym.** Tablice wybranych znaków dziesiętnych i objaśnienie wstępne. Biul. Inst. Bibliograf. T. III, 1951, nr 5, str. 93—145, 1 nlb.

Wskazówki dot. sposobu korzystania z klasyfikacji dziesiętniej podawanej przez Przewodnik Bibliograficzny. Technika sporządzania katalogu dziesiętnego w bibliotekach. Tablice. Indeks przedmiotowy.

2099. **Nowyje knigi po bibliotekowiedieniju i bibliografii.** Bibliotekar. 1952, nr 2, str. 47.

Nowe publikacje radzieckie z zakresu bibliotekarstwa i bibliografii.

2100. WOINOW M.: **Bolsze wnimanija kaczestwu bibliograficzieskich ukazatielej.** Bibliotekar. 1952, nr 3, str. 43—45.

Uwagi krytyczne dot. opisu bibliograficznego i adnotacji stosowanych w radzieckim czasopiśmie pt. „Czto czitat“.

2101. ★**Zagadnienia bibliologiczne w Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej.** Tłum. z ros. Warszawa 1951. GIDNT, s. 49. (Masz. pow.)

Tłumaczenie artykułów dot. zagadnień księgoznawstwa i bibliografii ogłoszonych w 5 t. Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej. (Między innymi artykuły omawiające nast. zagadnienia: czasopisma bibliograficzne, bibliografia, biblioteka, technika biblioteczna, kształcenie bibliotekarzy i bibliografów).

Zob. poz. 1821.

BIBLIOGRAFIE SPECJALNE

2102. **Bibliografia finansowa.** Finanse. 1952, nr 1, str. 137—140.

Zob. poz. 758.

2103. **Bibliografia z dziedziny zagadnień socjalnych i pokrewnych.** Oprac. Edward Chwalewik. Prz. Zag. soc. 1952, nr 1—2, str. 104—111; nr 3, str. 52—56; nr 4, str. 62—63.

Zob. 1951, poz. 3731.

2104. **Przegląd bibliograficzny budownictwa.** Oprac. przez Dział Dydaktyczno-Wydawniczy Inst. Techn. Budowlanej. 1952, nr 1. Dod. mies. Mater. budowl. 1952, nr 3, str. 93—96.
2105. **Przegląd bibliograficzny budownictwa okrętowego i morskiego oraz ekonomiki transportu morskiego.** Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Morskiego Inst. Technicznego. 1952, nr 3. Dod. do mies. Techn. Gosp. mors. 1952, nr 3, str. 139—142.
2106. **Przegląd bibliograficzny chemii.** Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Głównego Inst. Chemii Przemysłowej. 1952, nr 1, str. 1—4; nr 2, str. 5—8. Dod. do mies. Prz. chem. 1952, nr 1,2.
2107. **Przegląd bibliograficzny elektrotechniki.** Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Elektrotechniki. 1952, nr 2, str. 5—6. Dod. do mies. Prz. elektrot. 1952, nr 2.
Zob. poz. 1457.
2108. **Przegląd bibliograficzny hutnictwa.** Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Głównego Inst. Metalurgii. 1952, nr 2, str. 5—8; nr 3, str. 9—12. Dod. do mies. Hutnik. 1952, nr 2, 3.
Zob. poz. 1459.
2109. **Przegląd bibliograficzny metrologii.** Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Metrologii. 1952, nr 2, str. 3—4. Dod. do mies. Prz. techn. 1952, nr 3.
2110. **Przegląd bibliograficzny nafty.** Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Inst. Naftowego. 1952, nr 1, str. 1—2. Dod. do mies. Nafta. 1952, nr 3.
2111. **Przegląd bibliograficzny ochrony pracy.** Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Centr. Inst. Ochrony Pracy. 1952, nr 1, 2. Dod. do mies. Bezp. Hig. Pracy. 1952, nr 1, str. 29—32; nr 2, str. 60—64.
Adnotowana bibliografia artykułów i książek polskich i obcych z zakresu ochrony pracy. Klasyfikacja dziesiętna.
2112. **Przegląd bibliograficzny organizacji i mechanizacji budownictwa.** Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Nauk.-Techn. IOMB. 1952, nr 2, 3. Dod. do mies. Prz. budowl. 1952, nr 2, str. 87—88; nr 3, str. 127—123.
2113. **Przegląd bibliograficzny przemysłu materiałów wiążących.** Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Naukowo-Techn. Przem. Mat. Wiążących. 1952, nr 1, str. 1—2; nr 2, str. 3—4; nr 3, str. 5—6. Dod. do mies. Cement Wapno Gips. 1952, nr 1, 2, 3.
2114. **Przegląd bibliograficzny przemysłu rolnego i spożywczego.** Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Głównego Inst. Przem. Rolnego i Spożywczego. 1952, nr 1, 2, 3. Dod. do mies. Przem. rolny. 1952, nr 1, str. 41—44; nr 2, str. 83—84; nr 3, str. 125—128.
2115. **Przegląd bibliograficzny przemysłu skórzanego.** Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Inst. Przemysłu Skórczanego. 1952, nr 2. Dod. do mies. Prz. skór. 1952, nr 2, str. nlb.
2116. **Przegląd bibliograficzny rybolowstwa morskiego.** Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Morskiego Inst. Rybackiego. 1952, nr 3. Dod. do mies. Techn. Gosp. morsk. 1952, nr 3, str. 143—144.
2117. **Przegląd bibliograficzny telekomunikacji.** Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Telekomunikacji. 1952, nr 2, str. 7—8; nr 3, str. 9—16. Dod. do mies. Prz. telekom. 1952, nr 2, 3.
Zob. poz. 1464.
2118. **Przegląd bibliograficzny włókiennictwa.** Oprac. przez Dział Wydawnictw i Dokumentacji GIW. 1952, nr 1, str. 1—2; nr 2, str. 3—4; nr 3, str. 5—6. Dod. do mies. Przem. włókien. 1952, nr 1, 2, 3.
Zob. poz. 773.
2119. **Przegląd bibliograficzny zagadnień dokumentacji.** Oprac. przez Centr. Inst. Dokumentacji Nauk.-Technicznej. 1952, nr 2, str. 3—4. Dod. do mies. Prz. techn. 1952, nr 3.
Zob. poz. 1465.
2120. **Przegląd bibliograficzny zagadnień mieszkaniowych.** Oprac. przez Dział Dokumentacji Inst. Budown. Mieszkaniowego. 1952, z. 1. Dod. do mies. Miasto. 1952, nr 2.
Zob. poz. 50.
Zob. poz. 1477—78, 1776, 1876, 1881, 1885—86, 1919, 1940, 1946, 1999, 2028, 2064, 2089.

OMÓWIENIA, SPRAWOZDANIA, ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

EDWARD ŁUKAWER

Literatura o współczesnym imperializmie

W tym czasie, kiedy w ZSRR, u nas i w innych krajach obozu socjalizmu odbywa się pokojowe budownictwo, w państwach imperialistycznych trwa wyścig zbrojeń. Pomimo stale wzrastającej pauperyzacji mas pracujących, imperialiści anglosascy dążą do rozpętania nowej wojny przeciwko Związkowi Radzieckiemu i innym krajom miłującym pokój w nadziei, że zdoła ona uchronić ustroj kapitalistyczny przed załgą.

Dlatego też chociaż jesteśmy zajęci codzienną pracą pokojową, walką o wykonanie Planu Sześcioletniego, nie możemy pomijać tego co się dzieje w obozie imperializmu. Musimy dobrze poznać współczesny kapitalizm, musimy nauczyć się nienawidzić go, aby tym skuteczniej zwalczać go przez umacnianie budownictwa socjalistycznego. Okolicznością pomyślną jest to, że na rynku wydawniczym ukazuje się dużo książek i publikacji z zakresu ekonomiki i polityki państw imperialistycznych.

Postaramy się niektóre z nich w skrócie przeanalizować:

FOSTER WILLIAM Z.: Zakat mirowo kapitalizmu (Zmierzch kapitalizmu światowego) Moskwa 1951. Izd. Inostrannoj Litier. s. 252.

Książka ta została napisana przez przewodniczącego partii komunistycznej Stanów Zjednoczonych. Zawiera ona nie tylko interesujący opis walki mas pracujących największego kraju kapitalistycznego przeciwko rodzimemu imperializmowi, ale także głęboką, naukową analizę rozkładu i upadku światowego systemu gospodarki kapitalistycznej. Foster bezlitośnie demaskuje wewnętrzną i zagraniczną politykę imperialistów amerykańskich jako wroga interesom mas ludowych i pokojowi. Wykazuje on dobitnie, że polityka ta, poprzez faszyzację i militaryzację Stanów Zjednoczonych, prowadzi nieuchronnie do wojny. Autor piętnuje socjal-faszystów i socjal-szowinistów różnych odcieni wysługujących się imperialistom. W przeciwstawieniu do tego ponurego obrazu zacofania, barbarzyństwa i zdrady Foster kreśli wspaniałe obraz rozwoju wolnego od ucisku i wyzysku narodu radzieckiego oraz obraz walki mas pracujących całego świata pod przewodnictwem partii komunistycznych, o pokój i socjalizm.

Książka z jednej strony wykazuje jasno i niezbicie wyższość ustroju socjalistycznego nad kapitalistycznym, z drugiej zaś historyczną konieczność upadku ustroju kapitalistycznego.

CLAUDE HENRI: Imperializm nad przepaścią. Tłum. z franc. A. Liebfeld. Warszawa 1950. Czyt., s. 288.

Autor zajmuje się przede wszystkim dynamiką rozwoju imperializmu amerykańskiego. Zagadnienie to ujęte zostało w rzucie historycz-

nym poczynając od końca ubiegłego i początku obecnego stulecia, poprzez pierwszą wojnę światową, okres względnej stabilizacji i wielki kryzys lat 1929—1933 — do drugiej wojny światowej i dalej aż do 1950 r. Na szczególną uwagę — ze względu na swą aktualność — zasługują rozdziały dotyczące gospodarki amerykańskiej w okresie powojennym oraz wewnętrznej i zagranicznej polityki amerykańskiego kapitału finansowego w tym samym okresie. Rozważania swoje Claude pogłębia przez porównanie dwóch systemów — kapitalizmu i socjalizmu — dowodząc, że pierwszy to potęgująca się nędza mas i wojna, a drugi to pokój i dobrobyt. Autor kończy swe rozważania słowami: „Stulecie to (mowa o XX stuleciu — przypisek mój — E. Ł.) nie będzie... wiekiem żadnego państwa imperialistycznego, lecz stanie się wiekiem wszystkich narodów, zjednoczonych i zbratanych w socjalizmie. Wiek XX należy do ludzi pracy całego świata. Będzie to wiek komunizmu”.

Monopolii siewodnia (Współczesne monopole). Moskwa 1951. Izd. Inostrannoj Litier., s. 155.

Niezwykle ciekawa praca ta przedstawia proces koncentracji i centralizacji kapitału w Stanach Zjednoczonych, wpływ wojny na ten proces oraz zrastanie się wielkiego monopolistycznego kapitału z rządem.

Do pracy załączony jest spis 250 największych monopolii (przemysłowych, kolejowych, użyteczności publicznej, banków i in.) dysponujących aktywami wynoszącymi 193 miliardy dolarów.

Praca ta, oparta na najbardziej aktualnych i szczegółowych danych jest jeszcze jednym dobitnym potwierdzeniem historycznego określenia Lenina, że imperializm jest kapitalizmem monopolistycznym, pasożytniczym i gnijącym oraz umierającym.

(Szczegółowo omawiamy tę ciekawą pozycję bibliograficzną w artykule H. Katza pt. Współczesne monopole amerykańskie p. str. 148. **Uwaga Redakcji**).

SASULY RICHARD: I G Farben. Tłum. z ang. M. Marciniak. Warszawa 1950. PIW, s. 322.

Autor na przykładzie jednego z największych monopolii światowych odsłania nam kulisy przygotowywania i prowadzenia I i — szczególnie — II wojny światowej przez wielki kapitał. Uzmysławia on bardzo jaskrawo z jednej strony rolę IG w dojściu Hitlera do władzy i w rozpętaniu terroru faszystowskiego w Niemczech, z drugiej — misterną sieć łączącą IG z monopolami innych państw kapitalistycznych, ze Stanami Zjednoczonymi, Anglią i Francją na czele. Sasuly dowodzi, że współpraca kapitału niemieckiego z kapitałem amerykańskim, angielskim i in. nie została przerwana nawet podczas wojny. Eskadry samolotów amerykańskich

zamieniając w gruzy miasta niemieckie, starały się — w miarę możliwości — nie nadwyręzać zdolności produkcyjnych niemieckiego przemysłu wojennego. Autor na str. 14 pisze: „Według obliczeń inżynierów IG podczas wojny utrata zdolności produkcyjnej zakładów nie przekroczyła 15⁰%. Inżynierowie ci obliczają, że gdyby dostarczyć robotników, paliwa i materiałów, mogliby w ciągu 3 miesięcy osiągnąć ponad 90% maksymalnej wydajności. Uszkodzono zaledwie kilka głównych zakładów IG i to tylko przypadkiem”.

Książka Sasuly'ego jasno obrazuje właściwe cele imperialistów, liczących się wyłącznie ze swoimi interesami klasowymi. Światem kapitalistycznym rządzi kapitał a „lud jako całość — stwierdza autor na zakończenie — wchodzi w rachubę dopiero wtedy, gdy potrzebne są armie”.

ŁYCHOWSKI TADEUSZ: Powojenna ekspansja finansowa Stanów Zjednoczonych. Warszawa 1951. MON, s. 244.

Autor zajmuje się w swej pracy eksportem kapitału jako jedną z podstawowych cech imperializmu. W bardzo interesujący sposób przedstawione zostało powiązanie tego problemu z walką o rynki zbytu i z walką o panowanie nad światem. Autor, posługując się licznymi danymi, uwydatnia historyczny proces stałego kurczenia się wielkich potęg światowych.

Stalin stwierdza, że przed I wojną światową głównymi państwami wyzyskującymi świat były Anglia, Francja, Niemcy i Stany Zjednoczone. W wyniku I wojny światowej liczba ta ograniczyła się do 2 państw: Stanów Zjednoczonych i Anglii. Obecnie, po II wojnie światowej główną potęgą świata imperialistycznego są Stany Zjednoczone. To właśnie zagadnienie stanowi nić przewodnią książki.

Zagadnienia poruszane w pracy Łychowskiego omawiane są w ich historycznym rozwoju, z podziałem na poszczególne okresy, które autor wnikliwie analizuje. Zagadnienie eksportu kapitału powiązane jest z jednej strony z prawem nierównomiernego rozwoju kapitalizmu, z drugiej zaś z dążeniem kapitalizmu (szczególnie współczesnego) do rozpętywania wojen.

ŁAWRICZENKO M. W.: „Plan Marszałła” i razorienije sielskowo choziajstwa Zapadnoj Ewropy. („Plan Marshalla” a wyniszczenie rolnictwa Europy Zachodniej). Moskwa 1950. Gospolitizdat, s. 216.

Książka przedstawia ponury obraz skutków osławionego planu Marshalla w rolnictwie krajów Europy Zachodniej. Posługując się obfitymi danymi autor dowodzi, że plan Marshalla spotęgował degradację rolnictwa, co więcej, pociągnął za sobą dalsze obniżenie i tak już niskiego poziomu życiowego ludności europejskich krajów kapitalistycznych, nie wpływając bynajmniej na częściowe chociażby rozwiązanie ciężkiej sytuacji żywnościowej w tych krajach. Plan Marshalla nie spowodował również poprawy sytuacji drobnych i średnich farmerów amerykańskich, rujnowanych konsekwentnie i bez-

względnie przez wielki kapitał monopolistyczny. Autor przedstawia walkę mas ludowych krajów kapitalistycznych pod przewodnictwem partii komunistycznych przeciwko polityce marshallizacji. Książka w końcowej swej części zajmuje się — w celach porównawczych — analizą gigantycznych osiągnięć rolnictwa Związku Radzieckiego i sukcesów na tym polu krajów demokracji ludowej.

KOCZETKOW A.: Wzrost pauperyzacji proletariatu angielskiego. Tłum. z ros. S. Krajewska. Warszawa 1951. K i W, s. 40.

Koncentracja i centralizacja kapitału nieuchronnie pociąga za sobą względną i bezwzględną pauperyzację mas. Proces ten zaostrza się wraz z rozwojem kapitalizmu, dochodząc do punktu szczytowego w epoce ogólnego kryzysu kapitalizmu.

Temu właśnie zagadnieniu poświęca Koczetkow swoją pracę rozpatrując je na tle stosunków angielskich po II wojnie światowej. Omawiając stale pogarszającą się sytuację ekonomiczną Anglii i posługując się odpowiednimi danymi, autor radziecki wykazuje, że odbija się ona wyłącznie na angielskim proletariacie, w niczym nie naruszając interesów wielkiego kapitału. Ta wroga dla mas ludowych polityka prowadzona jest przez rząd zdrajców klasy robotniczej — labourzystów (broszura była pisana przed ostatnimi wyborami do parlamentu angielskiego). Jedyną siłą zdolną do walki z burżuazją i renegatami jest — reprezentująca interesy mas pracujących — angielska partia komunistyczna. Na tle przygnębiającego obrazu pauperyzacji angielskiego proletariatu z całą wyrazistością ujawnia się wzrost stopy życiowej mas pracujących ZSRR i krajów demokracji ludowej.

DATLIN S.: Afrika pod gniotom impierializma. (Afryka pod brzemieniem imperializmu). Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 132.

System kolonialny jest jak najściślej związany z ustrojem kapitalistycznym, jest jego nieodłączną częścią składową. Kapitalizm rozwijając się umacniał swoje panowanie w krajach kolonialnych, półkolonialnych i zależnych przynosząc im niewolę, a wzamian wyciągając niebywałe zyski. Dopiero Wielka Październikowa Rewolucja Socjalistyczna zapoczątkowała epokę rewolucji kolonialnych, a w następstwie kryzys systemu kolonialnego, który niezmiernie zaostrzył się po drugiej wojnie światowej. Płomień walk rewolucyjnych ogarnął takie kraje, jak Chiny (które ostatecznie zrzuciły jarzmo imperializmu), Koreę, Vietnam, Filipiny, Indonezję, Indochiny, Birmę, Cejlon, Malaje, Indie i Iran. Ale także na Czarnym Lądzie — w Afryce — rodzi się potężny ruch narodo-wyzwoleńczy.

Temu ostatniemu zagadnieniu jest właśnie poświęcona praca Datlina. Autor daje na wstępie krótką charakterystykę afrykańskich posiadłości państw kolonialnych oraz tzw. krajów samodzielnych, tzn. Egiptu, Abisynii, Liberii i Unii Południowo-Afrykańskiej. Podkreślając rolę jaką wyznaczył imperializm Afryce w swo-

ich planach wojennych, autor szczegółowo opisuje nieludzki wprost wyzysk tubylców. Książka kończy się opisem walki narodowo-wyzwoleńczej ludów kolonialnych pod przewodnictwem proletariatu w poszczególnych krajach Afryki.

Praca Datlina jest jeszcze jednym potwierdzeniem stalinowskiej nauki o tym, że „era niczym nie zakłóconego wyzysku i ucisku kolonii i krajów zależnych przeminęła. Nastąpiła era rewolucji wyzwoleńczej w koloniach i krajach zależnych, era przebudzenia się proletariatu

riatu tych krajów, era jego hegemonii w rewolucji”. (J. Stalin, Dzieła t. X. Moskwa 1949. Gospolitizdat, s. 245).

*
*
*

Ograniczamy się tylko do najważniejszych pozycji, w których w dość jaskrawy sposób występuje oblicze współczesnego imperializmu, nie wspominając o artykułach w czasopismach polskich i radzieckich takich jak „Nowe Drogi”, „Nowe Czasy”, „Sprawy Międzynarodowe”, „Woprosy Ekonomiki” i inne.

HENRYK KATZ

Współczesne monopole amerykańskie*

Labor Research Association jest marksistowską organizacją naukowo-badawczą w USA, która wydaje periodycznie cenne zbiory materiałów informacyjno-statystycznych pn. „Labor Fact Books”, a ponadto — jak dotąd — wydała szereg monografii o stosunkach ekonomicznych i społecznych, sytuacji klasy robotniczej, tendencjach rozwojowych amerykańskiego imperializmu itd.

Studium pt. „Monopoles To-day“ jest poświęcone analizie przemian, jakie zaszły w strukturze, wadze gatunkowej, roli i tendencjach amerykańskiego kapitału monopolistycznego po 2 wojnie światowej. Praca ta, wydana w r. 1950, była pomyślana jako uzupełnienie i uaktualnienie pionierskiego studium monograficznego Anny Rochester pt. „Rulers of America“, wydanego przed 2 wojną światową. Książka Anny Rochester, wybitnego amerykańskiego ekonomisty marksistowskiego, po raz pierwszy — na podstawie bogatej i źródłowej dokumentacji wykazała, że faktyczna władza nad życiem ekonomicznym (a w konsekwencji społecznym i politycznym) w USA należy do 8 grup magnatów finansowych, wśród których najpotężniejszą jest grupa Morgana. „Monopoles To-day“ daje współczesny obraz potęgi tych grup, których łączny majątek w latach 1935—1948 powiększył się w dwójnasób — od 61 mld do 120,5 mld. dolarów.

Autor (czy też autorzy) studium daje dokładny, analityczny obraz struktury, zasięgu interesów, praktyk i zysków monopolistycznych. Z obliczeń wynika, że 400 czołowych postaci amerykańskiej finansjery dzierżyło w swym ręku aż 3705 stanowisk dyrektorskich w 250 największych koncernach USA. „Monopoles To-day“ podaje liczne dane o procesie zlewania się i wzajemnego przenikania największych grup finansowych. Nieustająca — i idąca z powyższym procesem w parze — wojna konkurencyjna doprowadza do pochłaniania koncernów słabszych, choć operujących milionowymi kapitałami. Okazuje się, że w latach 1939—1947 utraciło swą niezależność blisko 2500 firm prze-

mysłowych i górniczych — o przeciętnym kapitale 2 mln. dolarów. Koncerny miliardowe pochłaniają obecnie firmy milionowe. Wilcze prawo kapitalizmu panuje na wszystkich jego szczeblach.

Książka demaskuje i w oparciu o cyfry niweczy teorię „demokratyzacji“ ekonomicznej USA na gruncie upowszechnienia własności akcji wielkich przedsiębiorstw. Olbrzymia większość właścicieli akcji to ludzie pracy, których własność akcyjna nie przekracza przeciętnie 3-miesięcznego zarobku. 92% rodzin amerykańskich nie posiada ani jednego udziału, a tylko 1% akcjonariuszy (stanowiących 0,047% ogółu ludności) inkasuje 50% wszystkich dywidend.

Monografia L.R.A. zawiera obfity materiał faktyczny o powiązaniach monopoli z władzami rządowymi, armią, partiami politycznymi. Na najwyższych stanowiskach w administracji, wojsku, dyplomacji znajdują się coraz liczniej nominaci i pełnomocnicy wielkich grup finansowych.

„Monopoles To-day“ dostarcza dane o wiązaniu i zlewaniu się kapitału państwowego z prywatnym — procesie, który w pełni ujawnił się w ostatnim dziesięcioleciu. Praca ta zawiera wreszcie — w formie raczej skondensowanej — dane o przemianach, jakie zachodzą w głównych przewodach ideologicznych amerykańskiego imperializmu — a więc w prasie, filmie, radio i telewizji. Proces koncentracji produkcji i kapitału w tych dziedzinach nie ustępuje w niczym temuż procesowi w produkcji materialnej. Dla przykładu: w r. 1947 trzy wielkie koncerny prasowe (Hearsta, Scrippsa Howarda i Mac Cormicka-Pattersona) kontrolowały ponad 50% całego nakładu prasowego w USA. Wielkie koncerny prasowe są głównymi udziałowcami przedsiębiorstw radiowych, które z kolei finansują eksploatację telewizji. Koncerny prasowe same są zależne od koncernów ogłoszeniowych, dysponujących kapitałem 5 mld. dolarów, za którymi stoją wielcy magnaci finansowi — Du Pont, Morgan i in. Koncerny ogłoszeniowe są głównie odpowiedzialne za organizację nagonki prasowej skierowanej przeciw organizacjom postępowym i ruchowi robotniczemu.

* Labor Research Association, „Monopoles To-day“, International Publishers, New York, 1950.

Ostatni rozdział „Monopoly To-day“ zawiera ciekawe dane o amerykańskim eksporcie inwestycyjnym.

Ujemnie odbija się na pracy brak uogólniających wniosków w końcu książki. Niedostatecznie uwzględnia ona ogólną sytuację międzynarodową i obecną fazę powszechnego kryzysu kapitalizmu w skali światowej. A jednak zawarte w niej bogactwo materiału faktycznego pozwala na dokładne poznanie cech impe-

rializmu amerykańskiego, na dostateczne wyjaśnienie sił napędowych polityki agresji i podżegania do nowej wojny, które uprawiają nominanci monopolów.

Praca ta (której tłumaczenie na jęz. polski przygotowuje „Książka i Wiedza“) oddać może poważne usługi pracownikom naukowym i społecznym, publicystom, a nawet szerokiej rzeszy czytelników.

Międzynarodowa Konferencja Gospodarcza w Moskwie

Zestawienie bibliograficzne (uzupełnienie)

Bibliografia opracowań i wypowiedzi na temat Konferencji Moskiewskiej podana w poprzednim zeszycie Przeglądu¹⁾ domaga się pewnych uzupełnień. Chodzi tu o wypowiedzi, na których oparły się w pewnej mierze prace przygotowawcze do konferencji, a mianowicie:

Chambeiron Robert: Międzynarodowa Konferencja Ekonomiczna w Moskwie. W obronie pokoju. 1951, nr 1—4, str. 21—23.

Cot Pierre: Współistnienie dwóch ustrojów i pakt pięciu. W obronie pokoju. 1951, nr 1—4, str. 7—8.

Lange Oskar: Współistnienie dwóch systemów gospodarczo-społecznych w ekonomice i polityce światowej. W obronie pokoju. 1951, nr 1—4, str. 9—20.

oraz

Łubieński Konstanty: Współpraca, Rozwój, Pokój. Dziś i jutro. 1951, nr 46, str. 1.

Bardzo wiele miejsca poświęcił konferencji wychodzący w Moskwie dwutygodnik „News“. Ukazywała się w nim regularnie rubryka pt. On the Eve of the International Economic Conference, w której ogłosili cenne wypowiedzi następujący autorzy:

Farge Yves: Free Discussions to Achieve Freedom of Trade, str. 10—11.

Kriestaninow W.: International trade and the worker, 1952, nr 7, str. 6—9.

Lubimow N.: What is wrong with international trade. 1952, nr 5, str. 5—7.

Niczkow W.: International Trade in Timber. 1952, nr 2, str. 8—10.

Niemczinow W.: Object and purpose of the international economic conference. 1952, nr 7, str. 3—6.

Pieskow W.: On the eve of the international economic conference. 1952, nr 6, str. 13—14.

Strumilin St.: International Trade Should be Resumed. 1952, nr 3, str. 5—7.

Cytowane już w poprzednim sprawozdaniu czasopismo Nowoje Wremia zamieściło w dalszym ciągu kilka ciekawych pozycji w numerze z dnia 2 kwietnia r. b., poświęconym specjalnie Konferencji, a mianowicie:

Grosfeld Ludwik: K położeniu ewropejskowo rynku. 1952, nr 14, str. 11—12.

¹⁾ Jan Wiński „Międzynarodowa Konferencja Gospodarcza w Moskwie“ P.B.W.G. Zeszyt 2. Marzec—Kwiecień 1952, str. 97—98.

Jefanow P.: Międzynarodowe ekonomiczne sojusze i problem zaniatosti. 1952, nr 14, str. 6—10.

Szerszniew J.: Sowietskij Sojuz i międzynarodnaja torgowla. 1952, nr 14, str. 3—6.

Ponadto należy zwrócić uwagę na dwie pozycje bibliograficzne zamieszczone w tym czasopiśmie:

Siedin L.: Na międzynarodnym ekonomicznym sowieszczanii. 1952, nr 15, str. 6—10.

Siedin L.: Na międzynarodnym ekonomicznym sowieszczanii. 1952, nr 16, str. 7—10.

Z polskich pozycji wymienić można:

Gaik Jerzy, Mastalerz Jerzy: Możliwości rozwoju wymiany handlowej między Wschodem i Zachodem. Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 47—52.

J. M.: Wyżywienie a światowa produkcja i obroty artykułami żywności. Gosp. plan. 1952, nr 3, str. 58—62.

Orthwein Kazimierz: Zadania i organizacja międzynarodowej konferencji ekonomicznej w Moskwie. Ekonomista. 1952, z. 1, str. 119—125.

Możliwości wkładu Polski w rozwój handlu międzynarodowego. Życie gosp. 1952, nr 9, str. 494—496.

Możliwości rozszerzenia handlu zagranicznego ZSRR. Życie gosp. 1952, nr 9, str. 496—499.

Z obrad Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie. Życie gosp. 1952, nr 9, str. 489—493.

Możliwości i perspektywy rozwoju stosunków handlowych Polski z niektórymi krajami. Życie gosp. 1952, nr 10, str. 554—556.

Możliwości rozwoju stosunków handlowych między Polską i krajami zacofanymi. Życie gosp. 1952, nr 10, str. 556—557.

Po Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie. Życie gosp. 1952, nr 10, str. 552—554.

Wreszcie należy zwrócić uwagę na Biuletyn Informacyjny, wydawany przez Sekretariat konferencji pod redakcją Komitetu Redakcyjnego w składzie: Niestierow, Lange, Chambeiron. Biuletyn ukazywał się w czterech językach (rosyjskim, angielskim, francuskim i niemieckim). Pierwszy numer Biuletynu nosi datę 4 kwietnia, zaś nr 8 ostatni — 13 kwietnia 1952 r.

JAN ZIELENIEWSKI

Polskie powojenne wydawnictwa książkowe z zakresu handlu zagranicznego

Zestawienie bibliograficzne

Handel zagraniczny prowadzony w warunkach socjalizmu i w okresie przejściowym do socjalizmu opiera się na podstawach biegunowo różnych od podstaw kapitalistycznego handlu zagranicznego. W warunkach nowych, wyższego typu stosunków ekonomicznych łączących ZSRR — kraj zwycięskiego budownictwa komunizmu i kraje budujące podstawy socjalizmu, socjalistyczny handel zagraniczny wzbogaca się o nową treść ekonomiczną.

Toteż obroty zagraniczne Polski Ludowej już w roku 1949 podwoiły się w przeliczeniu na głowę ludności w porównaniu ze stanem przedwojennym, a zgodnie z przemówieniem Ministra Handlu Zagranicznego, inż. T. Gedego, wygłoszonym na V Plenum KC PZPR, wzrosną one w okresie Planu Sześcioletniego o dalszych 40% w porównaniu z wykonaniem roku 1949.

Dzięki rosnącemu z każdym dniem udziałowi obrotów z krajami o gospodarce planowej, który w Planie Sześcioletnim dochodzi do 70% całości naszych obrotów zagranicznych, handel zagraniczny Polski Ludowej jest mocną podstawą realizacji naszych narodowych planów gospodarczych, niezależną od kryzysów gospodarki kapitalistycznej i od politycznych dyskryminacji ośrodków imperialistycznych.

Pod względem tematycznym poniższe zestawienie bibliograficzne ogranicza się do ekonomiki obrotu zagranicznego i międzynarodowych stosunków ekonomicznych w ujęciu Podsekcji Ekonomiki Obrotu Zagranicznego I Kongresu Nauki Polskiej. Zestawienie obejmuje więc zagadnienia obrotów międzynarodowych w kapitalizmie i w socjalizmie wraz z problematyką międzypaństwowych umów gospodarczych, zagadnienia obrotów zagranicznych Polski wraz z planowaniem tych obrotów, organizację i technikę handlu zagranicznego, międzynarodowy obrót płatniczy i finansowanie handlu zagranicznego. Ponadto zamieszczono w zestawieniu te książki z tzw. monografii gospodarczo-społecznych krajów obcych, które służą potrzebom handlu zagranicznego, jak również wydawnictwa informujące zagranicę o możliwościach handlu z Polską. Nie uwzględniono natomiast w zesta-

wieniu prac z dziedziny międzynarodowego transportu i ubezpieczeń transportowych, jako związanych, w myśl wytycznych Podsekcji, raczej z zagadnieniami transportu wewnętrznego.

1. Zagadnienia międzynarodowych stosunków ekonomicznych, obrotów międzynarodowych w kapitalizmie i w socjalizmie oraz międzypaństwowych umów gospodarczych.

Aleksiejew A.: Lend-lease — oręż agresywnego imperializmu amerykańskiego. Warszawa 1951. K i W, s. 23.

Allen S. J.: Monopole światowe przeciw pokojowi. Warszawa 1950. K i W, s. 256.

Allen S. J., Wilkerson A.: Kryzys gospodarczy i „zimna wojna“. Warszawa 1951. Czyt., s. 150.

Atlas Z. W.: Inflacja i kryzys walutowy w Anglii. Warszawa 1951. Polgos, s. 202.

Baumier J.: Siły wojenne w Zagłębiu Ruhry. Warszawa 1949. K i W, s. 166.

Brooks M.: Nafta a polityka zagraniczna. Warszawa 1951. K i W, s. 177.

Claude H.: Imperializm nad przepaścią. Warszawa 1950. Czyt., s. 285.

Claude H.: Plan Marshalla. Warszawa 1950. PIW, s. 279.

Czarny S.: Czwarty punkt Trumana. Warszawa 1950. K i W, s. 23.

Czermeński W.: Militarizm wzmacnia zubożenie proletariatu w krajach kapitalistycznych. Warszawa 1951. K i W, s. 25.

Dobrska Z., Hirszowicz A.: Plan Schumana, narzędzie imperialistycznej agresji Stanów Zjednoczonych w Europie. Warszawa 1950. Instytut Spraw Międzynarodowych, s. 43.

Ejdus Ch.: Japonia między wojnami. Warszawa 1950. PIW, s. 291.

Ekspansja amerykańska w handlu zagranicznym a plan Marshalla. Warszawa 1951. Polgos, s. 71.

Inoziemcow N.: Wpływ ekspansji amerykańskiej na handel zagraniczny państw kapitalistycznych. Warszawa 1951. Polgos, s. 35.

Kobryner J.: Handel międzynarodowy. Warszawa 1952. PWSZ, s. 216.

Kowalski A.: Francja w okowach planu Marshalla. Warszawa 1950. K i W, s. 66.

- Liubimow N. N.: Międzynarodowy kredyt kapita-
listyczny — narzędzie imperialistycznej agresji.
Warszawa 1952. Polgos, s. 196.
- Łychowski T.: Handel międzynarodowy. Warszawa
1951. PWN, Cz. I, s. 173, Cz. II, s. 262 (Masz. pow.).
- Łychowski T.: Międzypaństwowe umowy gospo-
darcze. Warszawa 1951. PWN, Cz. I s. 149; Cz. II,
s. 179. (Masz. pow.). Praca ta wydana została rów-
nież przez Polgos drukiem z przedmową i drobnymi
skrótami w treści.
- Łychowski T.: Powojenna ekspansja finansowa
Stanów Zjednoczonych. Warszawa 1951. PW, s. 244.
- Międzynarodowe targi i wystawy w krajach demo-
kracji ludowej. Warszawa 1951. Polgos, s. 24.
- Osiatyński L.: Zasadnicze problemy handlu zagra-
nicznego. Warszawa 1951. Polgos, s. 202.
- Różański H.: Międzynarodowe stosunki gospodarcze
nowego typu. Warszawa 1950. Polski Instytut Spraw
Międzynarodowych, s. 39.
- Rubinsztejn N.: Z dziejów antyradzieckiej polityki
imperializmu amerykańskiego. Warszawa 1951.
K i W, s. 38.
- Światowy rynek metali państw kapitalistycznych.
Warszawa 1951. Polgos, s. 67.
- Amerykański plan ujarznienia Europy. Szapiro A.
i in. Warszawa 1950. K i W, s. 324.
- Wakar A.: Monopol handlu zagranicznego w Zwią-
zku Radzieckim (protokół z konferencji naukowej).
Warszawa 1948. Szkoła Główna Handlowa, s. 16.
(Masz. pow.).
- (Praca ta została wydrukowana w „Ekonomiście”,
1948, z. 3, str. 3—18 — U w a g a R e d a k c j i).
2. Zagadnienia obrotów zagranicznych Polski
i ich planowanie
- Krynicky J.: Handel zagraniczny Polski. Warsza-
wa 1951. PZWS, Cz. I, s. 111 (Masz. pow.).
- Mazurek A.: Wykonywanie planów w polskim han-
dlu zagranicznym. Warszawa 1950. Polgos, s. 96.
- Rolow A.: Planowanie w handlu zagranicznym.
Warszawa 1951, s. 96 (Masz. pow.).
- Wieczorek E.: Węgiel polski na tle sytuacji świato-
wej. Gdańsk 1946. Instytut Bałtycki, s. 44.
- Złych T.: Polski handel zagraniczny. Łódź 1949.
Czyt., s. 64.
3. Organizacja i technika handlu zagranicznego
- Chorzelski M.: Aktualne zagadnienia celne. To-
ruń 1949. Zakład Skarbowości Uniwersytetu
M. Kopernika, s. 11.
- Flach St.: Technika transakcji eksportowych. War-
szawa 1951. Polgos, s. 99.
- Incoterms 1936, Międzynarodowe prawidła wy-
kładni formuł handlowych. Poznań 1946 (?). Wł.
Wilak, s. 32.
- Kunert J.: Dokumenty i kalkulacje w handlu mor-
skim. Gdynia 1946. Czyt., s. 120.
- Kunert J.: Transakcje w handlu morskim. War-
szawa 1948. Dep. Szkolnictwa Zawodowego Mini-
sterstwa Przemysłu i Handlu, s. 475, zał. 20.
- Leeming J.: Nowoczesne opakowanie eksportowe.
Warszawa 1949. Varimex, s. 407.
- Pryziński J.: Technika handlu zagranicznego. War-
szawa 1951. PWSZ, s. 285. (Masz. pow.).
- Szczypiorski St.: Organizacja handlu zagranicznego
(instytucje i przedsiębiorstwa) Warszawa 1951.
PWSZ, s. 219.
- Skibiński W.: Angielsko-polska terminologia han-
dlu morskiego. Warszawa 1951. Polgos, s. 267.
- Zieleniewski J.: Organizacja i metody pracy przed-
siębiorstwa handlu zagranicznego. Warszawa 1951.
Polgos, s. 299.
- Zieleniewski J.: Organizacja i technika handlu za-
granicznego. Warszawa 1952. PWN, Cz. I, s. 271;
Cz. II, s. 208, zał. 22. (Masz. pow.).
4. Międzynarodowy obrót płatniczy i finanso-
wanie handlu zagranicznego
- Galinowski A., Bidziński Z.: Międzynarodowe roz-
liczenia i finansowanie handlu zagranicznego.
Warszawa 1952. PWSZ, s. 230. (Masz. pow.).
- Heinzelman P., Znojkwicz W.: Polskie prawo de-
wizowe z uwzględnieniem zagadnień walutowych.
Warszawa 1948. II wydanie Warszawa 1950. Pol-
gos, s. 399.
- Raue J.: Najważniejsze wiadomości o akredytywie
dokumentowej w obrocie zagranicznym. Warsza-
wa 1949. Bank Handlowy w Warszawie, s. 100,
zał. 10.
- Raue J.: Poradnik techniki finansowej dla przed-
siębiorstw handlu zagranicznego. Warszawa 1951.
Bank Handlowy w Warszawie, s. 97.
- Siebeneichen A.: Reglamentacja zapłat międzyna-
rodowych. Poznań 1948. Akademia Hnadlowa, s. 53.
- Siebeneichen A.: Reglamentacja zapłat międzyna-
rodowych. Warszawa 1948. Sekcja wydawn. TBSP
SGH, s. 68,29 (Masz. pow.).
- Świdrowski J.: Istota i sposoby dokonywania za-
płat międzynarodowych. Warszawa 1946. Wiad. Nar.
Banku Polskiego, s. 146.
5. Monografie społeczno gospodarcze
krajów obcych
- Bednarska C.: Turcja. Warszawa 1951. Polgos, s. 107.
- Meksyk i kraje Ameryki Środkowej. Praca zbioro-
wa pod red. T. Witta. Warszawa 1951. Polgos, s. 85.
- Sławiński W., Dziubiński J.: Światowe rynki towa-
rowe. T. I. Warszawa 1951, Polgos, s. 289.
6. Wydawnictwa informacyjne dla zagranicy
- Export Directory of the Polish Chemical Industry.
Warszawa 1949. s. 16.
- Pol'skij eksport sielsko choziajstwiennych i pisz-
czewych produktow. Warszawa 1949. Komisja Ak-
tywizacji Eksportu Rolniczego. s. 280,40.
- Yearbook of the Foreign Trade of Poland. War-
szawa 1948. Ingos, s. 150.

MIROSŁAW ORŁOWSKI

Budżety terenowe w świetle piśmiennictwa

Budżety terenowe mają w gospodarce socjalistycznej wielkie znaczenie. Koncentrują one środki konieczne do utrzymania organów terenowej władzy i administracji państwowej, środki potrzebne na wydatki związane z oświatą, ochroną zdrowia i zaspakajaniem innych potrzeb lokalnych ludności pracującej danego okręgu. Socjalistyczny system budżetowy opiera się na zasadzie centralizmu demokratycznego. Każda rada narodowa ma prawo do własnego budżetu jako środka realizacji poruczonych jej zadań gospodarczych i kulturalno-oświatowych. Odgraniczenie sfery działania państwowych organów centralnych i terenowych przeprowadzone jest wyłącznie z punktu widzenia celowości. Lepiej są uwzględniane i zaspakajane, poprzez system budżetów terenowych, niektóre potrzeby obywateli państwa socjalistycznego, zwłaszcza potrzeby o charakterze lokalnym. Jednocześnie miejscowe rady narodowe mogą dzięki swym budżetom terenowym lepiej wykorzystywać przekazywane im źródła dochodowe, lepiej harmonizować swoje wydatki z dochodami, co powinno je pobudzić do walki o jak najbardziej celowe i ekonomiczne wydatkowanie środków pieniężnych państwa.

Socjalistyczny demokratyzm systemu budżetowego wyraża się w jawności i publiczności budżetów terenowych, oraz w tym, że budżety te są rozpatrywane i zatwierdzane przez rady narodowe.

Zagadnienie budżetów terenowych jest w Polsce stosunkowo nowe. Po raz pierwszy budżety te zostały opracowane na rok 1951. W związku z tym mało mamy jeszcze opracowań na ten temat w naszej literaturze. Odczuwamy poważny brak oryginalnych opracowań książkowych.

W zakresie wydawnictw zwartych ukazała się zaledwie jedna pozycja, a mianowicie książka T. Okolskiego i J. Wierzbowskiego pt. *Budżety terenowe i finansowanie przedsiębiorstw terenowych*, wydana przez Polskie Wydawnictwa Gospodarcze w 1951 r. jako tom XXVIII Biblioteki Finansów (str. 256, 8 nlb). Książka ta jest zbiorem przepisów, przedrukiem odnosnych ustaw, rozporządzeń oraz uchwał i instrukcji. Wydawnictwo powyższe było potrzebne i jest pożyteczne, jako vademecum dla pracownika budżetowego rady narodowej, ale zawiera ono materiał bardzo szybko dezaktualizujący się (szereg instrukcji i uchwał podanych w tym wydawnictwie już nie obowiązuje).

Zagadnieniom władz terenowych poświęcone jest specjalne czasopismo pt. *Rada Narodowa*. Znajdujemy tam następujące ważniejsze przyczynki do naszego zagadnienia:

Dąbrowski K.: Zagadnienia budżetowe rad narodowych w 1951 r. 1951, nr 10, str. 24—26.

Hebrowski A.: Układanie i rozpatrywanie budżetów terenowych. 1951, nr 1, str. 5—10; nr 2, str. 4—7.

Krzymień E. K.: Do jakich wniosków doszliśmy rozpatrując wykonanie budżetu na I kwartał 1951 r. przez MRN w Poznaniu. 1951, nr 11, str. 21.

Nawracki J.: O uchwalaniu i rozpatrywaniu budżetów terenowych. 1951, nr 7, str. 1—4.

Nawracki J.: Udział komisji rad narodowych w kampanii budżetowej roku 1952. 1951, nr 16, str. 17—19.

Zawadzki A. W.: Bieżące zadania rad narodowych w zakresie uchwalania, rozpatrywania i wykonania budżetów terenowych. 1951, nr 10, str. 11—16.

Zawadzki A. W.: Zasady opracowania projektów budżetów terenowych na r. 1952. 1951, nr 14, str. 13—19.

Zawadzki A. W.: Dokonywanie zmian w budżetach terenowych drogą przeniesień kredytów. 1951, nr 15, str. 10—12.

Ponadto mamy do zanotowania 2 ciekawe pozycje zamieszczone w „*Życiu Gospodarczym*”, a mianowicie:

Nawracki J.: Zadania rad narodowych w naszym systemie budżetowania. 1951, nr 17, str. 951—954.

Pirożyński Z.: Budżety terenowe. 1950, nr 15, str. 776—780.

Widzimy więc, że nawet w zakresie artykułów piśmiennictwa nasze jest dość skromne.

W tej dziedzinie może nam być również pomocna obszerna literatura radziecka, której znajomość dla czytelnika polskiego ma podstawowe znaczenie.

Przede wszystkim w podstawowym dziele prof. N. N. Rowińskiego pt. *Budżet państwowy ZSRR*. T. I. Warszawa 1950. Polgos, str. 503 omówione są miejsce i rola budżetów terenowych w ogólnym ustroju budżetowym ZSRR (str. 31—38, 60—67, 85—87, 253—263, 388—390, 421—424, 446—452). Ponadto mamy szereg prac specjalnych. Wymienimy główne pozycje w porządku chronologicznym ich publikacji:

Szawrin W. A.: Miestnyje budżety SSSR (Budżety terenowe ZSRR). Moskwa 1946. Gosfinizdat s. 224.

Glezin S. S.: Ispołnienije budżeta rejonu (Wykonanie budżetu rejonowego). Moskwa 1948. Gosfinizdat, s. 145.

Kutuzow H. A.: Riewizija ispołnienija miestnych budżetow (Kontrola wykonania budżetów terenowych). Moskwa 1949. Gosfinizdat, s. 100.

Szawrin W. A.: Sostawlenije i ispołnienije rejonowo budżeta (Sporządzenie i wykonanie budżetu rejonowego). Moskwa 1950. Gosfinizdat, s. 139.

Pierwsza z wymienionych książek — Szawrina — jest podręcznikiem przeznaczonym dla technikum finansowego i omawia w pierwszej części w kolejnych rozdziałach: 1) system budżetowy ZSRR w ogólności, 2) podział wydatków i dochodów między poszczególne budżety, 3) regulowanie budżetów, 4) preliminarzowy tryb finansowania, 5) wydatki na oświatę, 6) wydatki na ochronę zdrowia, 7) wydatki na ubezpieczenia społeczne, 8) wydatki na administrację.

W drugiej części autor rozpatruje powiązanie budżetu z organizacjami gospodarczymi (podstawy rozrachunku gospodarczego i kontroli przy pomocy rubla oraz bilans wydatków i dochodów), finansowanie i płatności na rzecz budżetów terenowych przemysłu, handlu i gospodarki mieszkaniowo-komunalnej.

Najbardziej wartościowe dla nas są ostatnie cztery rozdziały, w których Szawrin szczegółowo omawia dochody radzieckich budżetów terenowych, a zwłaszcza rozdziały XV, XVI i XVII. W rozdziałach tych zostały wnikliwie omówione: tryb opracowania budżetu terenowego, planowanie wykonania tego budżetu, sprawozdawczość z jego wykonania, organizacja kontroli budżetowej, funkcje organów kontroli oraz metody rewizji budżetu.

Druga z wymienionych książek, praca Gleżina, poświęcona jest zagadnieniu wykonania budżetu rejonu. Ma ona dla nas szczególne znaczenie jako podręcznik dla pracowników finansowych miejscowych organów jednolitej władzy państwowej w ZSRR.

Na wstępie autor omawia zadania w zakresie wykonania budżetu oraz podstawy organizacji kasowego wykonania budżetu rejonowego. Następnie przeprowadzona jest analiza wykonania strony dochodowej i wydatkowej budżetu rejonowego i miejskiego. Najbardziej interesującą częścią tej pracy jest rozdział czwarty, poświęcony wykonaniu budżetów wiejskich. Po rozpatrzeniu zagadnienia zamknięcia budżetu terenowego i trybu dokonywania wydatków w końcu roku, autor, na zakończenie, omawia pozabudżetowe środki instytucji będących na budżecie rejonowym, a mianowicie środki przeznaczone na utrzymanie dzieci w żłobkach i innych instytucjach opiekuńczych, gospodarke środkami w zakresie akcji zleconych, depozytami itp.

Trzecia praca H. A. Kutuzowa pt. Kontrola wykonania budżetów terenowych jest również podręcznikiem.

W rozdziale pierwszym Kutuzow omawia podstawowe zadania kontroli wykonywania

budżetów terenowych. W zależności od poszczególnych etapów i rodzajów kontroli autor najpierw analizuje kontrolę sporządzania budżetu (sprawdzenie planowania, wydatków, sprawdzenie przygotowań do sporządzania budżetu), kontrolę wykonania budżetu, stanu rachunkowości i sprawozdawczości z wykonania budżetu, środków pozabudżetowych i specjalnych, wreszcie omawia opracowanie wyników kontroli oraz zarządzeń z nimi związanych.

Na szczególną uwagę zasługuje rozdział III, w którym Kutuzow analizuje kolejno sprawdzanie wykonania części dochodowej budżetu, sprawozdawczości dotyczącej wydatków, otwarcia kredytów budżetowych, kontrolę jednostek budżetowych oraz sprawdzanie: ruchu kredytów, operacji na koncie głównym budżetu terenowego i wydatków dokonywanych w końcu roku.

Ostatnią z cytowanych prac radzieckich jest praca Szawrina — również podręcznik omawiający sporządzanie i wykonywanie budżetu rejonowego.

Autor, wybitny znawca przedmiotu, rozpoczyna swoją pracę, napisaną wspólnie z W. M. Menczyńskim, od przedstawienia organizacji budżetów terenowych. Omawia on prawo budżetowe, podział wydatków i dochodów między poszczególne budżety terenowe, klasyfikację budżetową oraz organizację pracy przy sporządzaniu budżetu.

W rozdziale drugim autor zaznajamia nas z trybem przygotowania projektu budżetu rejonu. Najpierw podaje wytyczne przygotowania budżetów terenowych, następnie omawia normowanie wydatków budżetowych, wykonanie budżetu za rok ubiegły oraz przygotowanie części wydatkowej i dochodowej projektu budżetu. Rozdział trzeci poświęcony jest budżetowi rejonu, czwarty — budżetowi miejskiemu, a w piątym autor analizuje zbiorczy plan budżetów całego rejonu. Szczególnie cenny dla czytelnika polskiego jest rozdział siódmy, w którym autor przedstawia plan regulowania budżetu rejonu.

WOJCIECH SZMIDT

Zagadnienia ekonomiki Państwowych Gospodarstw Rolnych

Przegląd literatury

Stałe zwiększanie się znaczenia Państwowych Gospodarstw Rolnych w gospodarce narodowej, zostało dobitnie podkreślone na zjeździe aktywu PGR, obradującego w ostatnich dniach marca br. Mimo wielu jeszcze niedociągnięć i braków PGR stają się już przykładem przodujących socjalistycznych gospodarstw rolnych o wysokim stopniu mechanizacji i techniki rolnej. Są one dziś podstawowym czynnikiem w walce klasowej o produkcję rolną i jedną z dźwigni uspołecznienia drobnotowarowej gospodarki chłopskiej. Stąd też wypływają zadania: 1) walka o produkcję, 2) pomoc i oparcie dla spółdzielni produkcyjnych, 3) wzorowe gos-

podarowanie będące przykładem dla chłopów pracujących, zarówno indywidualnych jak i zrzeszonych w spółdzielniach produkcyjnych.

Państwowe Gospodarstwa Rolne zgodnie z zadaniami Planu 6-letniego powinny stanowić podstawową bazę produkcji towarowej dla zapotrzebowania miast w artykuły rolnicze i dla zapotrzebowania przemysłu socjalistycznego w surowce rolnicze. Jednocześnie przejściowo, PGR powinny spełniać rolę interwencyjną zapobiegając wahaniom rynkowym, spowodowanym w dużej mierze wrogą działalnością kułaków i spekulantów. Produkcja PGR musi więc mieć charakter dyspozycyjny.

Aby spełnić te ważne zadania, aktywność PGR musi posiadać odpowiednie przygotowanie i to nie tylko fachowo-rolne, agrotechniczne, ale również ekonomiczne. Niezbędna jest przy tym gruntowna znajomość organizacji i ekonomiki przedsiębiorstwa.

Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne zapoczątkowało w roku ubiegłym publikację serii tłumaczeń z języka rosyjskiego monografii sowchozów:

Bojko F.: Sowchoz „Gigant”. Warszawa 1950. s. 170.

Fiedotow A.: Sowchoz — „Piętnastolecie Października”. Warszawa 1951. s. 186.

Gołubasz J.: Sowchoz „Leśne Polany”. Warszawa 1951. s. 107.

Prudnikow I.: Sowchoz „Kubań”. Warszawa 1951. s. 51.

Monografie te popularyzują przodujące metody pracy ludzi radzieckich i pozwalają na dokładne poznanie ekonomiki sowchozów.

Również do serii przekładów z tego zakresu zaliczyć należy wydane przez Książkę i Wiedzę w roku ubiegłym tłumaczenie pracy F. Bojki pt. Pierwszy Sowchoz Zbożowy (s. 157).

Najcenniejszą pozycją w zakresie ekonomiki rolnej stanowi tłumaczenie wydanej przez PWRiL w roku 1951 książki Zalcmana, Babickiego, Brozgula i Wieśnika pt. „Organizacja Socjalistycznych Przedsiębiorstw Rolnych” (str. 605). W opracowaniu tym wyczerpująco omawiana jest kwestia ekonomiki nie tylko sowchozów, ale także i kołchozów oraz MTS. Ze względu na swój wysoki poziom, praca ta winna być raczej zaliczona do rzędu książek naukowych, mogących służyć pomocą przede wszystkim studentom wyższych uczelni rolniczych.

W zakresie finansów i rachunkowości sowchozów ukazały się nakładem „Polgosu” następujące tłumaczenia:

Niedielin S. I.: Organizacja finansów w sowchozie. Warszawa 1950. s. 116.

Gleich S., Szczenkow S. A.: Rachunkowość w przemyśle, handlu i rolnictwie. Warszawa 1951. s. 352.

Prokofiew J. M.: Księgowość w radzieckich gospodarstwach rolnych (sowchozach). Warszawa 1951. s. 334.

Książki te mają charakter podręcznika, tak że mogą z nich korzystać zarówno pracownicy PGR jak i studenci rolnicy oraz ekonomiści.

Jak więc widzimy w zakresie przyswojenia naszemu piśmiennictwu gospodarczemu doświadczeń sowchozów uczyniono dopiero pierwszy krok; 8 wymienionych pozycji, poświęconych specjalnie radzieckim gospodarstwom rolnym wyczerpuje jak dotąd cały nasz dorobek w okresie ostatnich 2 lat. Oczywiście jest to zupełnie niewystarczające. Nie tylko takie wydawnictwa jak PWRiL i „Polgos”, ale także „Wiedza Powszechna” oraz PWN powinny zwrócić w przyszłości większą uwagę na pozycje książkowe z tego zakresu.

A jak przedstawia się sprawa wydawnictw książkowych poświęconych ekonomice PGR?

Niestety, trzeba stwierdzić, że na tym odcinku ilość tytułów jest minimalna — ukazała się tylko jedna książka poświęcona wyłącznie PGR. Jest nią praca zbiorowa, wydana przez „Polgos” w roku bieżącym, pt. Rachunkowość rolna — Komentarze i wyjaśnienia do JPK dla Państwowych Gospodarstw Rolnych. Jeśli chodzi o węższe, wycinkowe opracowania omawianego zagadnienia, to na podkreślenie zasługuje praca L. Rzendowskiego: Rolnictwo w Planie 6-letnim (PWG r. 1951 s. 74), w której między innymi poruszane zostały zagadnienia rozwoju i zadań PGR w Planie 6-letnim.

Wspomnieć też należy o wydanych w formie powielanej przez Instytut Ekonomiki Rolnej następujących pracach prof. dr Ryszarda Mantuffla:

Metoda badania kosztów produkcji w Państwowych Gospodarstwach Rolnych. Warszawa 1950. (PWRiL na zlecenie IER).

Roczny plan PGR-ów i projekt organizacji przedsiębiorstwa. Ekonomika Socjalistycznych Przedsiębiorstw Rolnych nr 2. (Prace Instytutu Ekonomiki Rolnej Nr 9) PZWS.

Jak z tego widać, ilość tytułów z zakresu gospodarki PGR jest bardzo skromna.

Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne projektuje wydanie podręcznika dla kalkulatora w PGR oraz poradnika dla kierowników PGR, a ponadto zamierza, na wzór serii monografii spółdzielni produkcyjnych, opublikować cykl monografii zespołów PGR. „Książka i Wiedza” ma zamiar wydać w popularniejszym ujęciu podobną serię, jednak nie monografii lecz reportaży. Również i „Wiedza Powszechna” w swoich planach przewiduje wydanie popularnej broszury o Państwowych Gospodarstwach Rolnych. Wśród projektowanych książek brak pozycji poświęconych planowaniu w PGR, zagadnieniom inwestycyjnym PGR, sprawom organizacji pracy, normowania pracy itd.

Warto zwrócić uwagę, że Instytut Ekonomiki Rolnej opracowuje szereg istotnych zagadnień ekonomiki PGR, takich, jak np. kalkulacja kosztów produkcji, z którymi należałoby zapoznać szerszy krąg czytelników. Główny Instytut Pracy zaś wydał w formie powielanej w ramach biblioteki „Prace GIP” pracę pt. „Wpływ konfiguracji rozłogu przedsiębiorstwa rolnego na transport wewnętrzny i nakład pracy”. Ze względu na to, że jest to opracowanie naukowe, dotyczące bardzo ważnego zagadnienia PGR byłoby bardzo pożądane ogłoszenie go drukiem.

Należy zauważyć, że w roku 1951 tylko bardzo niewielka liczba czasopism poświęciła miejsce sprawom ekonomicznym PGR. Niezależnie od periodyków wydawanych przez PWRiL, również i czasopisma „Polgosu” zaczęły żywo interesować się zagadnieniami PGR. Życie Gospodarcze podjęło pionierski trud i w l. 1950—1951 zamieściło kilka drobnych przyczynków takich jak:

Binstein I.: PGR-y ośrodkami wyższych form gospodarowania na roli. 1950, nr 17, str. 899—902.

Kraus T.: Stała brygada polowa w PGR. 1951, nr 16, str. 912—914.

Łazarczyk S.: Płace i normy wydajności pracy w PGR. 1951, nr 16, str. 902—904.

Słupski K.: Organizacja hodowli w PGR-ach. 1951, nr 16, str. 914—917.

Ponadto czasopismo to w 1952 r. opublikowało ciekawy artykuł Wojciecha Giełżyńskiego pt. Gospodarka hodowlana w PGR-ach Okręgu Słupsk.

Należy również dodać, że PWRiL powołało do życia miesięcznik „Nowe Rolnictwo”, poświęcony zagadnieniom ekonomicznym rolnictwa i przeznaczony dla Państwowej Służby Rolnej, dla aktywu gospodarczego PGR, POM i spółdzielni produkcyjnych. Już pierwszy numer tego czasopisma przyniósł ciekawą wzmiankę prof. dr R. Manteuffla o ważniejszych wskaźnikach ekonomicznych w Państwowych Gospodarstwach Rolnych.

DO NASZYCH PRENUMERATORÓW

W związku ze zmianą dotychczasowej formy prenumeraty bezpośredniej w PPK „Ruch” i wprowadzenia na to miejsce prenumeraty zleconej, podajemy bliższe szczegóły tej zmiany do wiadomości naszych Prenumeratorów.

- 1) Zmiana dotyczy przede wszystkim prenumeratorów indywidualnych, którzy nie będą jak dotychczas wpłacali prenumeraty na konto „Ruchu” w PKO, a dokonywać wpłaty będą mogli bezpośrednio w urzędach pocztowych w specjalnych okienkach, czy też u wyznaczonych do przyjmowania prenumeraty urzędników, którzy będą od razu wystawiali pokwitowania przyjęcia prenumeraty. Prenumeratorzy indywidualni będą mogli również zamawiać prenumeratę i dokonywać przedpłaty przez listonoszy. Sposób ten uważamy, jeśli chodzi o prenumeratorów indywidualnych, za korzystny, gdyż listonosze będą starali się o jak największą ilość prenumeratorów i ich staranną obsługę.
- 2) Zniesienie prenumeraty bezpośredniej nie dotyczy w roku bieżącym urzędów i instytucji, które zamawiają prenumeratę czasopisma pisemnie w PPK „Ruch”. W takich bowiem wypadkach PPK „Ruch” przyjmuje zamówienie i wykonuje go kredytowo wysyłając jednocześnie rachunek, który będzie podstawą do dokonania przelewu, czy też uregulowania należności w inny sposób. Regulowanie należności za prenumeratę przez urzędy, instytucje i inne organizacje w drodze przelewów bankowych pozostaje nadal utrzymane również i w tych wypadkach, gdy prenumerator (instytucje itp.) wpłaca należność równocześnie z zamówieniem. Uprzedzamy przy tym zainteresowanych Prenumeratorów (urzędy, instytucje itp.), że od 1 stycznia 1953 PPK „Ruch” nie będzie przyjmowało prenumeraty kredytowanej a chcąc uniknąć przerwy w dostawie czasopisma z początkiem roku 1953, konieczne jest uregulowanie należności za prenumeratę z góry już w r. 1952, w terminach i w sposób, który pozostanie, we właściwym czasie podany do wiadomości wszystkich Prenumeratorów przez PPK „Ruch”.
- 3) Przyjmowanie wpłat gotówkowych na prenumeratę bezpośrednio przez placówki PPK „Ruch” zostaje skasowane.
- 4) Zarówno urzędy jak i agencje pocztowe oraz listonosze będą przyjmować wpłaty na prenumeratę czasopism tylko na okres przyszły. Prenumeratę wsteczną należy zamawiać bezpośrednio w PPK „Ruch”, Sprzedaż archiwalna, Warszawa, ul. Srebrna 12, przy równoczesnym wpłaceniu należności w wysokości normalnej prenumeraty na specjalne konto PKO I—15207 dla wszystkich czasopism. Pojedyncze numery czasopisma można zamawiać w ten sam sposób w PPK „Ruch” z tym, że przy zamówieniu należy wpłacać równowartość zamawianych numerów po cenie pojedynczego egzemplarza.
- 5) Wszelkie reklamacje dotyczące nieterminowej dostawy prenumerowanych czasopism, braków w dostawie oraz innych niedokładności należy wnosić wyłącznie do tej instytucji, czy osoby u której zgłoszono prenumeratę czasopisma. Bezpośrednie zgłaszanie reklamacji do innych instytucji powoduje opóźnienie w szybkim zafatwianiu reklamacji i jest przyczyną zbędnej korespondencji.

**UZUPEŁNIENIA I ZMIANY W WYKAZIE CZASOPISM (I ICH SKRÓTÓW) ZAMIESZCZONYM
W ZESZYCIE 1/52 PRZEGLĄDU BIBLIOGRAFICZNEGO WYDAWNICTW GOSPODARCZYCH**

Czasopisma radzieckie

Bibliotekar'

Gorodskoje chozajstwo Moskwy. (Skrót: Gorodsk. choz. Moskwy)

Stroitielnaja promyslnost' (Skrót: Stroitieln. promyszl.)

Za ekonomiju topliwa. (Skrót: Za ekonom. topliwa)

Czasopisma Niemieckiej Republiki Demokratycznej

Berichte des Deutschen Wirtschaftsinstituts.

Czasopisma czechosłowackie

Chemický Prumysl

Mechanisace

Nový Horník

Podnikový Hospodář

Stavební Prumysl

Strojirenství

Uhli a Rudy

Zdraví Lidu

Zlepšovatel a Wynalazce

Interagra — zmiana tytułu na: Za socialisticeskiju

sielsko-chozajstwiennuju nauku (Skrót: Za socialist. sielsk. choz. nauku).

**SPIS TREŚCI ZESZYTU DRUGIEGO PRZEGLĄDU BIBLIOGRAFICZNEGO WYDAWNICTW
GOSPODARCZYCH**

Janusz Durko — Socjalno-Rewolucyjna Partia „Proletariat“ (w 70 rocznicę ukazania się programu Partii)

BIBLIOGRAFIA

**OMÓWIENIA, SPRAWOZDANIA, ZESTAWIENIA
BIBLIOGRAFICZNE**

Jan Wiński — Międzynarodowa Konferencja Gospodarcza w Moskwie. Bibliografia.

Marian Weralski — Rozrachunek gospodarczy. Zestawienie bibliograficzne.

Henryk Witkowski — Ekonomika i organizacja zaopatrzenia przemysłu. Przegląd literatury.

Uzupełnienia i zmiany w Wykazie Czasopism (i ich skrótów) zamieszczonym w zeszycie 1/52 Przeglądu Bibliograficznego Wydawnictw Gospodarczych.

Spis treści poprzedniego zeszytu Przeglądu Bibliograficznego Wydawnictw Gospodarczych.

Cena 10 zł

**PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY WYDAWNICTW
GOSPODARCZYCH**

Redaguje Kolegium. Naczelny Redaktor Mieczysław Gutkowski. Adres redakcji: Warszawa, ul. Nowy Świat 49. Gmach Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, parter. Tel. 706-02 w godz. 11—13. Sekretariat czynny jest codziennie w godz. 12—16. Naczelny Redaktor przyjmuje w poniedziałki i piątki w godz. 18—19. Konsultacje z czytelnikami: poniedziałki, środy i piątki w godz. 17—19.

Polskie Wydawnictwa Gospodarcze, Przedsiębiorstwo Państwowe, Warszawa, ul. Poznańska 15 Tel. 736-46. Zamówienia i wpłaty na prenumeratę przyjmują wszystkie urzędy pocztowe oraz listonosze.

Cena pojedynczego egzemplarza zł 10, prenumerata półroczna zł. 30, roczna zł 60.

Zamówienie PWG Nr CP₁ — P/C — 236/52 z dn. 14.5.52 r. Podpisano do druku 7.6.52 r. Druk ukończono 10.6.52. Nakład 1745 + 55 egz. Papier druk, sat. kl. VII, 60 g 61 × 86. Zakłady Graficzne i Wydawn. „Dom Słowa Polskiego”. Zam. 1640. 3-B-17494.